

*Powiatowa Stacja
Sanitarno – Epidemiologiczna
w Końskich*

**STAN SANITARNY
POWIATU KONECKIEGO
2021**

Końskie, marzec 2022

Spis treści

Wstęp.....	1
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego.....	4
II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej.....	15
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	23
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.....	25
V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza.....	36
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy.....	38
VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”).....	47
VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży.....	48
IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych.....	59
X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna.....	73
Podsumowanie.....	78

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 195)* została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną, promującą zdrowie.

Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 226)* w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich funkcjonują następujące ogólnopolskie systemy informatyczne:

- System Nadzoru Epidemiologicznego nad Chorobami Zakaźnymi;
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych;
- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS);
- System Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez Ludzi;
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach;
- System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w Polsce;
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS);
- System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie koneckim wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa.

W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej wdrożono system jakości i ustalono jednolite procedury kontroli obiektów i urzędzeń, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia mieszkańców powiatu koneckiego.

Ocenę stanu sanitarnego powiatu oraz sytuacji epidemiologicznej za rok 2021 opracowano na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli, pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności i wody, a także na podstawie zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych oraz przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych i ich analizy.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie zadania z zakresu zdrowia publicznego były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich obejmowała swoim działaniem w 2021 r. **8** gmin oraz **3** miasta: Końskie, Stąporków i Radoszyce.

W roku 2021 (stan na 31.12.2021 r.) w ewidencji komórek organizacyjnych PSSE w Końskich znajdowało się **2317** obiektów nadzorowanych.

Od początku roku sprawozdawczego realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2021r.” obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami. **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2021 realizował działania w zakresie zapobiegania szerzeniu się wirusa, zwalczania koronawirusa SARS-CoV-2 powodującego chorobę COVID-19, ze względu na trwający od dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.** Działania kontrolne zgodnie z harmonogramem kontroli wykonywane były w ograniczonym zakresie, z zachowaniem rygoru sanitarnego. Ponadto prowadzone były wzmożone wizytacje obiektów w zakresie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych.

W ramach realizacji działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19 prowadzono m.in. kontrole obiektów handlowych, usługowych, branży gastronomicznej, placówek oświatowych, stacji paliw, itd. W zakresie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 przeprowadzono **1431** kontroli obiektów na terenie powiatu koneckiego.

Przeprowadzono ogółem **16652** kontroli i wizytacji, wydano **222** decyzje ogółem, w tym **168** merytorycznych i **54** płatniczych, **13** postanowień, nałożono **14** mandatów na kwotę **5590 zł**, nałożono **1** karę pieniężną na **1500 zł**.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia,

z kąpielisk i basenów pobrano ogółem **345** próbek do badań, w tym **171** próbek wody i **174** próbki żywności.

Przeprowadzono **1001** badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów, tj. **146** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych, które oceniono w 14 placówkach, łącznie w 146 oddziałach klasowych oraz **855** ocen ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych, które oceniono w 11 placówkach, łącznie 855 stanowisk. Wykonano również **2565** oznaczeń fizycznych, tj. w 11 placówkach w 64 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla 855 stanowisk pracy.

Prezentowane dane statystyczne pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2021 sporządzonych przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Końskich w ramach badań statystycznych statystyki publicznej i stanowią porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, zawodowych, wyników badań i kontroli nadzorowanych obiektów wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Realizacja zadań odbywała się poprzez pracę w zakresie określonym w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przeprowadzana analiza wyników działań nadzorowych na terenie powiatu koneckiego, wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa ulega stałej poprawie. Nadal jednak, stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarnej oraz epidemiologicznej, co świadczy o konieczności kontynuowania stałego nadzoru sanitarnego, obejmujące działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

W 2021 roku działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich była skoncentrowana na:

- Nadzorze nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych na podległym terenie i przechowywaniem szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych;
- Realizacji działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19;
- Kontynuacji bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzorze epidemiologicznym w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- Nadzorze nad spełnieniem przez lekarzy, na podległym terenie, obowiązku zgłaszania organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W 2021 r. w związku z trwającym stanem epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wywołanym zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2 działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich skoncentrowana była na zwalczaniu zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

Zadania wykonywane w czasie Pandemii COVID-19 w 2021 r. przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Końskich to:

- przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych, ustalanie osób z kontaktu, ocena analizy ryzyka zakażenia,
- uzyskiwanie informacji potrzebnych do opracowania wywiadów epidemiologicznych, np. nr telefonu pacjenta,
- analiza i weryfikacja zgłoszeń pisemnych i telefonicznych wpływających do PSSE w Końskich,
- wprowadzanie danych osób objętych kwarantanną, izolacją lub hospitalizacją do systemu EWP oraz SEPIS,
- udzielanie informacji na temat czasu trwania kwarantanny i izolacji domowej podczas rozmów telefonicznych z pacjentami,
- udzielanie informacji na temat kwarantanny instytucjonalnej,
- konsultacje z lekarzami na temat sposobu postępowania z pacjentami podejrzanymi o zakażenie lub zakażonymi SARS-CoV-2,

- zapoznawanie się i analiza rozporządzeń, wytycznych, algorytmów postępowań i innych aktów prawnych związanych z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19,
- udzielanie porad i informacji z zakresu zagadnień przeciwepidemicznych oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej,
- udzielanie instruktażu dotyczącego odbywania kwarantanny oraz weryfikowanie informacji potrzebnych do systemu Ewidencji Wjazdu do Polski osobom objętym obowiązkową kwarantanną,
- przesyłanie zaleceń i wytycznych instytucji nadrzędnych (GIS, MZ) do nadzorowanych podmiotów,
- udzielanie informacji dot. świadczeń chorobowych dla osób objętych obowiązkową kwarantanną,
- udzielanie informacji dot. wyników badań w kierunku zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2,
- udzielanie informacji dot. postępowania w czasie epidemii COVID-19 oraz informacji w przypadku kontaktu z osobą zakażoną koronawirusem lub postępowania w przypadku zakażenia lub choroby COVID-19,
- współpraca z jednostkami zewnętrznymi np: Policja, podmioty lecznicze, Szpitale, Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej,
- prowadzenie rejestru przypadków zachorowań na COVID-19,
- przekazywanie osób do kwarantanny do innych PSSE,
- weryfikacja wyników,
- przesyłanie informacji do innych PSSE o zmianie miejsca kwarantanny osób kwarantannowanych,
- opracowywanie i przesyłanie tabel, rejestrów i zestawień wymaganych w sprawozdawczości pandemii COVID-19,
- udzielanie informacji dot. punktów badań w kierunku wykrywania zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2,
- weryfikacja i skracanie daty kwarantanny w EWP,
- opracowywanie i przesyłanie tabeli z osobami do wymazów w kierunku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 do WSSE,
- zlecenie badań w kierunku wykrywania materiału genetycznego koronawirusa SARS-CoV-2 w systemie EWP,
- opracowywanie ognisk zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2,
- obsługa systemu SEPIS.

W 2021 r. na terenie powiatu koneckiego:

- liczba zarejestrowanych przypadków dodatniego wyniku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 mieściła się w przedziale od 3000 do 5000,
- liczba pacjentów którzy wyzdrowieli mieściła się w przedziale od 2000 do 4000,
- liczba zgonów z powodu COVID-19 mieściła się w przedziale od 200 do 400,
- liczba osób objętych obowiązkową kwarantanną mieściła się w przedziale od 11000 do 12000,
- liczba osób objętych nadzorem epidemiologicznym mieściła się w przedziale od 20 do 50,
- liczba pacjentów hospitalizowanych z powodu zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 mieściła się w przedziale od 300 do 500,
- liczba przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych mieściła się w przedziale od 14000 do 16000,
- liczba kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania epidemii COVID-19 mieściła się w przedziale od 1000 do 3000,
- liczba osób, którym zlecono badania w kierunku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 przed przyjęciem do zakładu opieki długoterminowej mieściła się w przedziale od 5 do 20,
- liczba zarejestrowanych i opracowywanych ognisk zakażeń COVID-19 mieściła się w przedziale od 5 do 20.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych

Na terenie powiatu koneckiego w 2021 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegało 12051 dzieci i młodzieży do lat 19. Pracownicy Sekcji Przeciwepidemicznej PIS w Końskich prowadzą nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Na terenie powiatu koneckiego znajduje się 13 punktów szczepień, w których w 2021 r. przeprowadzono 8 kontroli. Wykonawstwo szczepień przebiega zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymane jest na dobrym poziomie. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetów zabiegowych i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek udokumentowane procedurami. Pielęgniarki wykonujące szczepienia posiadają kurs immunoprofilaktyki. Wykonawstwo szczepień w powiecie koneckim należy ocenić jako dobre, od lat utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia dla Polski.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie koneckim opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich. Dokonana na tej podstawie ocena wskazuje,

że konieczność skupienia aktywności podmiotów leczniczych na leczeniu zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 spowodowała spadek zgłaszalności innych jednostek chorobowych.

Dane za rok 2021, zostały porównane z danymi za rok 2020 oraz w niektórych chorobach z danymi za ostatnie kilka lat.

Do PSSE w Końskich wpłynęło **3522** (rok 2020 - 2542 przypadki) przypadków zgłoszeń podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne. Łącznie w 2021 r. przeprowadzono **14 293 dochodzeń epidemiologicznych**, w związku ze zgłoszeniem podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne (rok 2020 - 11144 dochodzeń epidemiologicznych).

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w powiecie koneckim za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. oraz w porównywalnym okresie 2020 r.

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problem ów Zdrowotnych” ICD-10)	Od 1.01.2021 do 31.12.2021		Od 1.01.2020 do 31.12.2020	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	3237	4070,4	2168 (potwierdzone laboratoryjnie)	2714,8
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe A04	0	0	14	17,53
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe A05.9	0	0	0	0
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	11	13,8	13	16,3
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 A09	8	10,1	9	11,27
Płonica (szkarlatyna) A38	1	1,3	1	1,2
Choroba meningokokowa zapalenie opon mózgowych A39.0	0	0	0	0
Róża A46	2	2,5	1	1,2
Zapalenie mózgu inne i nie określone G04.9	0	0	0	0

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD-10)	Od 1.01.2021 do 31.12.2021		Od 1.01.2020 do 31.12.2020	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)
Krztusiec A37	0	0	0	0
Borelioza A69.2	4	5,0	1	1,2
Szczepienia p/wściekliznie Z20.3/Z24.2	9	11,3	8	10
Ospa wietrzna B01	117	147,1	60	75,1
Różyczka B06	0	0	0	0
WZW A	1	1,3	0	0
WZW B przewlekłe B18.1	0	0	0	0
WZW C B 17.1, B18.2	0	0	0	0
Nowo wykryte zakażenie HIV	0	0	0	0
Świnka B26	4	5,0	0	0
Inne wirusowe zapalenie mózgu	0	0	0	0
Choroby wywołane przez Streptococcus pneumoniae	1	1,3	1	1,2
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych A87.1	0	0	0	0
Zatrucie pestycydami T60	0	0	0	0
Zatrucie grzybami T62	0	0	0	0
Gruźlica	20	25,1	13	16,3
Grypa	0 (0 potwierdzone laboratoryjnie)	0	157 (potwierdzonych laboratoryjnie 0)	196,6
Pokąsania przez zwierzęta	62	78	61	76,4
Choroby wywołane przez Haemophilus influenzae	1	1,3	0	0
Odra B05	0	0	0	0

Grypa oraz **zachorowania grypopodobne**, w okresie przed pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, była jedną z jednostek chorobowych odznaczającą się najwyższym wskaźnikiem zapadalności wśród chorób zakaźnych występujących w Polsce. W 2021 roku nie zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich zachorowań lub podejrzeń zachorowań na

grypę (w 2020 r. – zgłoszono **157** przypadków zachorowań na gripę i choroby grypopodobne, niepotwierdzonych laboratoryjnie).

Spadek zachorowań na gripę związany jest prawdopodobnie z wprowadzonymi środkami ostrożności: dystansem społecznym, myciem i dezynfekcją rąk, stosowaniem maseczek, zamknięciem szkół i sklepów, izolacją.

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są szczepienia ochronne. Dostępne szczepionki p/grypie zawierają antygeny wirusa grypy wywołującego zachorowania potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Ponieważ poziom odporności zabezpieczający przed zachorowaniem osiąga się dopiero po upływie około 2 tygodni od dnia szczepienia, najskuteczniejsze jest poddanie się szczepieniom przed rozpoczęciem sezonowego wzrostu zachorowań na gripę.

W roku 2021 zarejestrowano 1 przypadek **Wirusowego zapalenia wątroby typu A**. Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A) jest wysoce zakaźną chorobą wywołaną przez wirus zapalenia wątroby typu A (hepatitis A virus, HAV). Schorzenie charakteryzuje się stanem zapalnym i powiększeniem narządu. HAV jest jedną z wielu przyczyn powodujących zapalenie wątroby (hepatitis). Znane są co najmniej 4 inne wirusy hepatotropowe, które także wywołują zapalenie wątroby: B, C, D, E. WZW A szerzy się przez bezpośredni kontakt z osobami zakażonymi, a także zanieczyszczoną wodę i żywność. Chociaż przebieg WZW A może być w niektórych przypadkach ciężki, to choroba kończy się wyleczeniem i nie przechodzi w stan przewlekły, jak w przypadku zakażenia innymi wirusami. Aby uniknąć ciężkiego zakażenia WZW typu A warto przyjąć szczepienia ochronne przeciw w/w patogenowi. Szczepienia przeciw WZW A są szczepieniami zalecanymi, szczególnie dla osób wyjeżdżających do krajów o wysokiej endemiczności zachorowań (ponieważ większość naszego społeczeństwa nie nabyła odporności w sposób naturalny ze względu na niewielką liczbę zachorowań w Polsce).

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną zakażeniem prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się przypadki gruźlicy pozapłucnej. Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich w 2021 roku zgłoszono **20 przypadków** zachorowań na gruźlicę płuc, w tym 1 przypadek gruźlicy pozapłucnej (gruźlica układu moczowego).

W 2021 r. zarejestrowano **1 przypadek choroby wywołanej przez Streptococcus pneumoniae**. Patogen **Streptococcus pneumoniae** występuje na całym świecie, szerzy się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego lub nosiciela. Dostępna jest skuteczna szczepionka zapobiegająca zakażeniom wywołanym przez patogen **Streptococcus pneumoniae**. Jest ona bezpłatna dla dzieci urodzonych po 31.12.2016 r., a dla osób nieszczepionych jest szczepionką zalecaną i odpłatną. Wprowadzono od 2017 roku szczepienia wszystkich niemowląt powinny w ciągu kilku lat przynieść znaczącą poprawę sytuacji epidemiologicznej zachorowań nie tylko wśród populacji szczepionej, ale również

u osób w starszym wieku stanowiących kolejną grupę o zwiększonym ryzyku występowania inwazyjnej choroby pneumokokowej.

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy w 2021 r. **narażeniem na wściekliznę**, przeprowadzono **62 dochodzenia epidemiologiczne** z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym **7** przypadków pokąsania przez kota, **1** przypadek pokąsania przez szczura i **54** przypadków pokąsań przez psy. Do **szczepień p/wściekliznie** zakwalifikowano **9** osób (w 2020 r. - 8 osób).

Pozostałe jednostki chorobowe wykazują tendencję spadkową .

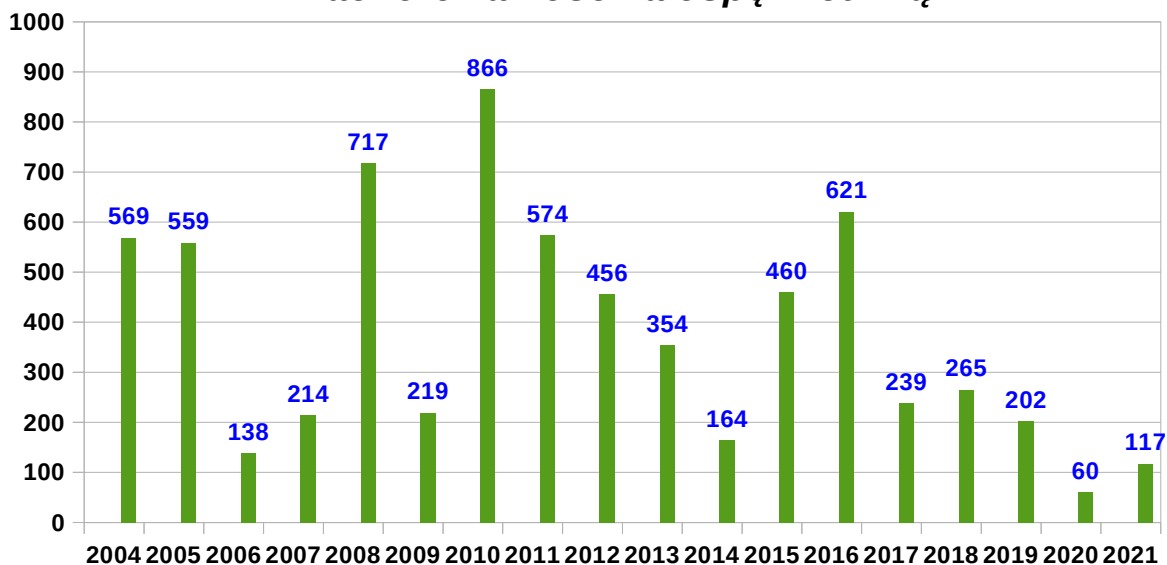
W 2021 r. nie notowano zachorowań choroby meningokokowej, odry, wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, wirusowego zapalenia mózgu i opon mózgowych, zatruc pestycydami, zatruc grzybami.

Ogniska zatrucia/zakażenia pokarmowego nie rejestrowano.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na ospę wietrzną w powiecie koneckim w latach 2004 – 2021

Lata	Liczba zachorowań ospa wietrzna	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2004	569	659,8
2005	559	659,8
2006	138	162,9
2007	214	253,3
2008	717	848,7
2009	219	262,7
2010	866	1006,7
2011	574	671
2012	456	537
2013	354	416
2014	164	196
2015	460	554,7
2016	621	751,6
2017	239	292
2018	265	325,8
2019	202	250
2020	60	75,1
2021	117	147,1

Zachorowalność na ospę wietrzną

W 2021 roku zaobserwowano wzrost liczby zachorowań dla ospy wietrznej, co jest zgodne z 2-3 letnią cyklicznością tej jednostki chorobowej.

Analiza sytuacji epidemiologicznej wirusowych zapaleń wątroby typu B i typu C w latach 2003 - 2021 w powiecie koneckim.

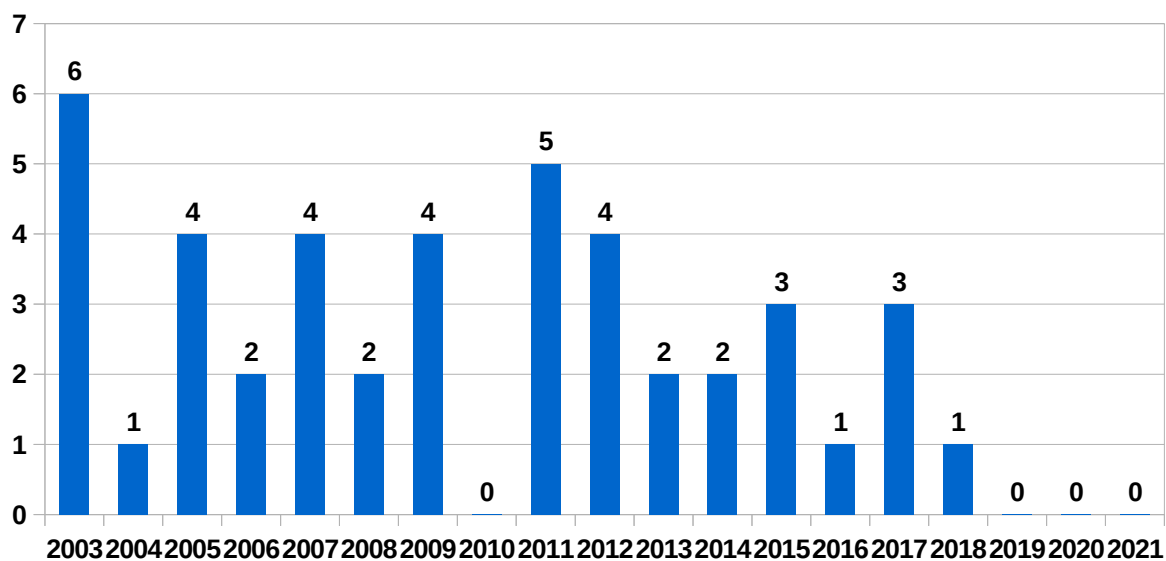
Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie koneckim w latach 2002 - 2021

Lata	Liczba zachorowań WZW B (B16, B18.0-B18.1)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2003	6	7,1
2004	1	1,2
2005	4	4,7
2006	2	2,4
2007	4	4,7
2008	2	2,4
2009	4	4,8
2010	0	0
2011	5	6,0
2012	4	4,7

2013	2	2,3
2014	2	2,3
2015	3	3,6
2016	1	1,1
2017	3	3,6
2018	1	1,2
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10
 B16 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby B
 B18.0 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B z wirusem delta
 B18.1 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B bez wirusa delta

Liczba zachorowań na WZW typu B

Od 2002 do 2014 roku odnotowano od 8 do 3 przypadków, w 2015 r. wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy odpowiednio od 9,3 do 3,6. W latach 2005 – 2015 zapadalność na tą jednostkę chorobową utrzymuje się na porównywalnym niskim poziomie, aż do całkowitego braku zgłoszeń w 2010 r. W latach 2011 - 2017 zanotowano wzrost zgłoszeń przewlekłych wzw b, co jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HBV.

Utrzymująca się tendencja spadkowa jest efektem intensywnych programów zapobiegania i zwalczania tej choroby realizowanych w latach poprzednich, między innymi wprowadzenia

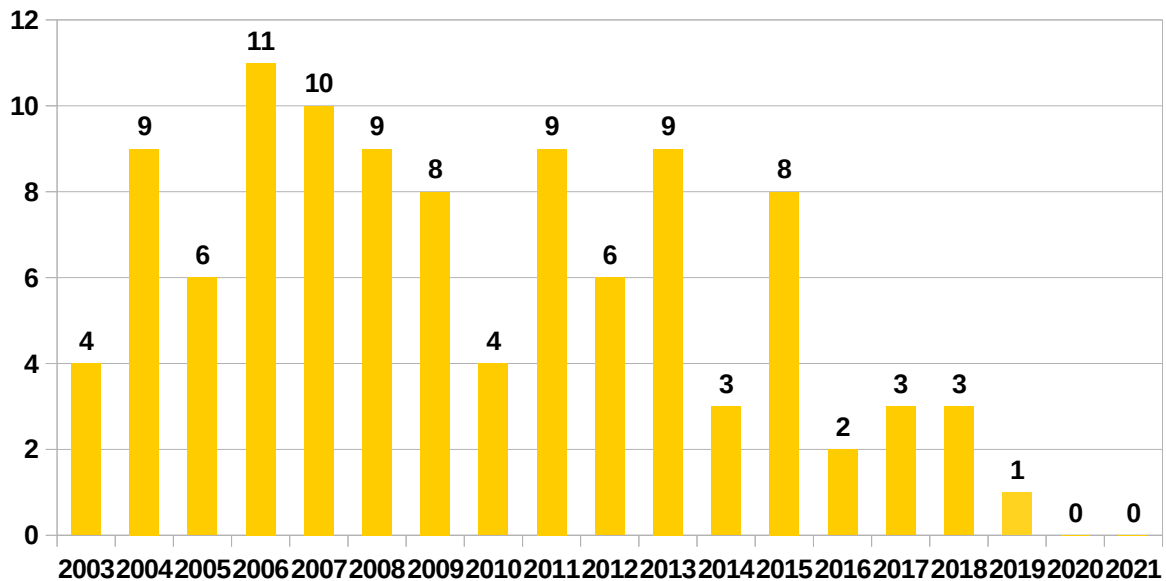
szczepień ochronnych oraz poprawie warunków sterylizacji i upowszechnienie stosowania sprzętu jednorazowego użycia w podmiotach prowadzących działalność leczniczą.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu C w powiecie koneckim w latach 2003 - 2021

Lata	Liczba zachorowań WZW C (B17.1, B18.2)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2003	4	4,7
2004	9	10,6
2005	6	7,1
2006	11	13,1
2007	10	11,8
2008	9	10,7
2009	8	9,6
2010	4	4,6
2011	9	10,5
2012	6	7,0
2013	9	10,7
2014	3	3,5
2015	8	9,6
2016	2	2,3
2017	3	3,6
2018	3	3,6
2019	1	1,2
2020	0	0
2021	0	0

* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10
 B17.1 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby C
 B18.2 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby C

Liczba zachorowań na WZW typu C

Sytuacja epidemiologiczna wirusowego zapalenia wątroby typu C przypomina tę, jaka istniała w dziedzinie wirusowego zapalenia wątroby typu B przed wprowadzeniem szczepień ochronnych. We wskazanym okresie zanotowano:

w 2005 r. – 6 przypadków;

2013 r. – 9 przypadków;

2015 r. - 8 przypadków;

2018 r. - 3 przypadki;

2019 r. - 1 przypadek;

2020 r. - 0 przypadków;

2021 r. - 0 przypadków.

Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy wynosił odpowiednio 8,2 w 2002r. i 1,2 w 2019r. Największą liczbę zachorowań zaobserwowano w 2006 r. – 11 przypadków (wskaźnik zapadalności - 13,1). Zwiększająca się liczba wykrywanych i zgłaszanych zachorowań jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HCV. Lepsza dostępność testów diagnostycznych sprawia, że u coraz większej liczby osób jest rozpoznawane zakażenie, co z kolei może zmniejszyć transmisję wirusa. Wprowadzenie testów typu antygen/przeciwciało skraca do minimum okres okienka serologicznego, to zaś może pomóc w rozpoznawaniu zakażenia HCV we wczesnym okresie.

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

1. Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 195)* i *ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 2028)*.

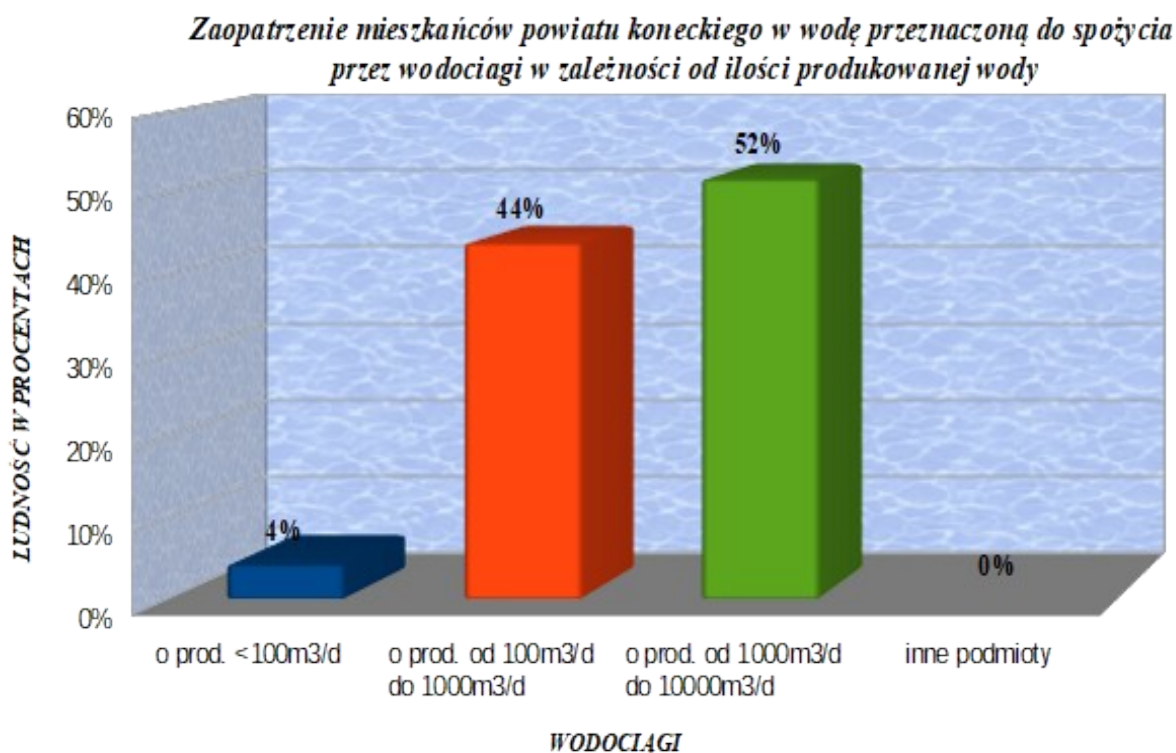
Wymagania jakim powinna odpowiadać woda, sposób oceny jej przydatności do spożycia oraz sprawowania nadzoru nad jej jakością określa *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)*. Zgodnie z tym rozporządzeniem woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania mikrobiologiczne i chemiczne określone w jego załącznikach. W roku sprawozdawczym 2021 podobnie jak w roku ubiegłym PPIS w Końskich gromadził dane w zakresie zintegrowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody oraz nad obiektami służącymi do zaopatrzenia ludności w wodę zgodnie z arkuszami tematycznymi, prowadził na bieżąco ich aktualizację, a następnie raportował dane monitoringowe w wyznaczonych terminach Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w systemie informatycznym WODA – EXCEL.

2. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

W 2021r. PPIS w Końskich obejmował nadzorem sanitarnym 22 urządzenia wodociągowe, w tym: 18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 4 inne podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej. Skontrolowano 100% urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji.

Na terenie powiatu koneckiego wodociągi oraz indywidualne inne podmioty w 100% zasilane są w wodę z ujęć głębinowych.

Liczba stałej ludności zaopatrywanej w wodę z urządzeń wodnych w 2021 r. wynosiła ok. 77,627 tys., w tym: wodociągi o produkcji poniżej 100m³/dobę zaopatrywały 3,273 tys., co stanowi ok. 4%; wodociągi o produkcji 100 – 1000 m³/dobę – 34,605 tys., co stanowi ok. 44%; a wodociągi o produkcji od 1000 – 10000 m³/dobę – 39,749 tys. stałych mieszkańców, co stanowi ok. 52%.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobiera do badań próbki wody oraz ocenia stan sanitarno – techniczny urządzeń wodnych. Badania wykonywane były w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej – WSSE w Kielcach i PSSE w Skarżysku – Kamiennej.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody dokonywane są pobory próbek wody do badania z urządzeń wodociągowych, z częstotliwością uzależnioną od wielkości wodociągu (tj. ilości produkowanej wody), jak również stwierdzanych problemów z jakością wody.

W 2021 r. przeprowadzono **22 kontrole sanitarne urządzeń wodnych, 111 kontroli jakości wody do spożycia, pobrano 111 próbek wody** (w tym 90 próbki do monitoringu parametrów grupy A i 21 próbek do monitoringu parametrów grupy B).

Poza kontrolą jakości wody prowadzoną przez Państwową Inspekcję Sanitarną w 2021 roku prowadzona była przez właścicieli urządzeń wodociągowych kontrola wewnętrzna,

zgodnie z wymogami określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)* oraz opracowanymi i uzgodnionymi z PPIS w Końskich harmonogramami poboru.

W celu określenia, czy spożywana woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich, w oparciu o § 22 i § 23 *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*, dokonywał jej oceny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego. Oceny jakości wody przekazywane były administratorom wodociągów oraz wójtom i burmistrzom, z prośbą o poinformowanie mieszkańców.

Wydano ogółem **30 decyzji administracyjnych** w tym 1 decyzję na poprawę stanu sanitarno – technicznego, 6 na poprawę jakości wody do spożycia (w tym 5 z rygiorem natychmiastowej wykonalności), 9 decyzji o wygaśnięciu, 9 decyzji – oceny jakości wody, 5 decyzji płatniczych; **33 oceny jakości wody do spożycia** (w tym 24 oceny okresowe, 9 ocen obszarowych); 6 komunikatów w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowane do konsumentów wody z wodociągu Mnin gmina Słupia Konecka, wod. Przyłogi gm. Smyków.

W roku sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich została wniesiona **1 interwencja** od mieszkańców osiedla w Stąporkowie, gmina Stąporków, **dotycząca jakości wody do spożycia z wodociągu Stąporków, tj.: nieakceptowalna barwa wody, osad w wodzie**. W związku z ww. interwencją przeprowadzono **2 kontrole jakości wody z wodociągu Stąporków**. Przedmiotowa interwencja okazała się niezasadna. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych jakości wody nie stwierdzono w niej przekroczeń wartości parametrycznych.

W 2021 r. wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego wodociągu Końskie Szpital, zarządzono m. in: użytkowanie pomieszczenia chlorowni zgodnie z jego przeznaczeniem.

W 2021 r. na terenie powiatu koneckiego nie zrealizowano większych zamierzeń mających na celu poprawę zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz poprawę stanu sanitarno-technicznego wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

2.1. Wodociągi o produkcji <100 m³/dobę

W 2021 r. na terenie powiatu koneckiego znajdowało się **6 wodociągów** (wodociągi: Dęba gm. Ruda Maleniecka, Kłucko gm. Radoszyce, Pardołów, Smarków gm. Stąporków, Stanowiska gm. Smyków, Wąsosz gm. Końskie) **o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę**, w stosunku do 2020 r. ich liczba nie uległa zmianie. Urządzenia te zaopatrywały ok. 3,273 tys.

ludności stałej.

Wodociągi o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę w 2021r. dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

W analizowanym okresie stwierdzono nieprawidłowy skład fizykochemiczny wody w 1 wodociągu:

- wodociąg Dęba gm. Ruda Maleniecka

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **warunkową przydatność wody do spożycia** w wodociągu Dęba ze względu na **ponadnormatywne wartości żelaza i mętności**, wydał decyzję administracyjną, w której nakazał podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu fizykochemicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

2.2. Wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę

W 2021 r., bez zmian w stosunku do 2020 r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowało się **10 wodociągów** (wodociągi: Bernów, Gowarczów gm. Gowarczów, Falków gm. Falków, Gosań, Odrowąż gm. Stąporków, Mnin gm. Słupia Konecka, Paruchy gm. Końskie, Przyłogi gm. Smyków, Radoszyce gm. Radoszyce, Wyszyna Falkowska gm. Ruda Maleniecka) **o produkcji od 100 do 1000 m³/dobę**, dostarczały one wodę dla 34,605 tys. ludności stałej.

W analizowanym okresie stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody (obecność w wodzie bakterii grupy coli) w 2 wodociągach:

– **wodociąg Mnin gm. Słupia Konecka;**

– **wodociąg Przyłogi gm. Smyków.**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na skażenie mikrobiologiczne wody, stwierdził **brak przydatności wody do spożycia** z przedmiotowych wodociągów i wydał decyzje administracyjne, w których zarządził zakaz spożywania wody przez ludzi z wodociągów do czasu uzyskania właściwej jakości wody, poinformowanie odbiorców wody o braku przydatności wody do spożycia i zakazie jej spożywania, zapewnienie odbiorcom wody zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia, niezwłoczne podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych; powiadomienie na piśmie PPIS w Końskich o zakończeniu działań naprawczych i sposobie wykonania zarządzeń oraz przedłożenie wyników badań próbek wody wykonanych w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej. Decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

W wyniku przeprowadzonych przez zarządców wodociągu skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań mikrobiologicznych jakości wody z przedmiotowych wodociągów postępowania zakończono. Wydano także 6 stosownych komunikatów dotyczących jakości wody skierowanych do konsumentów wody.

Na koniec roku sprawozdawczego 2021 oceniono, że jakość wody z przedmiotowych wodociągów odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

2.3. Wodociągi o produkcji 1000 - 10000 m³/dobę

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich, podobnie jak w roku ubiegłym nadzorowała **2 wodociągi o produkcji od 1000 do 10000 m³/dobę** tj. wodociąg Końskie gm. Końskie, wodociąg Stąporków gm. Stąporków. Wodociągi te zostały zakwalifikowane jako wodociągi raportowane do Komisji Europejskiej, są to urządzenia produkujące wodę w ilości powyżej 1000 m³/dobę lub zaopatrujące więcej niż 5000 osób. Przedmiotowe wodociągi zaopatrywały w wodę odpowiadającą wymaganiom ok. 39,749 tys. ludności stałej.

2.4. Wodociągi o produkcji 10000 - 100000 m³/dobę

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów o produkcji od 10000 do 100000 m³/dobę.

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2021 r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowały się **4 inne podmioty** wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, tj.: wodociąg Końskie SZPITAL gm. Końskie, wodociąg Czarniecka Góra SZPITAL gm. Stąporków, wodociąg Końskie OSM gm. Końskie, wodociąg Koliszowy HUZAR gm. Ruda Maleniecka.

W analizowanym okresie stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody w 1 wodociągu:
- wodociąg Koliszowy HUZAR gm. Ruda Maleniecka - obecność bakterii grupy coli.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na skażenie mikrobiologiczne wody, stwierdził brak przydatności wody do spożycia z przedmiotowego wodociągu i wydał decyzję administracyjną, w której nakazał podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji, poinformowanie odbiorców wody o braku przydatności wody do spożycia; zapewnienie odbiorcom wody zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia. Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. W wyniku przeprowadzonych przez zarządcę wodociągu skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań mikrobiologicznych jakości wody z przedmiotowego wodociągu postępowanie zakończono.

Ponadto w 2021 r. wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie jakości wody z wod.

Koliszowy HUZAR z uwagi na jej nieprawidłowy skład fizykochemiczny, tj. podwyższone wartości mętności, manganu oraz żelaza.

Wodociąg Czarniecka Góra SZPITAL (stanowiący podstawowe źródło zaopatrzenia obiektu w wodę) w 2021 r. był nieeksploatowany z powodu awarii, szpital zaopatrywany był w wodę z rezerwowego źródła tj. z wodociągu sieciowego dla miasta Stąporkowa.

Na koniec roku sprawozdawczego 2021 oceniono, że jakość dostarczanej wody z 2 wodociągów; Końskie SZPITAL, Końskie OSM odpowiadała obowiązującym przepisom.

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów opartych na ujęciach powierzchniowych.

2.7. Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W roku sprawozdawczym 2021 podobnie jak we wcześniejszym okresie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich nie wydawał zgód na odstępstwo od wymagań obowiązujących dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

Wobec istniejących zagrożeń zdrowotnych powodowanych zasiedlaniem instalacji i urządzeń wodnych bakteriami z rodzaju *Legionella*, konieczne jest okresowe monitorowanie ciepłej wody użytkowej, w kierunku obecności tych bakterii.

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda użytkowa w zakresie parametru *Legionella sp.* określa *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)*.

Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich w 2021 r. pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania próbki wody ciepłej (ogółem **44 próbki**) na obecność pałeczek *Legionella sp.* w wytypowanych obiektach na terenie powiatu koneckiego (szpitale, podmioty lecznicze inne niż szpitale, obiekty pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi hotelarskie, pływalnie).

W wyniku **19 kontroli jakości wody ciepłej użytkowej** przeprowadzonych w 13 obiektach, w 2 obiektach (1 obiekt pomocy społecznej, 1 pływalnia) stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości bakterii *Legionella*.

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

W 2021 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego

w Końskich skontrolowali na obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej **2 szpitale, 1 hospicjum i 1 inny podmiot**. W nadzorowanych podmiotach leczniczych, w ramach nadzoru bieżącego pobrano ogółem **20 próbek** wody ciepłej z wewnętrznej instalacji ciepłej wody użytkowej.

Jakość wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń.

3.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego i na pływalniach

W 2021 r. w powiecie koneckim przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania **24 próbki** wody ciepłej w celu określenia skolonizowania instalacji pałeczkami *Legionella sp.*, w tym: **14 próbek w 7 obiektach zamieszkania zbiorowego**, tj. 2 hotelach, 2 motelach i 3 obiektach pomocy społecznej oraz **10 próbek** w 2 pływalniach.

Jakość wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z 1 obiektu (obiekt pomocy społecznej), gdzie w 2 próbkach ciepłej wody, stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii *Legionella sp.* - „średnie” **skażenie ciepłej wody w instalacji wewnętrznej ciepłej wody**.

W związku ze stwierdzonym zanieczyszczeniem mikrobiologicznym wody (ponadnormatywna obecność bakterii *Legionella sp.*) zostało wszczęte postępowanie administracyjne, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał **1 decyzję administracyjną** (obiekt pomocy społecznej), nakazującą bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu jakości wody ciepłej użytkowej w instalacji wewnętrznej domu pomocy społecznej do wartości zgodnych z rozporządzeniem.

W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządcę obiektu, stwierdzono, że jakość wody ciepłej spełnia wymagania sanitarne.

Ponadto kontrola jakości wody na pływalni przeprowadzona w ramach nadzoru sanitarnego wykazała obecność bakterii *Legionella sp.* w nieckach basenowych oraz wodzie wprowadzanej do niecek basenowych z systemu cyrkulacji. Powyższe przekroczenie miało charakter krótkotrwały. W wyniku działań naprawczych podjętych przez zarządcę pływalni jakość wody basenowej doprowadzono do składu mikrobiologicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. poz. 2016 z późn. zm.), co potwierdziły wyniki badania jakości wody basenowej w kierunku *Legionella sp.* przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej.

4. Wnioski

Zaopatrzenie ludności w wodę jest bardzo istotnym elementem zachowania właściwego stanu sanitarnego powiatu.

W roku 2021 skontrolowano wszystkie wodociągi. Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że stan sanitarno - techniczny budynków i urządzeń wodociągowych na terenie powiatu koneckiego nie budzi zastrzeżeń.

Prowadząc na bieżąco monitoring jakości wody do spożycia, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowały stosowne działania w przypadkach naruszenia wymagań sanitarnych.

Jakość wody była kwestionowana z uwagi na skażenie mikrobiologiczne tj. obecność w wodzie bakterii grupy coli bądź jej nieprawidłowy skład fizykochemiczny tj. ponadnormatywne wartości parametrów fizykochemicznych (żelaza i mętności).

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych.

Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystern i innych zbiorników magazynujących wodę w środkach transportu w dalszym ciągu jest niezadowalające pomimo pewnej poprawy w tym zakresie tj. wyposażenia części przedsiębiorstw wodociągowych w atestowane zbiorniki przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą pitną, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia.

III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego było uzgadnianie i opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu,
- przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- przystąpienia do użytkowania przedsięwzięcia,
- uzgadnianie i opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przyczyniają się do eliminacji nieprawidłowości w zakresie sanitarno – higienicznym, zapewniają właściwe warunki sanitarno-zdrowotne w miejscach pobytu ludzi, a także odpowiednie warunki pracy.

W 2021 r. Nadzór Zapobiegawczy zajął **116 stanowisk**, których celem było zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania, oraz wydał **13 decyzji płatniczych** i przeprowadził **13 kontroli**.

Wydano w I instancji 1 decyzję merytoryczną.

Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii przez Nadzór Zapobiegawczy w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2021:

- Liczba zajętych stanowisk dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
  - uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – **4**,
  - opinie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – **4**,
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących oceny oddziaływania na środowisko:
  - opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – **5**,
  - wydane opinie w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – **48**,
  - wydane opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – **5**,

- Uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – **30**,
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego – **10**,
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących innych spraw –**10**.

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

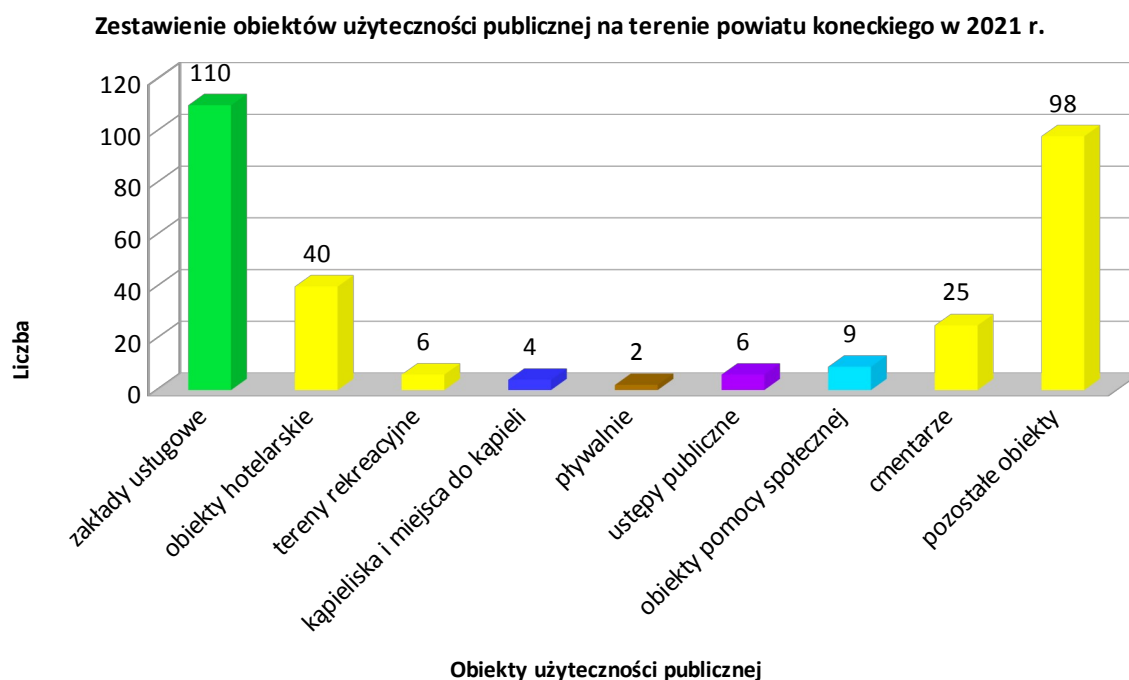
1. Wprowadzenie

Bieżący nadzór sanitarny Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy różnorodnych obiektów, są to między innymi: kąpieliska, baseny kąpielowe, ustępy publiczne, obiekty pomocy społecznej, hotele i inne obiekty hotelarskie, obiekty czasowo – turystyczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosektoria i inne obiekty, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

W roku 2021 na **300 obiektów użyteczności publicznej** ujętych w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich skontrolowano **168 obiektów**, przeprowadzono w nich **182 kontrole sanitarne**, dodatkowo przeprowadzono **16 kontrole innych obiektów** (nie ujętych w ewidencji: ekshumacje, samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich) oraz **1 kontrolę jakości wody z kąpieliska**.

Powyższa liczba nie uwzględnia kontroli urządzeń wodnych (wodociągów) i podmiotów leczniczych.

W ramach nadzoru sanitarnego w zakresie higieny środowiska, w roku 2021 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich wniesiono **18 interwencji**, 14 interwencji załatwiono we własnym zakresie, w tym 10 interwencji dotyczyło nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, dotyczyły m. in. zgromadzeń (ceremonii religijnych) organizowanych w ramach działalności kościołów tj. pierwszej komunii świętej, sakramentu bierzmowania, mszy żałobnych; prowadzenia działalności usługowej związanej z poprawą kondycji fizycznej w zakładzie odnowy biologicznej w Końskich; świadczenia usług hotelarskich i organizacji turniejów tanecznych w ośrodku wypoczynkowym w Sielpi; organizacji rajdów, wycieczek przez firmę turystyczną z Końskich pomimo obowiązujących zakazów w związku ze stanem epidemii COVID-19; łamania obostrzeń nakładających obowiązek zakrywania ust i nosa przez pasażerów i kierowców 2 prywatnych firm transportowych świadczących przewóz osób. Pozostałe dotyczyły m. in. nieprawidłowych warunków sanitarno-higienicznych w 2 ośrodkach wypoczynkowych w Sielpi, zakładzie kosmetycznym w Końskich oraz wypożyczalni sprzętu wodnego przy kąpielisku w Sielpi.

Przeprowadzone w obiektach kontrole potwierdziły zasadność 4 wniesionych interwencji, 10 interwencji okazało się bezzasadnych.

Ponadto 4 wniesione interwencje dotyczące uciążliwości w zakresie nadmiernej emisji hałasu zewnętrznego o charakterze przemysłowym, którego źródłem są hałaśliwe technologie, w tym maszyny i urządzenia wykorzystywane na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej związanej z działalnością zakładu kowalskiego w miejscowości Młynek Nieświński gm. Końskie oraz tartaku w miejscowości Piasek gm. Stąporków; nieprawidłowości w zakresie postępowania ze ściekami domowymi na posesji w m. Pilczyca gm. Słupia Konecka, tj. zrzucania ścieków z przedmiotowej posesji do przydrożnego rowu; naruszenia wymagań sanitarno – higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku oraz nie utrzymywania higieny osobistej przez mieszkańców prywatnej posesji w m. Mnin gm. Słupia Konecka przekazano do załatwienia wg kompetencji właściwym organom spoza Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2021 wydał **8 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich oraz 1 decyzję - uchylenie** wydanej decyzji. Ekshumacja zwłok/szczątków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych przy zachowaniu odpowiednich warunków sanitarnych. Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowali nadzór nad prawidłowym przebiegiem czynności ekshumacyjnych i warunkami sanitarnymi przewozu zwłok. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Oceniając stan sanitarny środków do przewozu zwłok/szczątków ludzkich zwrócono szczególną uwagę na przestrzeganie obowiązku mycia i dezynfekcji części pojazdu przeznaczonej do umieszczania zwłok/szczątków, częstotliwość w/w czynności, stosowane preparaty. Wszystkie skontrolowane samochody były prawidłowo oznakowane i spełniały wymogi sanitarno-techniczne do przewozu zwłok/szczątków ludzkich.

Na wniosek Starosty Koneckiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2021 wydał **11 opinii w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy.**

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **6 ustępów publicznych: 3** ustępy znajdujące się na terenie miasta Końskie, **1** na terenie miasta Radoszyce oraz **2** ustępy publiczne, tymczasowe, skanalizowane w miejscowości Sielpia, **w w/w obiektach przeprowadzono ogółem 11 kontroli**, w tym 4 kontrole ustępów tymczasowych w Sielpi

Stan sanitarno – techniczny obiektów dobry, dezynfekcja urządzeń i pomieszczeń była prowadzona na bieżąco, czystość i porządek otoczenia obiektów nie budziły zastrzeżeń.

Decyzji nie wydano, zaleceń doraźnych nie udzielono.

W m-cu lipcu wyłączono z eksploatacji ustęp publiczny w Końskich na Placu Kościuszki z uwagi na rozpoczęcie prac związanych z przebudową skweru miejskiego w ramach realizacji zadania pod nazwą Rewitalizacja obszarów miasta Końskie, w zadaniu przewidziana jest nowa lokalizacja ustępu publicznego.

2.2. Obiekty Pomocy Społecznej

Nadzorowanych jest **8 obiektów Pomocy Społecznej: 5 placówek zapewniających całodobową opiekę** (4 znajdują się w gminie Stąporków i 1 w gminie Fałków) oraz **3 Domy Pomocy Społecznej** (DPS „Cichy Zakątek” w Końskich, DPS w Rudzie Pilczyckiej gm. Słupia Konecka, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stąporkowie). W 2021 r. nie skontrolowano przedmiotowych obiektów.

2.3. Obiekty hotelarskie

Hotele, motele, inne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **6 hoteli i 2 motele**. Powyższe obiekty stanowią bazę całoroczną, w większości reprezentują wysoki standard świadczonych usług.

Skontrolowano 6 hoteli i 2 motel, przeprowadzono ogółem 6 kontroli.

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych, obiekty wyposażone są w urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych w i poza pomieszczeniami.

W 2021 r. w dalszym ciągu prowadzono wzmożony nadzór nad w/w obiektami w zakresie kontroli gospodarki odpadami w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Zaopatrzenie w wodę z wodociągów sieciowych (1 obiekt korzysta z własnego wodociągu).

Postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, obiekty posiadają pomieszczenia magazynowe z odpowiednią wentylacją do przechowywania bielizny czystej oraz miejsca do czasowego przechowywania bielizny brudnej, pranie bielizny świadczą pralnie zewnętrzne.

Zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne dostateczne.

Zalecenia doraźne udzielono w 1 obiekcie (hotel), dotyczyło okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych, zalecenie wykonano.

W obiektach obowiązują i przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu, w widocznych miejscach umieszczono odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia tytoniu, pokoje hotelowe w części obiektów wyposażone są w czujniki dymu.

Obiekty wczasowo-turystyczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest: **29 ośrodków wypoczynkowych** oraz **3 pola namiotowe**.

W 2021 r. objęto nadzorem 1 nowo przybyły obiekt - ośrodek wypoczynkowy ONYX w Sielpi. Powyższe obiekty stanowią bazę sezonową, znajdują się na terenach wiejskich, tj. w Sielpi gm. Końskie i Czarnieckiej Górze gm. Stąporków (2 obiekty).

Skontrolowano 29 obiektów, przeprowadzono 31 kontroli, których zakres obejmował m.in. kontrolę zaopatrzenia w wodę do spożycia, odprowadzania ścieków bytowo – gospodarczych, gospodarkę odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, stan sanitarno – techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, stan sanitarno-porządkowy terenu obiektów.

Stan sanitarno – techniczny większości ośrodków wypoczynkowych nie budził zastrzeżeń tj. tereny ośrodków były utrzymane czysto, zadbane, ogrodzone, nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych nie stwierdzono, stan sanitarno – techniczny pomieszczeń oraz ich wyposażenia nie budził zastrzeżeń, postępowanie z bielizną czystą

i brudną zgodnie z wymogami sanitarnymi, wszystkie obiekty korzystają z usług pralniczych pralni zewnętrznych, zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne oraz artykuły jednorazowego użytku dostateczne.

Zalecenia doraźne udzielono w 2 obiektach, dotyczyły m. in. okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych oraz nieczystości płynnych przez uprawnione firmy, zalecenia wykonano.

W 2021r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich wniesiono interwencje dotyczące nieprawidłowych warunków sanitarno-higienicznych w 2 ośrodkach wypoczynkowych, kontrole przeprowadzone w przedmiotowych obiektach nie potwierdziły zasadności interwencji.

W 2021r. poprawił się stan sanitarno – techniczny 3 obiektów (ośrodków wypoczynkowych w Sielpi), zakres przeprowadzonych modernizacji obejmował m.in.: generalny remont podpiwniczenia budynku i zaadaptowania go na 3 sale bankietowe, wydzielenie w domkach czasowych pomieszczeń z przeznaczeniem na kuchnie, wyposażenie obiektu w urządzenie do rekreacji (jacuzzi), wymianę na nowy odkrytego basenu kąpielowego.

W 2021 r. z będących w ewidencji Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska 3 pól namiotowych w Sielpi skontrolowano 1, pozostałe podobnie jak we wcześniejszym okresie były nieczynne.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajduje się **110 zakładów usługowych: 63 zakłady fryzjerskie, 30 zakładów kosmetycznych, 9 zakładów odnowy biologicznej, 8 innych zakładów, w których są świadczone więcej niż jedna z usług.**

W 2021r. objęto nadzorem 12 nowo przybyłych zakładów usługowych: 4 fryzjerskie, 8 kosmetycznych.

Skontrolowano 80 zakładów, przeprowadzono 84 kontrole, których zakres obejmował m. in. kontrolę stanu sanitarno - technicznego zakładów oraz wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Podczas kontroli zwracano zatem szczególną uwagę na przestrzeganie zasad dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku oraz prawidłowe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, w miejscu ich powstawania, warunki ich czasowego przechowywania, czy odbiór odpadów świadczą uprawnione firmy, czy jest poświadczony stosowną dokumentacją.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego zakładu usługowego (1 zakładu fryzjerskiego) **oraz 1 decyzję płatniczą**, zarządzono: zapewnienie miejsca do

spożywania posiłków oraz przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej, zapewnienie szaf pojedynczych lub szafy podwójnej na odzież własną, roboczą lub ochronną, zapewnienie zlewozmywaka do mycia narzędzi fryzjerskich, zarządzenia decyzji wykonano.

W wyniku kontroli 3 nowo przybyłych zakładów usługowych (2 fryzjerskich i 1 kosmetycznego) stwierdzono następujące nieprawidłowości; brak ochrony wejście z zewnątrz do obiektu przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza, nie zastosowano przedsionka, kurtyny powietrznej bądź innych rozwiązań nieutrudniających ruchu, brak wentylacji mechanicznej w sanitariacie, brak wody bieżącej, cieplej przy zlewozmywaku do mycia narzędzi fryzjerskich. Decyzji odnośnie usunięcia przedmiotowych nieprawidłowości nie wydano, gdyż zostały usunięte przed jej wydaniem.

Zalecenia doraźne udzielono w 10 obiektach (4 zakładach fryzjerskich oraz 6 zakładach kosmetycznych), dotyczyły m.in.: opracowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w zakładzie, uwzględniających sposób postępowania na wypadek naruszenia ciągłości tkanek ludzkich (dotyczący klientów i personelu), okazania do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej personelu, dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów niebezpiecznych oraz odpadów komunalnych oraz przez uprawnione firmy, dokumentacji poświadczającej skuteczność prowadzonego procesu sterylizacji, zapewnienia urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów poza pomieszczeniami zakładu.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

nie dotyczy.

2.6. Cmentarze

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **25 cmentarzy**, skontrolowano 25 obiektów.

Stan sanitarno – techniczny większości cmentarzy nie budził zastrzeżeń, obiekty posiadają ogrodzenia z trwałego materiału, zapewnione są punkty czerpalne wody, źródła zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi sieciowe bądź źródła własne (studnie kopane), zapewnione są urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, część cmentarzy posiada utwardzone dojścia i dojazdy do powierzchni grzebalnych.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu nadzorowane są 2 domy przedpogrzebowe znajdujące się w Końskich oraz w Radoszycach.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego zakładu przedpogrzebowego oraz 1 decyzję płatniczą, zarządzono: zapewnienie ochrony wejścia z zewnątrz do obiektu przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza, zarządzenia decyzji wykonano.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **102 inne obiekty użyteczności publicznej**: 6 terenów rekreacyjnych, 8 zakładów pogrzebowych, 29 aptek, 1 sklep zielarsko-medyczny, 3 domy kultury, 2 kina, 1 muzeum, 8 obiektów sportowych, 4 biblioteki, 6 parkingów, 8 urzędów miast i gmin, 1 park, 2 skwery, 17 stacji paliw, 1 prosektorium, 5 obiektów MSWiA.

Skontrolowano 10 obiektów (w tym: 1 skwer, 6 parkingów, 1 obiekt sportowy, 1 kino, 1 zakład pogrzebowy) przeprowadzono łącznie 10 kontroli sanitarnych, w tym 6 kontrole parkingów w zakresie gospodarki odpadami.

W 2021 r. w dalszym ciągu sprawowano wzmożony nadzór nad parkingami w zakresie gospodarki odpadami w w/w obiektach w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Kontrole przedmiotowych obiektów nie wykazały nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami, czystość i porządek otoczenia obiektów nie budził zastrzeżeń.

Nie stwierdzono wyrzucania żywności zawierającej produkty pochodzenia zwierzęcego (np. kanapki z wędliną, pieczone mięso, domowe przetwory z mięsem, itp.).

Wszystkie obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy urządzeń do gromadzenia odpadów (kontenerów oraz pojemników) nie budził zastrzeżeń.

Odbiór i transport odpadów oraz utrzymanie pojemników (opróżnianie, mycie i dezynfekcja) są świadczone przez specjalistyczne, uprawnione firmy, powyższe poświadczona jest stosowną dokumentacją (umowy na odbiór odpadów komunalnych oraz dowody opłaty za ich odbiór, mycie i dezynfekcję). Zarządcy obiektów umieścili w widocznych miejscach stosowne ulotki informacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

Kąpieliska

W sezonie letnim 2021 r. na terenie powiatu koneckiego funkcjonowało **1 kąpielisko w Sielpi Wielkiej**, na zbiorniku wodnym w Sielpi, o długości linii brzegowej 50 m.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich zaopiniował pozytywnie projekt uchwały Rady Miejskiej w Końskich w sprawie wykazu kąpielisk na terenie Gminy Końskie postanowieniem znak: NHS.9020.13.2.2021 z dnia 15.03.2021 r.

Zgodnie z przekazanym do PPIS w Końskich przez Burmistrza Miasta i Gminy w Końskich, wnioskiem znak: UKO.6344.1.2021.ZS z dnia 25 lutego 2021r. (data wpływu do PSSE w Końskich 02.03.2021 r.) **sezon kąpieliskowy** na kąpielisku w Sielpi Wielkiej trwał **od 01.07.2021 r. do 31.08.2021r.**

Organizator kąpieliska podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpielisku, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska, który zrealizowano zgodnie z ustaleniami; oznakowanie kąpieliska tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku; badanie próbek wody z kąpieliska w laboratorium PIS w Skarżysku – Kamiennej i przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich sprawował w roku 2021 nadzór nad jakością wody w czasie trwania sezonu zgodnie z obowiązującym *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U., poz. 255)*.

Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne i 1 kontrolę jakości wody z kąpieliska w Sielpi, pobrano 1 próbkę wody z kąpieliska w Sielpi w ramach kontroli urzędowej.

Próbka wody do badania w ramach kontroli urzędowej pobrana została w dniu 23.06.2021 r., nie odnotowano sytuacji mogących powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku oraz stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Zgodnie z przyjętą przez Komisję Europejską praktyką pobierania pierwszej próbki wody do badań w kąpielisku, próbka wody przed otwarciem sezonu kąpielowego, powinna zostać pobrana nie wcześniej niż na 10 dni przed rozpoczęciem sezonu.

Główny Inspektor Sanitarny przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przedstawia Komisji Europejskiej informację o liczbie kąpielisk.

Organizator kąpieliska w sezonie letnim 2021 r. prowadził kontrolę wewnętrzną jakości wody w kąpielisku wg harmonogramu pobierania próbek wody uzgodnionego z PPIS w Końskich oraz systematyczne, wizualne monitorowanie wody w kąpielisku i wody zasilającej kąpielisko pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Harmonogram pobrania próbek w ramach kontroli wewnętrznej uwzględniał terminy pobierania i analizy próbek, tj. nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpieliska, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody pobranych **w ramach kontroli urzędowej** (przed sezonem w ramach kontroli urzędowej pobrano do badania **1 próbkę wody**) i **wewnętrznej** prowadzonej przez zarządcę (w sezonie w ramach kontroli wewnętrznej pobrano do badania **3 próbki wody**) z kąpieliska w Sielpi, zgodnie z harmonogramem, przeprowadzonych w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Skarżysku-Kamiennej, wydał **5 komunikatów (4 bieżące oceny jakości wody w kąpielisku i 1 sezonowa ocena jakości wody)** stwierdzających przydatność wody do kąpielii w kąpielisku Sielpia w Sielpi Wielkiej, gm. Końskie, komunikaty na bieżąco przekazywano do wiadomości zarządcy oraz jednostkom samorządowym i Komendantowi Powiatowemu Policji.

Decyzji nie wydano, doraźnych zaleceń nie udzielono.

Przed sezonem letnim w dalszym ciągu prowadzone były prace związane z rewitalizacją zbiornika wodnego oraz terenu plaży i kąpieliska w Sielpi tj. oczyszczanie i odmulanie czaszy zbiornika wodnego, drenowanie i osuszanie dna, formowanie skarp wokół zbiornika.

Celem bezpiecznego funkcjonowania kąpieliska w trakcie epidemii COVID-19 w Polsce tj. zminimalizowanie ryzyka zakażenia poprzez zapewnienie bezpieczeństwa w obiekcie oraz bezpieczeństwa wypoczywającym oraz pracownikom/obsłudze obiekt funkcjonował zgodnie z zaleceniami NIZP-PZH dla kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce, tablicę informacyjną z przedmiotowymi zaleceniami umieszczono przed wejściem na plażę.

Sanitariaty na plaży oraz punkt ratowniczy zaopatrzone w: środek do dezynfekcji rąk klientów oraz dezynfekcji powierzchni dotykowych tj. klamek, baterii, spłuczek i innych często dotykanych powierzchni zawierający etanol w stężeniu 70%.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii

W sezonie letnim 2021 r. na terenie powiatu koneckiego funkcjonowały 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii w Radoszycach.

Uchwałą Rady Miejskiej w Radoszycach zaopiniowaną pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.4.2021 z dnia 12.05.2021r., w sezonie letnim 2021 r. na zbiorniku retencyjnym Radoszyce utworzono dwa miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii pod nazwą:

- „Plaża nr 1” – długość linii brzegowej 150m od strony zachodniej zbiornika,
- „Plaża nr 2” – długość linii brzegowej 177m od strony północnej zbiornika,

Czas trwania sezonu kąpielowego w miejscach wykorzystywanym okazjonalnie do kąpiel na zbiorniku retencyjnym Radoszyce:

- „Plaża nr 1”, trwał od 02.07.2021r. do 31.07.2021r;

- „Plaża nr 2”, trwał od 01.08.2021r. do 30.08.2021r.

Organizator MOWDK – Gmina Radoszyce, w sezonie letnim 2021 r. prowadził kontrolę wewnętrzną jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpiel wg harmonogramu pobierania próbek wody uzgodnionego z PPIS w Końskich, z częstotliwością określoną w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2020r. poz., 310 z późn. zmianami), tj. **nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż 1 próbki w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania MOWDK**, pobrano ogółem 4 próbki wody z przedmiotowych miejsc do kąpiel, systematycznie, wizualnie monitorowano wodę w pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystne wpływających na jej jakość i stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób, za prowadzenie przedmiotowych czynności w trakcie sezonu odpowiedzialnymi byli ratownicy.

Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne miejsc do kąpiel.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody pobranych **w ramach kontroli** wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę, wydał **4 bieżące oceny jakości wody** stwierdzające przydatność wody do kąpiel w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel w Radoszycach, komunikaty na bieżąco przekazywano do wiadomości zarządcy oraz jednostkom samorządowym i Komendantowi Komisariatu Policji.

W sezonie letnim 2021 obiekty funkcjonowały zgodnie z zaleceniami NIZP-PZH dla kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce.

W sezonie letnim 2021 r. podobnie jak w okresie wcześniejszym nie uruchomiono miejsca wykorzystywanego do kąpiel w Stąporkowie przy ul. Miłej.

Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **2 pływalnie**: Pływalnia Miejska w Końskich i Pływalnia Kryta przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

W 2021 r. przeprowadzono **2 kontrole** stanu sanitarnego pływalni, **2 kontrole** jakości wody z pływalni, pobrano **15 próbek wody** do badania w tym **2 próbki wody** doprowadzanej do pływalni.

3. Wnioski

Na terenie powiatu koneckiego w 2021 r. obserwowano poprawę warunków bytowania mieszkańców, z uwagi na działania samorządów, mające na celu między innymi poprawę struktury sieci zbiorowego zaopatrzenia miejscowości w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, gospodarki odpadami komunalnymi oraz nieczystościami płynnymi jak również stanu sanitarno – porządkowego obiektów użyteczności publicznej i terenów ogólnodostępnych dla ludności.

W obiektach użyteczności publicznej (hotele, motele i inne obiekty hotelarskie oraz ośrodki wypoczynkowe z roku na rok podnoszony jest standard i estetyka przez co poprawiają się również warunki sanitarno – techniczne świadczonych usług.

W sezonie letnim 2021 r. w miejscowości turystyczno – wypoczynkowej Sielpia w porównaniu do wcześniejszego okresu nadal pozostaje utrudniony został dostęp do toalet publicznych, z uwagi na zmniejszenie ich liczby, niski standard pomieszczeń i ich wyposażenia. W obiektach w stosunku do poprzedniego sezonu mniejsza też była liczba umywalek do mycia rąk oraz kabin ustępowych. Toalety nie posiadały pomieszczeń/miejsc do przechowywania zapasu środków czystościowych, artykułów jednorazowego użytku i sprzętu do utrzymania czystości.

Zarządca dla potrzeb kąpieliska zapewnił 2 sanitariaty przenośne, kontenerowe, skanalizowane, podzielone są na część damską i męską, w części męskiej znajdowały się 3 pisuary, 1 oczko wc i umywalka do mycia rąk, w części damskiej znajdowały się 3 oczka wc, 1 umywalka z wodą bieżącą, zimną z wodociągu Końskie oraz ciepłą z przepływowych ogrzewaczy wody.

W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich w dalszym ciągu na terenie powiatu koneckiego **liczba toalet dostępnych publicznie w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczająca**, a odpowiednia liczba toalet dostępnych publicznie jest jednym z elementów, które mają wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego.

W dalszym ciągu na terenie powiatu nie w pełni uporządkowana jest gospodarka ściekowa.

V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza

PPIS w Końskich nadzoruje **167 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**, w tym: **43 podmioty lecznicze** – 2 szpitale, 3 inne niż szpitale, 38 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **124 praktyki zawodowe** prowadzące działalność leczniczą.

W 2021 r. skontrolowano ogółem przez przedstawicieli PPIS w Końskich **36 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**, w tym 21 podmiotów leczniczych, 15 praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

W roku sprawozdawczym ogółem **przeprowadzono 45 kontroli podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza**, w tym: 30 kontroli podmiotów leczniczych i 15 kontroli praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

Decyzji administracyjnych nie wydano, zaleceń nie udzielono.

W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi w miejscach ich wytwarzania oraz czasowego gromadzenia, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych.

Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowy, środki dezynfekcyjne i czystościowe oraz sprzęt niezbędny do utrzymania czystości w nadzorowanych podmiotach jest prawidłowe.

Naruszenia wymagań sanitarno – higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono.

Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach.

1. Szpitale

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 2 szpitale. W 2021 r. nie przeprowadzono kontroli przedmiotowych obiektów.

2. Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – inne niż szpitale.

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 3 obiekty: 1 hospicjum w m. Ruda Białaczowska gm. Gowarczów, 2 inne podmioty (Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji

Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w m. Luta gm. Stąporków; Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Końskich).

W 2021 r. **przeprowadzono ogółem 4 kontrole** (inne obiekty), w tym 2 kontrole w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego, 1 kontrolę w zakresie higieny środowiska, 1 w zakresie higieny dzieci i młodzieży. Nie przeprowadzono kontroli hospicjum.

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp.)

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajduje się 38 obiektów. W 2021 r. przeprowadzono ogółem **26 kontroli w 19 podmiotach leczniczych**, w tym: 15 kontroli w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego, 8 w zakresie szczepień ochronnych i 3 kontrole w zakresie higieny środowiska.

4. Praktyki zawodowe

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 124 obiekty. W 2021 r. skontrolowano 15 praktyk zawodowych, przeprowadzono ogółem **15 kontroli**.

5. Wnioski

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury medyczne, mające na celu minimalizację zakażeń.

Zaopatrzenie placówek leczniczych w środki dezynfekcyjne, w zakresie ilości i asortymentu jest wystarczające.

VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy zajmuje się ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy.

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się 515 zakładów pracy, w których było zatrudnionych 9522 pracowników. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 476 firm, co stanowi 92% wszystkich nadzorowanych zakładów.

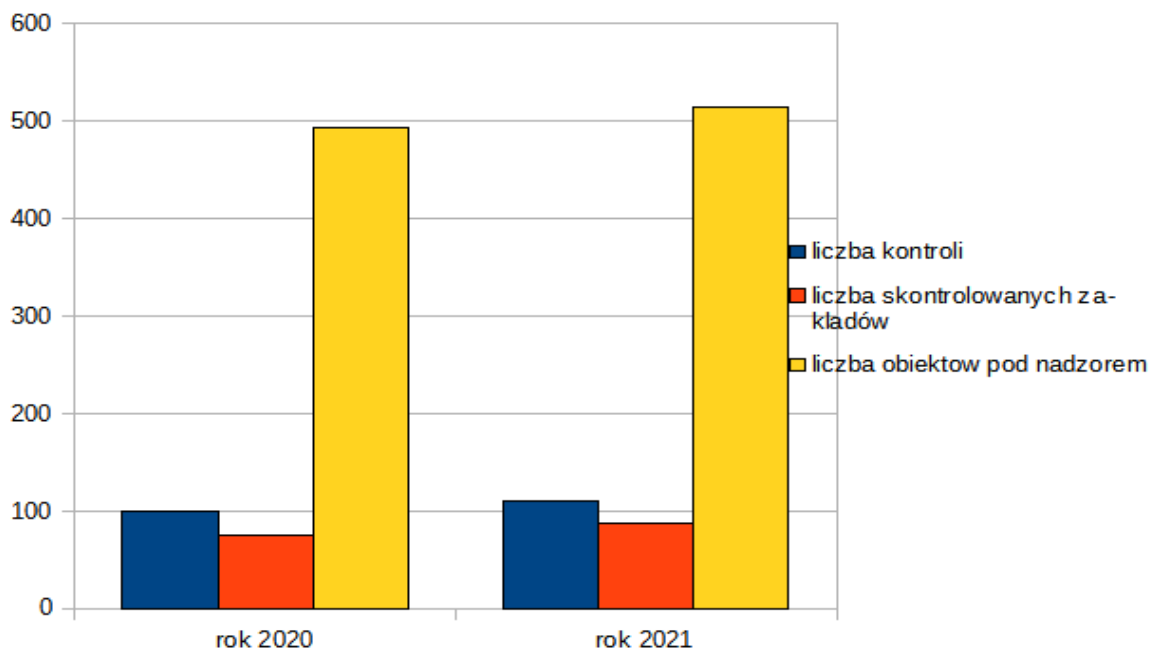
Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy	Procentowy udział w ogólnej ilości zakładów
do 9	333	65
10-49	143	28
50 - 249	34	6
≥250	5	1
Ogółem	515	100

1. Zakres kontroli warunków pracy

Przeprowadzono 110 kontroli w 87 zakładach zatrudniających 2975 pracowników (w 2020 r. - 100 kontroli w 75 zakładach zatrudniających 2122 osób).

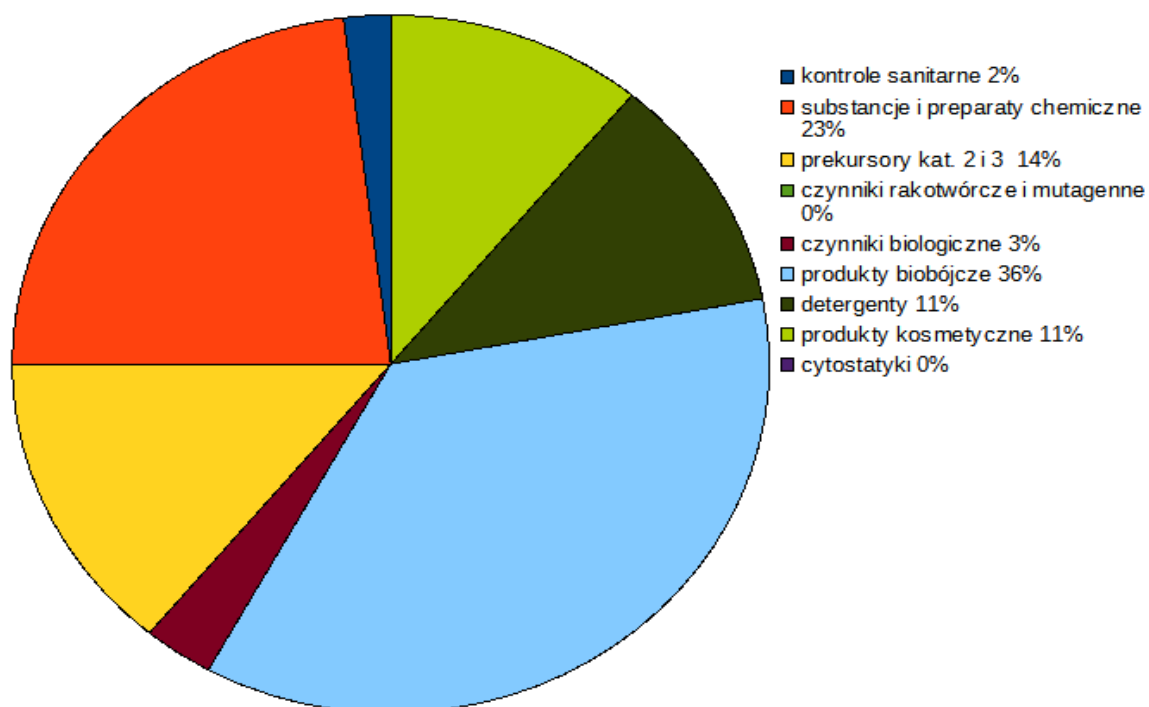

Przeprowadzone kontrole dotyczyły między innymi następujących tematów:

Liczba kontroli z podziałem na zagadnienia:

Temat	Liczba kontroli	Odsetek wszystkich przeprowadzonych kontroli
Nadzór nad warunkami pracy (kontrole sanitarne)	2	2
Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi	25	23
Nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3	15	14
Czynniki rakotwórcze i mutagenne	0	0
Czynniki biologiczne	4	3
Produkty biobójcze	40	36
Detergenty	12	11
Produkty kosmetyczne	12	11
Cytostatyki	0	0
Ogółem	110	100%

Procentowy wskaźnik przeprowadzonych kontroli

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego.

Pod uwagę bierze się następujące kryteria:

Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.

Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.

Stosowanie prekursorów kategorii 2 i 3.

Występowanie czynników rakotwórczych i mutagennych.

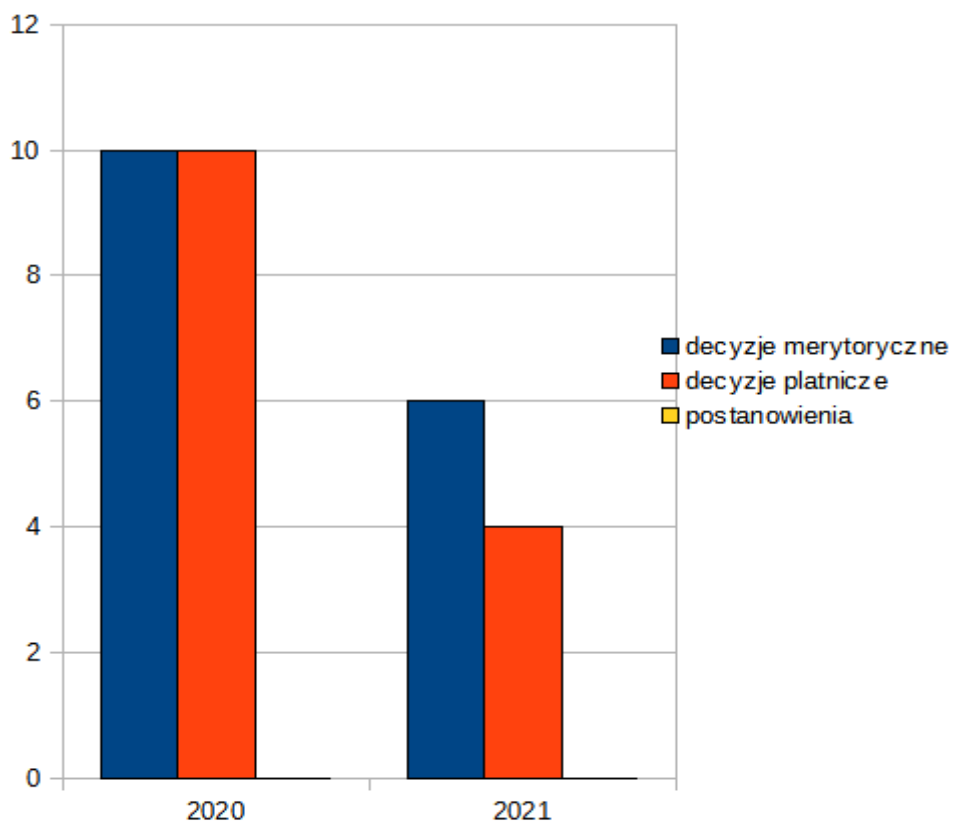
Stosowanie i sprzedaż produktów biobójczych.

Występowanie czynników biologicznych.

Zapadalność na choroby zawodowe.

2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 6 decyzji merytorycznych, 4 decyzje płatnicze (w 2020 r. odpowiednio 10 decyzji merytorycznych, 10 płatniczych).

Nie wydano postanowień.

Nie wydano grzywn w drodze mandatów karnych.

Nie wydano decyzji unieruchamiających zakłady, wydziały, stanowiska pracy.

Wydane decyzje zawierały zarządzenia dotyczące:

brak instrukcji bhp/stanowiskowych – 4

pomieszczenia do przechowywania chemikaliów – 4

aktualizacji spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin – 1

zapewnienie właściwych środków ochrony indywidualnej dla pracowników – 3

wstrzymanie stosowania produktu biobójczego – 1

przedłożenie dokumentów potwierdzających zwrot lub zniszczenie produktu biobójczego-1

3. Nadzór nad warunkami pracy – charakterystyka działań naprawczych

3.1. Nadzór nad warunkami pracy.

Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto 515 zakładów, zatrudniających 9522 pracowników. W nadzorowanych zakładach nie stwierdzono przekroczeń NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy. (W 2020r. odpowiednio: 494 zakłady zatrudniające 8499 pracowników, 72 osoby (1,2 %) pracowały w przekroczeniach NDS i NDN w 12 zakładach).

W ramach nadzoru nad warunkami pracy wydano 14 nakazów:

- brak instrukcji bhp/stanowiskowych – 4,
- pomieszczenia do przechowywania chemikaliów – 4,
- aktualizacji spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin – 1,
- zapewnienie właściwych środków ochrony indywidualnej dla pracowników – 3,
- wstrzymanie stosowania produktu biobójczego – 1,
- przedłożenie dokumentów potwierdzających zwrot lub zniszczenie produktu biobójczego -1.

Stwierdzono, że pracodawcy poprawili warunki pracy, poprzez wygospodarowanie i odpowiednie dostosowanie pomieszczeń do przechowywania chemikaliów i ich stosowania, a także zakup właściwych środków ochrony indywidualnej dla pracowników stosujących na stanowiskach pracy substancje chemiczne i ich mieszaniny.

3.2. Substancje i preparaty chemiczne oraz prekursory

Przeprowadzono 22 kontrole w ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi:

- 1 kontrola w zakładzie produkującym substancje i mieszaniny chemiczne (producent wg REACH),
- 6 kontroli w zakładach stosujących substancje i mieszaniny chemiczne (dalszy użytkownik wg REACH),
- 15 kontroli w zakładach stosujących substancje i mieszaniny chemiczne (którzy nie są dalszymi użytkownikami wg REACH),

Wydano 4 decyzje w ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi.

W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 15 kontroli w tym:

- 7 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu,
- 8 kontroli w podmiotach stosujących prekursory.

3.3. Czynniki rakotwórcze i mutagenne

W bieżącym roku nie przeprowadzono kontroli w zakresie występowania czynników rakotwórczych i mutagennych.

Sekcja prowadzi **elektroniczną bazę danych informacji o czynnikach rakotwórczych** występujących w środowisku pracy i przesyła do centralnego rejestru czynników rakotwórczych w Łodzi.

3.4. Czynniki biologiczne

Przeprowadzono ogółem 4 kontrole w 4 zakładach w ramach nadzoru nad warunkami pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na czynniki biologiczne w zakładach pracy (nadleśnictwo, oczyszczalnie ścieków). Nie wydano decyzji.

3.5. Produkty biobójcze

Przeprowadzono 39 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi:

- 32 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- 7 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

Wydano 1 decyzję dotyczącą wstrzymania stosowania produktu biobójczego oraz przedłożenia do wglądu dokumentów potwierdzających zwrot lub zniszczenie tego produktu.

3.6. Detergenty

Przeprowadzono 12 kontroli w ramach nadzoru w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów. Nie wydano decyzji.

3.7. Produkty kosmetyczne

Przeprowadzono 12 kontroli w ramach nadzoru w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych. Nie wydano decyzji.

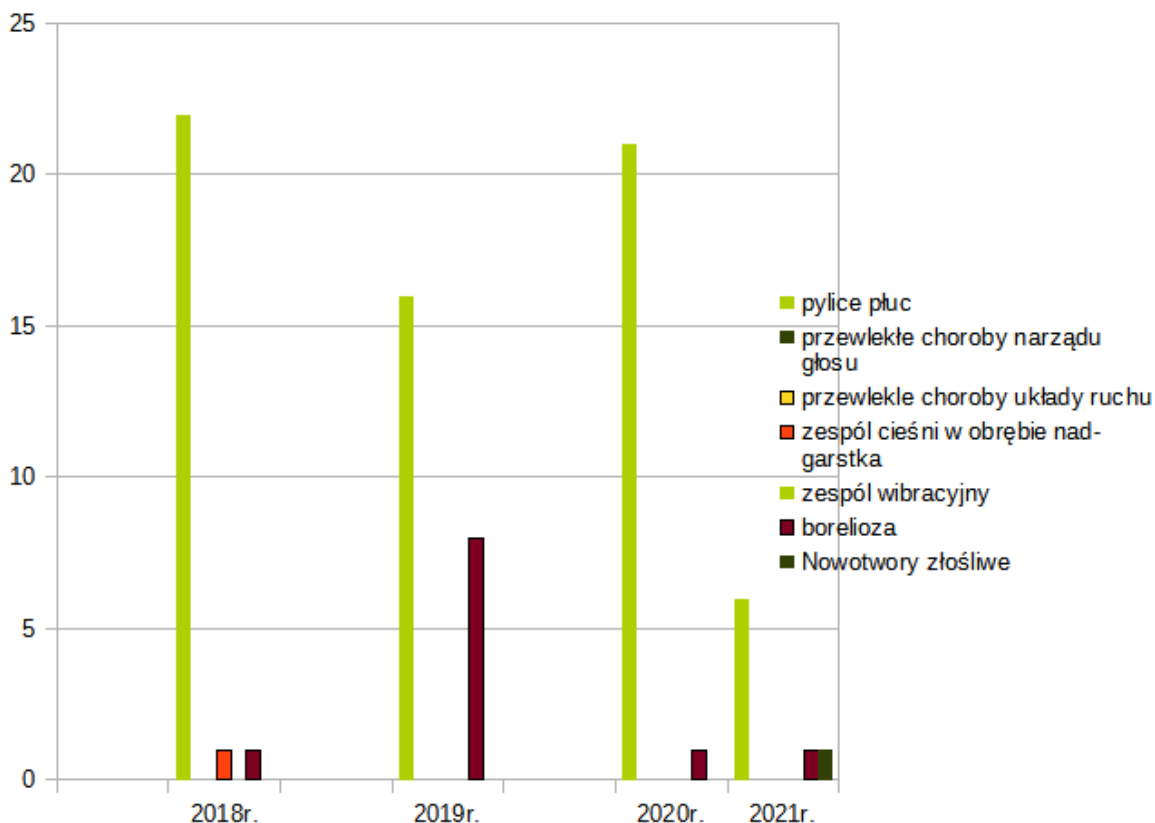
3.8. Choroby zawodowe

Wpłynęło 27 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, wydano 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2020r. odpowiednio wpłynęło 25 zgłoszeń, wydano 22 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Najczęściej stwierdzane choroby zawodowe to:

Lp.	Nazwa	Pozycja	Liczba przypadków				%			
			2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
1	Pylice płuc	3	22	16	21	6	92	67	95	75
4	Przewlekłe choroby narządu głosu	15	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Przewlekłe choroby układu ruchu	19	-	-	-	-	-	-	-	-
6	zespół cieśni w obrębie nadgarstka	20	1	-	-	-	4	-	-	-
7	Zespół wibracyjny	22	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Borelioza	26	1	8	1	1	4	33	5	12,5
9	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi:	17	-	-	-	1				12,5
Razem			24	24	22	8	100	100	100	

Liczba przypadków stwierdzonych chorób

4. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty w środowisku pracy

Podczas kontroli sanitarnych w zakładach pracy:

- informowano o skutkach narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy oraz o istniejących wymaganiach dotyczących bezpiecznych warunków pracy,
- w zakładach pracy przeprowadzono wizytacje dotyczące stosowania ustanowionych określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia.

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach, w Łodzi i w Płocku Oddział w Radomiu w zakresie chorób zawodowych.

Podsumowanie

W 2021 r. nadzorem bieżącym objęto 515 zakładów zatrudniające 9522 pracowników. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- stan sanitarny i techniczny zakładów ulega poprawie,
- pracodawcy realizują zalecenia pokontrolne Inspekcji Sanitarnej,
- pracodawcy realizują wymagania dotyczące poprawy warunków pracy w zakładach.

Prowadzono nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych.

Prowadzono działania kontrolne związane z nadzorem nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.

Prowadzono działania kontrolne wynikające z ustaleń FORUM wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów.

Prowadzono nadzór w zakresie wprowadzania do obrotu: produktów kosmetycznych oraz detergentów.

Prowadzono nadzór w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych.

Stwierdzono, że pracodawcy poprawili warunki pracy, poprzez wygospodarowanie i odpowiednie dostosowanie pomieszczeń do przechowywania chemikaliów i ich stosowania, a także zakup właściwych środków ochrony indywidualnej dla pracowników stosujących na stanowiskach pracy substancje chemiczne i ich mieszaniny.

VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”)

W myśl *art. 4 pkt 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 2050)*, „**nowa substancja psychoaktywna**” oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w *art. 18b ust. 1 pkt 3*, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie *art. 44f pkt 3* ww. ustawy.

Nowe narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, często potocznie zwane „*dopalaczami*” - to produkty o zróżnicowanym składzie, które łączy jedna wspólna cecha: zawierają substancje psychoaktywne działające na układ nerwowy człowieka w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

Substancje te są zarówno produkowane przez człowieka, czyli syntetyczne, jak i pozyskiwane z roślin. Substancje te nawet tak samo nazwane, mogą różnić się składem. Dlatego bardzo łatwo je przedawkować.

Na terenie powiatu koneckiego w 2021 roku nie funkcjonowały rozpoznane podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków.

W ramach monitoringu obecności na rynku nowych narkotyków w ubiegłym roku podczas przeprowadzania bieżących kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów, które mogłyby być „*dopalaczami*”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na brak funkcjonujących oraz podejrzanych podmiotów gospodarczych o produkcję lub wprowadzanie do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie prowadził wspólnych kontroli z Policją lub Służbą Celną, jak również nie przejmował spraw w powyższym zakresie.

W 2021 roku w ramach współpracy z Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Końskich w zakresie informowania o przypadkach zatrucia „*dopalaczami*”, nie odnotowano zgłoszeń.

VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2021 skontrolowano 70 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 57 placówek wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono w nich łącznie 127 kontroli.

Wydano dwie decyzje administracyjne na poprawę stanu sanitarno-technicznego, 3 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń. Decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano dla dwóch szkół podstawowych, dotyczyły one ubytków ogrodzeń terenów placówek.

W roku 2021 nie zakończono żadnych postępowań administracyjnych. Obecnie toczą się 2 postępowania wszczęte przed 2021 rokiem. Jedno z nich z 2018 roku (zespół szkół), dotyczy doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego podłóg w 8 salach lekcyjnych, zapewnienia wentylacji mechanicznej w sanitariatach dla dzieci szkolnych, przedszkolnych i personelu oraz zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego wewnętrznej instalacji kanalizacji sanitarnej w łazienkach. Drugie z 2017 roku, dotyczy doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego podłóg w 5 salach dydaktycznych (przedszkole).

Toczą się również 3 postępowania wszczęte przez ŚPWIS i dotyczą obiektów, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa zostały w 2020 roku przekazane pod nadzór PPIS w Końskich. Pierwsze postępowanie z 2013 roku, dotyczące zapewnienia ogrodzenia budynku szkoły od strony wejścia głównego, drugie z 2018 roku, dotyczące zapewnienia prawidłowego stanu technicznego drogi wjazdowej oraz przejść przed budynkiem nr 1 i nr 2. Trzecie z 2014 roku, dotyczy zapewnienia należytego stanu technicznego elewacji budynku.

Wystawiono 0 upomnień.

Wystawiono 0 tytułów wykonawczych.

Nałożono 0 mandatów na sumę 0.

Wydano 0 opinii na istniejące inne formy wychowania przedszkolnego w związku ze zmianą lokalizacji.

Wydano 4 opinie na już istniejące placówki, w których dokonywane były zmiany.

Sporządzono 0 adnotacji urzędowych z powodu braku możliwości przeprowadzenia kontroli.

Wysłano 67 zawiadomień o zamiarze wszczęcia kontroli z urzędu.

Poinformowano pisemnie dwa organy prowadzące placówki oświatowe o złym stanie sanitarno – technicznym obiektów, tj. ubytkach w ogrodzeniach terenów szkół.

W celu oceny warunków pracy ucznia wykonano ogółem 1001 badań; były to oceny tygodniowych rozkładów lekcji, które oceniono w 14 placówkach, łącznie w 146 oddziałach klasowych oraz ocena ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych, które oceniona w 11 placówkach, łącznie 855 stanowisk. Wykonano również 2565 oznaczeń fizycznych, tj. w 11

placówkach w 64 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla 855 stanowisk pracy.

W 2021 roku do PPIS w Końskich wpłynęły 2 interwencje:

1. Dotyczy zgłoszenia drogą mailową, podejrzewania przez osobę zgłaszającą wystąpienia biegunki i wymiotów u dzieci w szkole – uzyskano informacje z Sekcji Nadzoru Przewodniczącego o braku zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej oraz zgłoszenia wyniku badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych dotyczących biegunek i/lub wymiotów na terenie miejscowości okolicznych szkoły oraz przeprowadzono rozmowę telefoniczną z dyrektorem szkoły. Po przeanalizowaniu wszystkich zebranych informacji, ustalono, że na terenie szkoły nie doszło do żadnego zakażenia; interwencja nie potwierdziła się.

2. Dotyczy zgłoszenia drogą mailową, podejrzewania przez osobę zgłaszającą „grasowania wirusa CRSV w przedszkolu”, tzn. według zgłaszającego jeden chłopiec był w szpitalu i wykryto u niego wirus, a lekarze przypuszczają, że inne dzieci też go mają. Uzyskano informacje z Sekcji Nadzoru Przewodniczącego o braku zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej oraz zgłoszenia wyniku badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych dotyczących zakażenia wirusem RSV na terenie okolicznych miejscowości. Przeprowadzono rozmowę telefoniczną z dyrektorem placówki i uzyskano informacje o frekwencji na poziomie 50% utrzymującej się od ok. miesiąca (wrzesień, październik) oraz o braku objawów chorobowych u dzieci obecnych na zajęciach; interwencja nie potwierdziła się.

W obydwu przypadkach w placówkach zostały opracowane i wdrożone procedury oparte na wytycznych GIS, MEN i MZ w sprawie bezpieczeństwa w okresie pandemii spowodowanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, który wywołuje chorobę COVID-19, dla placówek oświatowo-wychowawczych.

Liczba zamknięć / unieruchomień / wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części: 0.

W 2021 roku wydawane były opinie dla szkół o czasowym zawieszeniu zajęć i przejściu w tryb pracy zdalnej spowodowane wystąpieniem zakażeń wirusem SARS-CoV-2, wywołującym chorobę COVID-19 wśród personelu i uczniów na terenie placówek oświatowo-wychowawczych. W całym roku 2021 opinie wydawane były w formie papierowej lub ustnej, łącznie wydano 99 opinii, z czego 98 pozytywnych (wyrażających zgodę na przejście w tryb pracy zdalnej części lub całej placówki) i 1 negatywną.

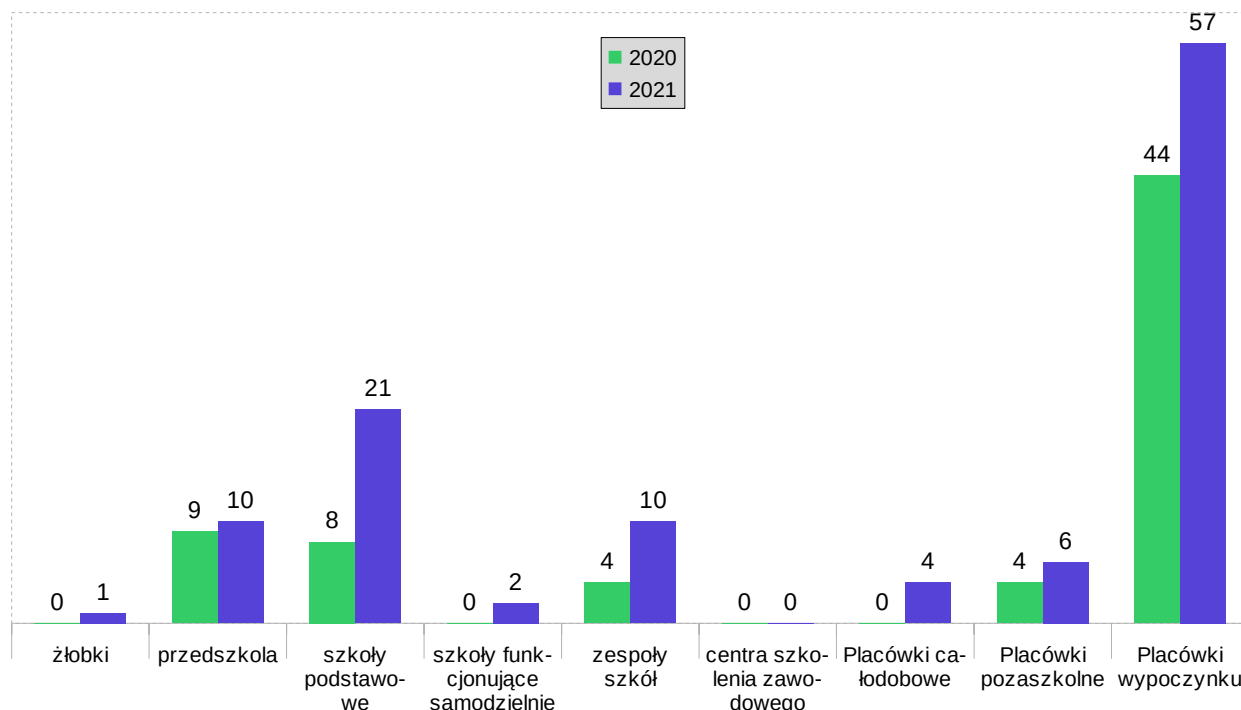
Stałe placówki oświatowo - wychowawcze w roku 2021

Łącznie pod nadzorem było 104, tj.:

- żłobki – 2,
- przedszkola – 34,
- szkoły podstawowe – 26,
- licea ogólnokształcące – 2 ,
- szkoły branżowe I i II stopnia – 2,
- szkoły policealne – 1,
- zespoły szkół – 17,
- warsztaty i centra zawodowe (OHP) 1,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze – 1,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii – 1,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze – 1,
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – 1,
- bursy i internaty – 2,
- placówki wsparcia dziennego – 4,
- młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży – 5,
- ogniska pracy pozaszkolnej – 3,
- ogród jordanowski – 1.

Skontrolowano 52 (50%) na 104 - będących w ewidencji placówek nauczania i wychowania oraz 57 (96,6%) na 59 zgłoszonych placówek wypoczynku dzieci i młodzieży (2 turnusy zostały odwołane, nie odbyły się).

Placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki wypoczynku skontrolowane w 2020 i 2021 roku

Kontrole placówek oświatowo-wychowawczych w 2021 roku wykazały, że:

- 0 mieściło się w budynkach nieprzystosowanych,
- 0 mieściły się w budynkach w złym stanie higieniczno-sanitarnym lub technicznym oraz czystości i porządku,
- 0 w złym stanie higieniczno-sanitarnym,
- 2 w złym stanie technicznym (ubytki w ogrodzeniu terenu),
- 0 nie podłączonych do kanalizacji sanitarnych,
- 0 nie podłączonych do instalacji wodociągowej,
- 1 z ponadnormatywną liczbą uczniów przypadającą na urządzenie sanitarne,
- 0 posiadało ustępy zewnętrzne.

Dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów w roku 2021

Przeprowadzono ocenę dostosowania stanowisk pracy do wzrostu ucznia w placówce oświatowo-wychowawczej. W 11 placówkach w 64 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla 855 stanowisk pracy.

Tygodniowy rozkład lekcji w latach 2020/2021

Oceniono 146 tygodniowych rozkładów lekcji w 14 placówkach. Nie stwierdzono niezgodności planu lekcji z zasadami higieny.

Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć z wf w 2021 roku

Na 11 skontrolowanych podczas kontroli kompleksowych szkół podstawowych, 10 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 1 szkolny zespół sportowy z boiskiem z czynnymi natryskami, nie używanymi,
- 6 salę zastępczą z boiskiem,
- 1 tylko boisko sportowe,
- 2 tylko salę zastępczą,
- 0 nie posiadało żadnego pomieszczenia do wf,
- 2 korzystały z basenu,
- 0 korzystało z sali gimnastycznej poza placówką,
- 0 korzystało z hali sportowej,
- 0 korzystało z siłowni,
- 0 korzystało z boiska na stadionie sportowym,
- w 1 zajęcia odbywały się na korytarzach.

Nie przeprowadzono kontroli kompleksowych liceów ogólnokształcących.

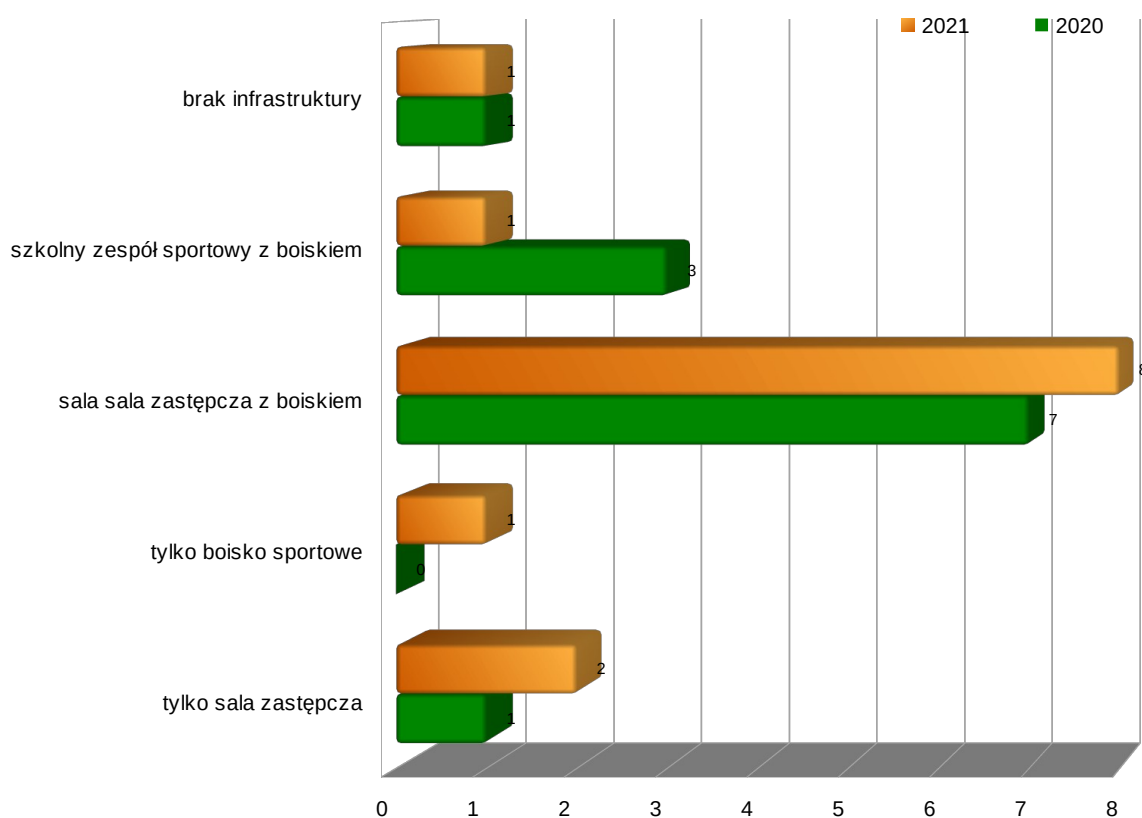
Nie skontrolowano szkół branżowych I i II stopnia.

Nie skontrolowano szkół policealnych.

Na 3 skontrolowane podczas kontroli kompleksowych zespoły szkół 3 posiadały infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 0 szkolny zespół sportowy z boiskiem, z czynnymi natryskami nie używanymi po zajęciach wf,
- 2 salę zastępczą z boiskiem,
- 0 salę zastępczą bez boiska,
- 0 tylko boisko sportowe,
- 1 salę gimnastyczną z boiskiem,
- 0 korzystało z basenu,
- 0 korzystało z siłowni,
- 0 korzystał z hali sportowej,
- 0 korzystało z boiska na stadionie sportowym,
- 0 zajęć odbywało się na korytarzach.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wf w skontrolowanych szkołach w latach 2020 i 2021.

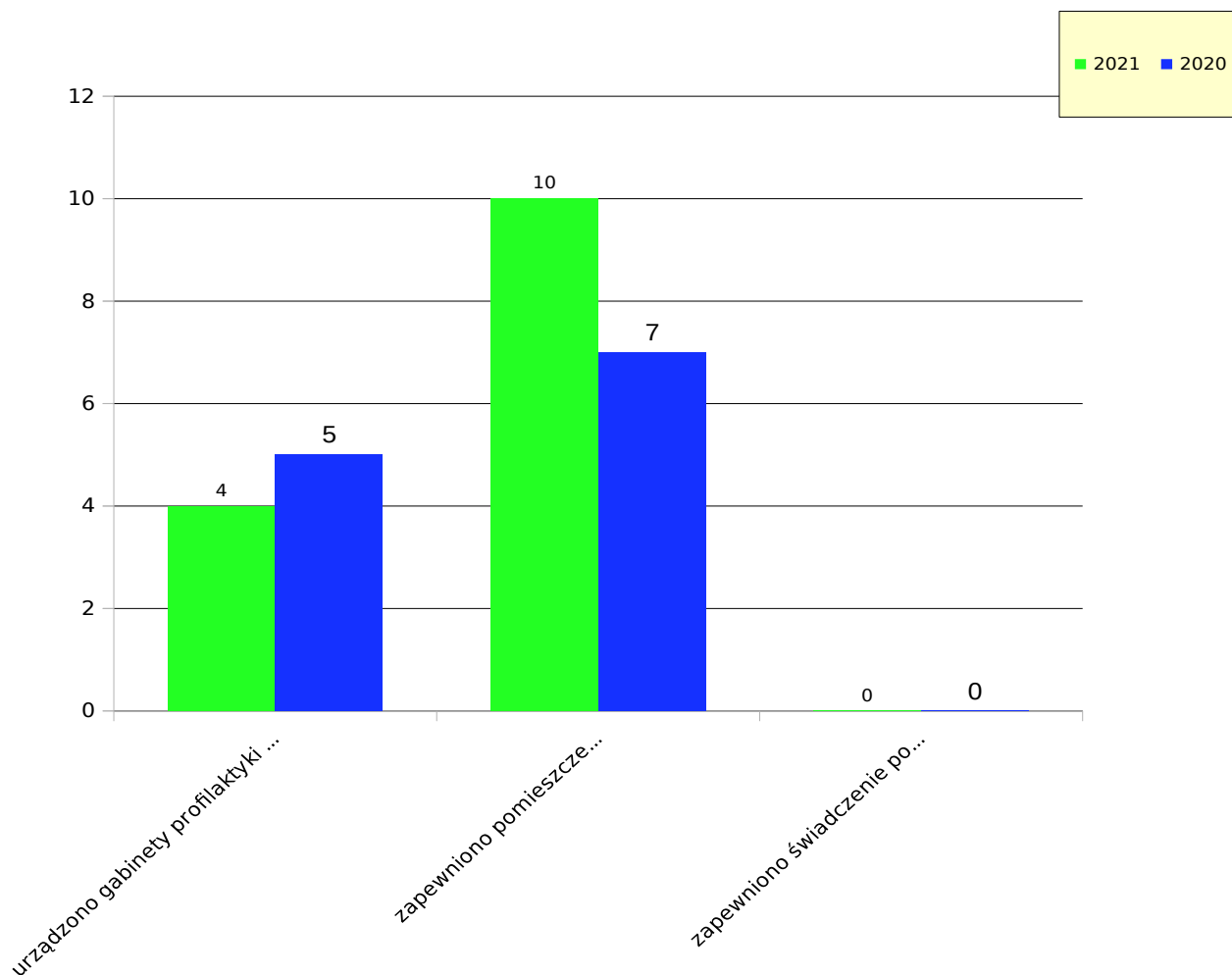
Opieka medyczna w 2021 roku

W żadnym skontrolowanym przedszkolu nie zapewniono opieki medycznej.

Na 14 skontrolowanych podczas kontroli kompleksowych szkół:

- 4 posiadało urządzone gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,
- w 10 zapewniono pomieszczenia zastępcze na terenie placówki.

Pomieszczenia wykonywania profilaktyki zdrowotnej i opieki przedlekarskiej w skontrolowanych w 2020 i 2021 roku placówkach oświatowo-wychowawczych.

Działalność prowadzona w zakresie dożywiania w 2021 roku

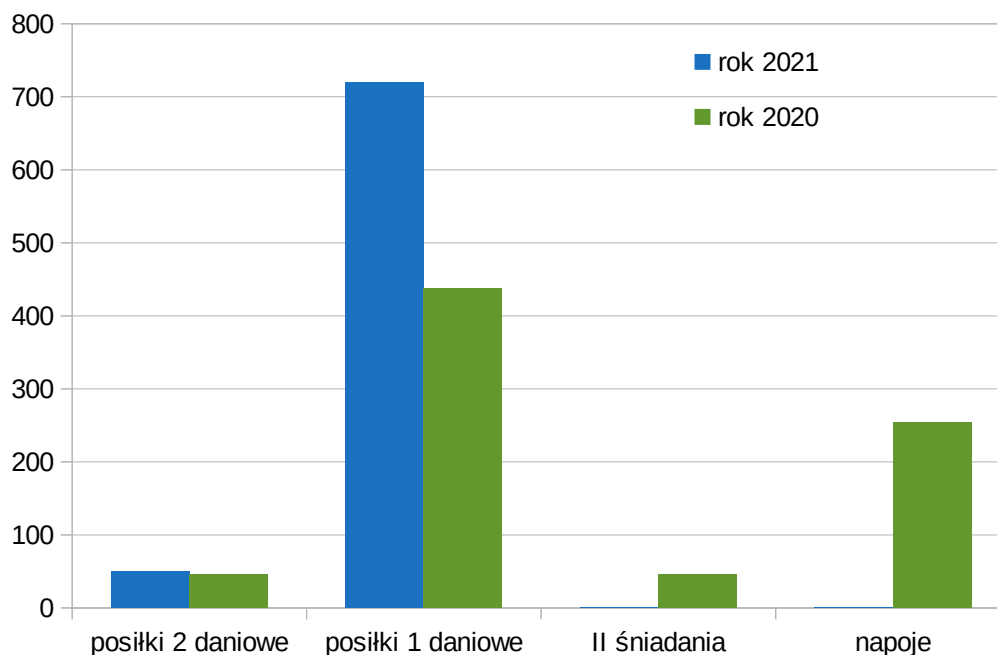
W 14 skontrolowanych szkołach prowadzono dożywianie, z czego:

- w 14 wydawane były ciepłe posiłki obiadowe dla 770 uczniów (w tym posiłki jednodaniowe w 12 szkołach dla 720 dzieci, posiłki dwudaniowe w 2 szkołach dla 50 dzieci),
- w placówce specjalnej wydawane były ciepłe posiłki obiadowe dla 109 uczniów w formie dwudaniowej,
- 11 skontrolowanych placówek uczestniczy w „Nowym programie dla szkół”, który obejmuje podawanie dzieciom warzyw, owoców i produktów mlecznych (obejmuje uczniów klas 1-5).

Z posiłków dofinansowanych skorzystało 136 dzieci i młodzieży uczęszczającej do skontrolowanych szkół.

Ilość posiłków i napojów spożywana przez dzieci w skontrolowanych szkołach w latach 2020 i 2021.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach w 2021 roku

Na 14 skontrolowanych placówek nie stwierdzono niewłaściwych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów.

Nie wydano decyzji administracyjnej.

Ochrona placów zabaw/terenów rekreacyjnych/terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi w 2021 roku

Skontrolowano 54 placówki posiadających tereny rekreacyjne, z czego wszystkie posiadały wystarczającą ochronę przed zanieczyszczeniami.

Nie wydano decyzji administracyjnej.

Nie nałożono mandatów.

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble w 2021 roku

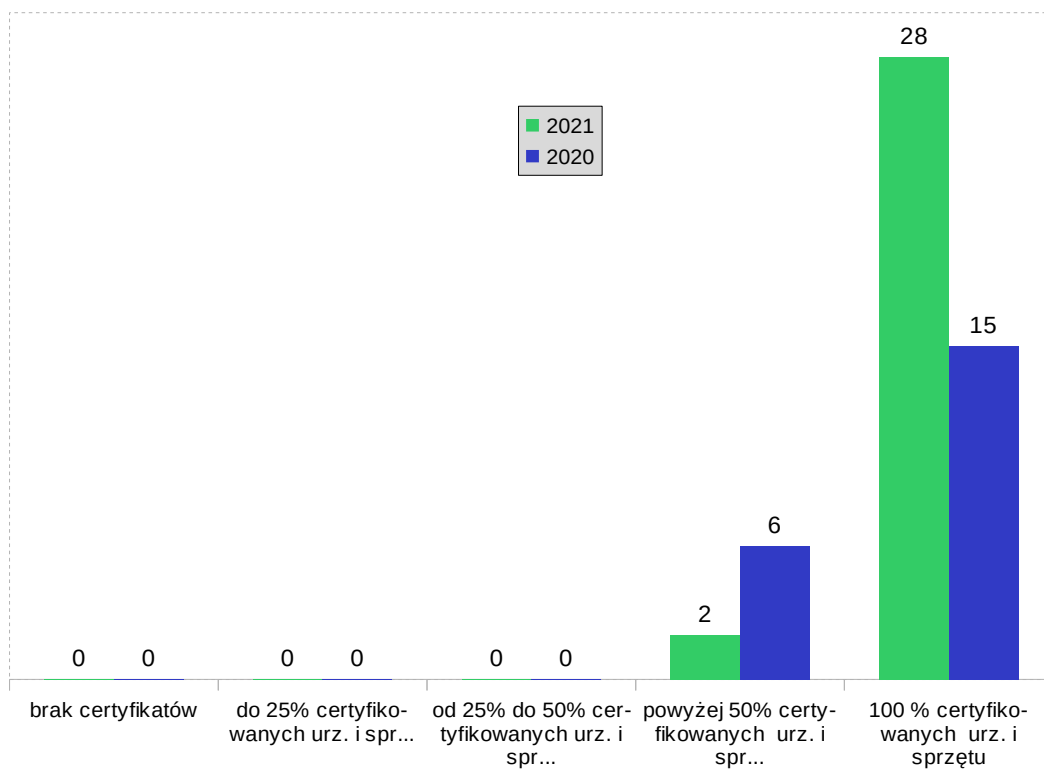
Na 30 skontrolowanych placówek:

- 2 posiadało certyfikaty obejmujące powyżej 50 % urządzeń i sprzętu sportowego,
- 28 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % urządzeń i sprzętu sportowego.

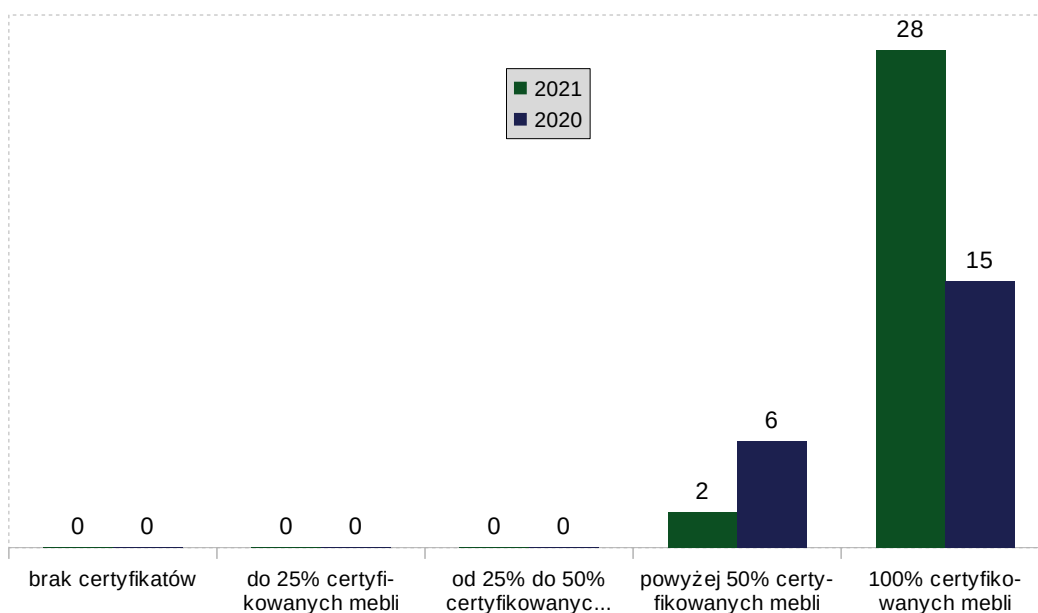
Na 30 skontrolowanych placówek:

- 2 posiadało certyfikaty obejmujące powyżej 50 % mebli,
- 28 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % mebli.

Posiadanie przez skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy w 2020 i 2021 roku.

Posiadanie przez skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze certyfikatów na meble w 2020 i 2021 rok.

Pozostawianie przez uczniów podręczników w 2021 roku

Na 30 skontrolowanych szkół wszystkie miały i spełniały obowiązek zapewnienia możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN.

Wypoczynek dla dzieci i młodzieży w 2021 roku

Z wypoczynku letniego i zimowego zorganizowanego na terenie powiatu koneckiego w 2021 roku skorzystało 2731 dzieci i młodzieży, podczas 57 turnusów.

Na każdym turnusie zapewniono opiekę medyczną oraz właściwe warunki sanitarne i higieniczne.

Podczas 12 wypoczynków w formie półkolonii w miejscu zamieszkania prowadzone było dożywianie – wyporcjowany posiłek w formie cateringu.

Podczas 45 wypoczynków zorganizowanych w formie wyjazdowej prowadzono pełne wyżywienie (śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacja).

Nie wydano decyzji administracyjnych, nie nałożono mandatów karnych.

Podsumowanie

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku stwierdzono, że zdecydowana większość placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki. Systematycznie obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych między innymi w zakresie:

- wymiany umeblowania i doposażenia placówek w certyfikaty,
- poprawy oznakowania i dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów,
- podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku,
- zapewnienia środków higieny w sanitariatach,
- zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć z WF.

Powyższe działania są bardzo istotne i godne pochwały szczególnie w obecnej sytuacji epidemicznej, tj. ogłoszeniu na terenie Polski stanu epidemii spowodowanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, który wywołuje chorobę Covid-19.

Nadal istniejącym problemem jest brak opieki medycznej, w tym pielęgniarskiej, szczególnie w przedszkolach. We wszystkich placówkach nie ma opieki lekarza rodzinnego, opieka stomatologiczna jest bardzo ograniczona. Ciągłe występuje zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarek, szczególnie w szkołach wiejskich.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów, najczęściej

jednodaniowych przygotowywanych na miejscu lub dostarczanych w formie cateringu; niewielki odsetek szkół oferuje obiady dwudaniowe. Nadal można zaobserwować małe zainteresowanie uczniów obiadami pełnopłatnymi.

Brak wystarczającej infrastruktury do zajęć wf szczególnie w szkołach wiejskich. W szkołach zajęcia z wf prowadzone są na korytarzach. Niestety w szkołach, gdzie funkcjonują bloki sportowe, natryski nie są używane przez uczniów. Występują braki w wentylacji mechanicznej w sanitariatach dla dzieci. W dalszym ciągu istnieje mała ilość placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu koneckiego.

W roku 2021 przeprowadzono niewielką liczbę kontroli, co spowodowane było przede wszystkim ogłoszeniem stanu epidemii na terenie Polski oraz czasowym zamknięciem placówek oświatowo-wychowawczych i przejścia ich na pracę zdalną.

Wypoczynek dzieci i młodzieży w okresie zimowym i letnim odbył się w pełnym reżimie sanitarnym.

IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych

W 2021 r. z 954 obiektów objętych nadzorem znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowano 200 obiektów, tj.: 20,96%.

Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności jak również produkcję pierwotną.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie **252 kontrole i rekontrole sanitarne**,
- wydano **128 decyzji administracyjnych (w tym: 100 decyzji merytorycznych oraz 28 decyzji płatniczych)**
- nałożono **11 mandatów karnych na łączną kwotę 5500 zł.**

W 2021 r. z 200 obiektów skontrolowanych, sklasyfikowano 81 obiektów, co stanowi 40,5%. Z ogólnej liczby obiektów sklasyfikowanych wszystkie zostały ocenione jako obiekty „zgodne” z wymaganiami”, wg ujednoczonych arkuszy oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach w 2021 r. dotyczyły następujących obszarów:

1. W zakresie zarządzania zakładem, kontrolą wewnętrzną i systemami zarządzania bezpieczeństwem żywności w tym prawidłowość procedur i ich realizacja (GHP, GMP, HACCP):

- nie przeprowadzono badania lodów zgodnie z harmonogramem badania gotowego wyrobu w dokumentacji HACCP,
- brak realizacji postanowień procedury dot. szkoleń pracowników,
- brak katalogu wyrobów gotowych z wykazem składników i alergenami wchodzącymi w skład produkowanych wyrobów,
- brak dokumentacji HACCP, brak weryfikacji dokumentacji HACCP,
- nie uaktualniano dokumentacji HACCP np.: w związku ze zmianą procesu technologicznego czy wprowadzeniem usług cateringowych,
- brak rejestru przychodu i rozchodu substancji dodatkowych stosowanych w zakładzie,
- brak zapisów w ramach kontroli właścicielskiej zgodnie z dokumentacją HACCP (tj.: zapisów

dot. mycia i dezynfekcji jaj, powierzchni itp., przyjęcia środków spożywczych, szkoleń pracowników, temperatury i wilgotności w magazynie surowców – brak termometru i higrometru),

- brak procedury rozdziału czasowego w zakresie obróbki wstępnej mięsa,
- błędnie określono alergeny w jadłospisie, który został opracowany w ramach cateringu do szkół podstawowych,
- podczas kontroli stwierdzano np.: zamrożone mięso, pierogi, kluski śląskie itp. zapakowane w woreczki bez znakowania (brak daty przygotowania/zamrożenia, opisu rodzaju mięsa/półproduktu; brak w dokumentacji procedury w zakresie przechowywania gotowych mrożonych wyrobów oraz badań właścicielskich w zakresie przechowywania ww. wyrobów), polewy do lodów podgrzewane w bemarze nie oznakowane datą przelania – brak możliwości określenia terminu przydatności polew,
- przeterminowane środki spożywcze, nieoznakowane wyroby mięsno-wędliniarskie o zmienionych cechach organoleptycznych oraz zamrożone, nieoznakowane różne gatunki mięs,

2. W zakresie stanu techniczno-sanitarnego zakładu:

- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny sufitu w hali produkcyjnej, ścian w magazynie mąki, blatu produkcyjnego wykonanego z drewna, blatu lady chłodniczej,
- skorodowane półki w urządzeniach chłodniczych,
- odpady pokonsumpcyjne usuwane w nieprawidłowy sposób,

3. W zakresie higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży:

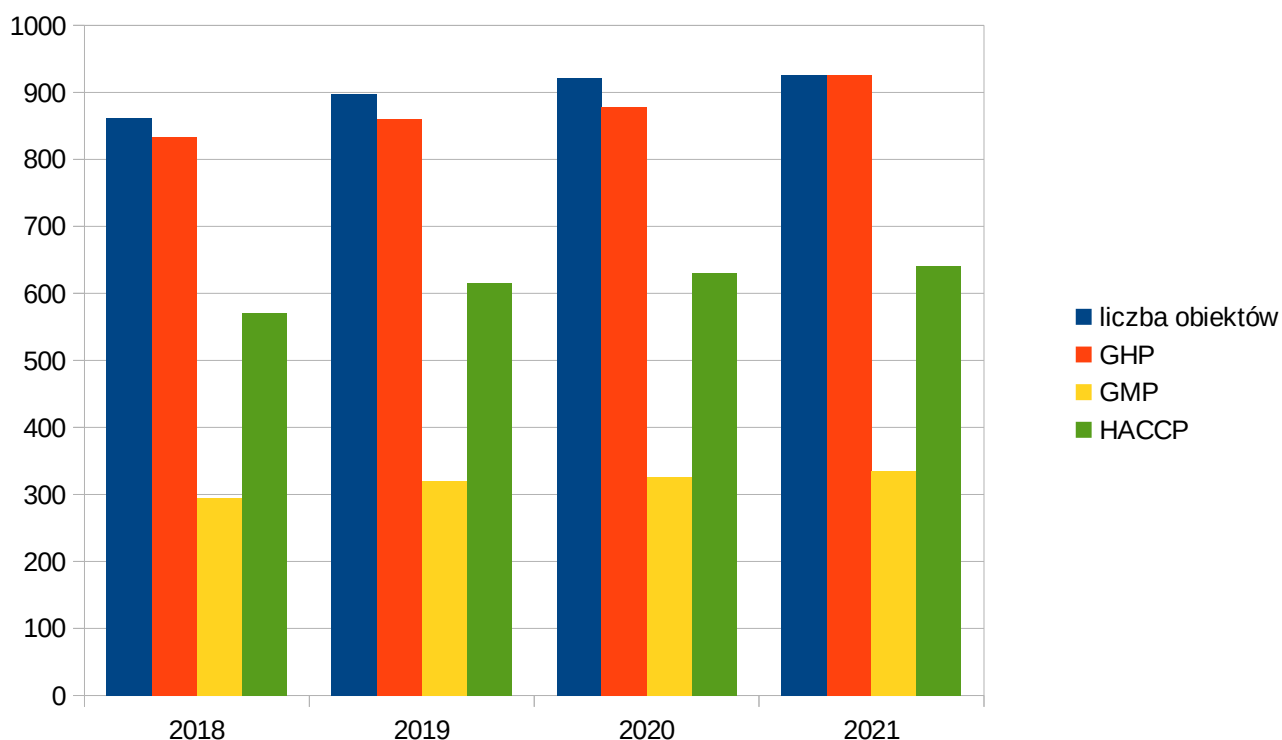
- drobny sprzęt pomocniczy, sprzęt produkcyjny - niezabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem, złożone np. pod zlewozmywakiem,
- brak bieżącej, ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk oraz przy stanowisku do mycia drobnego sprzętu, brak środka do dezynfekcji rąk, mydło antybakteryjne po terminie przydatności,
- środki spożywcze wymagające przechowywania w warunkach chłodniczych złożone na półce w temperaturze pokojowej, przerwany ciąg chłodniczy dla środków spożywczych wymagających szczególnych warunków przechowywania,
- brak odzieży ochronnej oraz orzeczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych pracownika,
- brak zachowanej segregacji asortymentowej w urządzeniu chłodniczym, półprodukty nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- półprodukty przechowywane w opakowaniach nie przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- opakowania i materiały przeznaczone od kontaktu z żywnością np.: opakowania tekturowe na ciasta, opakowania styropianowe jednorazowego użytku służące do wydawania posiłków na

wynos nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem tj.: złożone bezpośrednio na podłodze, w pomieszczeniu obróbki wstępnej mięsa,

- ilość artykułów spożywczych oferowana do sprzedaży detalicznej w pomieszczeniach sklepu za mała w stosunku do powierzchni sklepu,
- brak warunków do sprzedaży świeżych warzyw i owoców,
- brak higienicznych warunków rozważania i sprzedaży artykułów spożywczych brudnych i czystych,
- „wytłoczki” po jajach spożywczych oraz kontener zewnętrzny na odpady komunalne złożone przy pomieszczeniu produkcyjnym,
- zbędny, nieużywany sprzęt (skorodowane blaszki, drobny sprzęt AGD, puste słoiki, puste wiaderka po surowcach) złożony w pomieszczeniu obróbki wstępnej mięsa oraz w magazynie artykułów sypkich,
- surowce złożone bezpośrednio na podłodze,
- pomieszczenia zakładu wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem np.: zmywalnia naczyń wykorzystywana jako pomieszczenie magazynowe dla zbędnego sprzętu,
- procesy technologiczne w zakresie obróbki wstępnej mięsa (rozbijanie mięsa) odbywały się przy stanowisku do mycia drobnego sprzętu.

Analizując ustalenia kontrolne z lat ubiegłych stwierdza się, że stan w zakresie sanitarno – higienicznym w obiektach będących pod nadzorem PPIS w Końskich jest na zadowalającym poziomie.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli w latach 2018 – 2021 przedstawia poniższy wykres.

Dynamika wdrażania systemów bezpieczeństwa żywności w zakładach branży spożywczej na terenie powiatu koneckiego w latach 2018 – 2021

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli gwarantujących bezpieczeństwo żywności w zakładach żywnościowo - żywieniowych w powiecie koneckim jest zadowalający. Analizując powyższe dane z analogicznymi wskaźnikami roku ubiegłego stwierdza się poprawę stanu wdrożenia zasad systemu GHP, GMP i HACCP w każdej grupie obiektów. Najwyższą dynamikę wzrostu odnotowano w zakresie wprowadzania systemu HACCP.

Działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i produktów kosmetycznych:

- ➔ W celu oceny bazy żywnościowo-żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych i na trasach turystycznych w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 17 obiektów. Za nieprawidłowości sanitarno-higieniczne nałożono w 6 obiektach mandaty karne na łączną kwotę 1700 zł.
- ➔ Przeprowadzono 13 kontroli obiektów wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w trakcie trwania w/w wypoczynku. Podczas jednej kontroli stwierdzono nieprawidłowości, za które nałożono mandat karny w wysokości 500 zł.

→ W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w 2021r. w związku z 125 powiadomieniami alarmowymi (podjęte 20) oraz 78 powiadomieniami informacyjnymi (podjęte 14) przeprowadzono ogółem 24 kontrole i 116 rozmów telefonicznych (brak powiadomień news w 2021r.). Wycofano z rynku niebezpieczne produkty w ramach następujących powiadomień:

* dot. powiadomienia informacyjnego w sprawie produktów marki „Monster” i „Burn”, dystrybutor: Coca-Cola HBC Polska Sp. z o. o., w których stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu glikolu propylenowego E1520:

→ wycofano 20 sztuk produktu pn. „Monster Lewis Hamilton 44” o pojemności o 500 ml., z datą minimalnej trwałości do spożycia: 11.2022,

→ oraz 11 sztuk produktu tj.: Burn Zero Peach (Fury) 250ml., z datą minimalnej trwałości do spożycia: 11.2022.

* dot. powiadomienia informacyjnego w sprawie wycofania produktu pn.: Napój alkoholowy Seagram's Gin 0,7 litra o numerze partii: LZ 21011371, ze względu na zgłoszenie konsumenta dotyczące obecności kawałka szkła w butelce produktu, producent: Wyborowa S. A., ul. Janikowska 23, 61-070, Poznań, Zakład Produkcyjny ul. Jedności 59, 65-018 Zielona Góra:

→ wycofano 4 szt. zakwestionowanego produktu pn. Napój alkoholowy „Seagram's Gin 0,7 litra” o numerze partii: LZ 21011371.

* dot. powiadomienia informacyjnego Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w sprawie wykrycia zadeklarowanej substancji alergennej – dwutlenku siarki i siarczynów (327 ± 22 oraz 280 ± 19 mg/kg) w produkcie pn. Rodzynki sultańskie Cook Basic 1,5 kg, numer partii: 2049030615, data minimalnej trwałości: 03.12.2021 oraz numer partii: 2050090435, data minimalnej trwałości: 06.12.2021 r., kraj pochodzenia: Chile:

→ wycofano 1 sztukę ww. środka spożywczego.

* dot. powiadomienia alarmowego w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu deoksyniwalenolu (DON) (1820 ± 400 µg/kg) w produkcie pn. Makaron razowy świderki z mąki z pszenicy durum La Campagna, numer partii: 25.03.2024/05P/1/002 L084 21/V20/1, data minimalnej trwałości: 25.03.2024 oraz powiadomienia uzupełniającego nr 2021.07 z dnia 09.08.2021r. dot. makaronów razowych: świderki, pióra i spaghetti z mąki z pszenicy durum w tym Makaron pełnoziarnisty Pol-Mak świderki 400g oraz Makaron pełnoziarnisty Pol-Mak pióra 400g:

➔ wycofano 20 opakowań kwestionowanego makaronu tj.: Makaron razowy Makarony Polskie spaghetti 400g o nr partii 08.04.2024/07D/1/003 L.99.21/D16/1

* dot. uzupełnienia powiadomienia alarmowego zgłoszonego przez SCP Francji, w sprawie wykrycia tlenku etylenu na poziomie przekraczającym NDP w substancji dodatkowej Lygomme firmy Cargill, którego odbiorcą była firma Froneri Polska sp. z o. o. w Mielcu, ul. Wojska Polskiego 3 (lody Milka, Augusto):

➔ wycofano ogółem 268 szt. lodów „Milka” o różnych smakach tj.: wanilia, craunch, oraz lodów z formy Augusto o smaku toffi/cappuccino, multipack Ice Monster,

* dotyczy: powiadomienia alarmowego w związku z wykryciem obecności Salmonella w 1 z 5 próbek produktu pn. Sezam łuskany á 500g, oznakowanego nr partii L210791V858 i datą minimalnej trwałości 30.09.2022, kraj pochodzenia: Somalia:

➔ wycofano 40 sztuk opakowań sezamu Kreso 500g nr partii L 210791V858 z datą minimalnej trwałości 30.09.2022 z sieci sklepów Dino,

* dotyczy: powiadomienia alarmowego w sprawie zanieczyszczenia tlenkiem etylenu suplementów diety MASPEX „POLSKI LEK” Sp. z o. o., ul. Chopina 10, 34 – 100 Wadowice (molekin osteo):

– wycofano 9 sztuk preparatu – suplementu diety pn. „Molekin Osteo” o nr serii 265566 oraz 119 sztuk o numerze serii 270023,

* dotyczy: powiadomienia informacyjnego produktu ALTOM® DESIGN, Bądź Eko pn. Organic kubek z włókna bambusowego 35-ml, numer partii: KZ/20/423, kod kresowy 5907508175078:

– wycofano z Centrum Hurtowo-Detalicznego następujące produkty: 9 sztuk Organic Talerz z włókna bambusowego śr. 19,5 cm, 1 sztuka Organic Miska okrągła z włókna bambusowego śr. 14,5 cm, 4 sztuki Organic Miska z włókna bambusowego śr. 24,5 cm, 4 sztuki Organic Taca z włókna bambusowego okrągła 30x30x4,5 cm, 2 sztuki Organic kpl. do sałaty z włókna bambusowego.

* dotyczy: zgłoszeń w sprawie nieprawidłowo oznakowanych środków spożywczych pn. „Long Chips – chipsy z puree ziemniaczanego z bazylią” o nr partii 3628 i dacie minimalnej trwałości: 12/06/2022, „Long Chips – chipsy z puree ziemniaczanego z papryką i majerankiem” o nr partii 3629 i dacie minimalnej trwałości: 12/06/2022, „Long Chips – chipsy z puree ziemniaczanego

o smaku sera i zielonej cebulki”, o nr partii 3633 i dacie minimalnej trwałości:16/06/2021:

– wycofano 6 sztuk Long Chips – chipsy z puree ziemniaczanego o smaku sera i zielonej cebulki”, 75g, o nr partii 3633 i dacie minimalnej trwałości:16/06/2021

* dotyczy: stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu - glifosatu w produkcie pn. „Kasza gryczana palona” 500 g, nr partii: 12 2021 A6, data minimalnej trwałości: 12.2021:

– wycofano z hurtowni 120 sztuk produktu pn.:„Kasza gryczana palona” o gramaturze 500 gr., nr partii: 12 2021A6, data minimalnej trwałość: 12.2021 oraz 28 sztuk kwestionowanej kaszy gryczanej ze sklepów spożywczych,

* dotyczy: powiadomienia informacyjnego produktu pn. „Kubek z melaminy z nadrukiem”, kod kreskowy 8719987884450 wyprodukowanego w Chinach, dostarczonego przez podmiot Action Service & Distributie, Netherlands:

– wycofano 18 sztuk kwestionowanych kubków melaminowych w sklepie “Action”. Ponadto podczas kontroli w sklepie “Action”, stwierdzono na sali sprzedaży na regale następujące materiały do kontaktu z żywnością z melaminy z widocznymi w strukturze włóknami koloru brązowego tj.:

- dzbanek z melaminy z nadrukiem 1,5l (różne warianty nadruku) w ilości 34 sztuki,
- kubek z pokrywką z melaminy z nadrukiem w ilości 2 sztuki,
- talerz z melaminy z nadrukiem średnica 25cm (różne warianty nadruku) w ilości 17 sztuk,
- kubek z melaminy 9cm (różne kolory) w ilości 16 sztuk,
- miska z melaminy średnica 14,5cm (różne kolory) w ilości 35 sztuk,
- miska z melaminy z nadrukiem 14cm (różne warianty nadruku) w ilości 31 sztuk,
- talerz z melaminy średnica 25cm (różne kolory) w ilości 14 sztuk,
- miska z melaminy średnica 24cm (różne kolory) w ilości 20 sztuk,
- taca Diamond z melaminy 43x32cm (różne kolory) w ilości 13 sztuk,
- sztućce do sałatek Diamond z melaminy (różne kolory) w ilości 7 sztuk,
- sztućce Diamond z melaminy 10 cm (różne kolory) w ilości 31 sztuki,
- kubek Diamond z melaminy 10cm (różne kolory) w ilości 14 sztuk,

- talerz Diamond melamina 24 cm (różne kolory) w ilości 48 sztuk,
- misa Diamond melamina 14 cm (różne kolory) w ilości 27 sztuk.

Ww. materiały zostały wycofane ze sprzedaży i zabezpieczone w magazynie ze względu na widoczne w strukturze wyrobów włókna koloru brązowego. Wycofane wyroby wizualnie nie odbiegały od Kubka z melaminy z nadrukiem, kod kreskowy 8719987884450 wyprodukowanego w Chinach objętego powiadomieniem informacyjnym nr 2021.06 z dnia 12.07.2021r tj.: struktura wyrobu z włóknem bambusowym.

* dotyczy: powiadomienia informacyjnego w sprawie stwierdzenia w obrocie wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonanych z tworzyw sztucznych zawierających mielony lub sproszkowany bambus:

- wycofano 1 szt. produktu „SMIKI Zestaw JEDNOROŻEC” zawierający mielony/sproszkowany bambus,

* dotyczy: powiadomienia alarmowego w sprawie mączki chleba świętojańskiego (E410) zanieczyszczonej tlenkiem etylenu, pochodzącej z Turcji i dystrybuowanej przez niemiecką firmę C.E. Roeper GmbH (dot. produkcji produktów rybnych w firmie THAI UNION, 84-250 Gniewino, Strzebielinko 22) - produkt pn. „Szprot w sosie pomidorowym 170g King Oscar”, producent: THAI UNION POLAND Sp. z o.o., Strzebielinko 22, 84-250 Gniewino:

- ogółem wycofano ze sklepów sieci Dino na terenie powiatu koneckiego 179 sztuk opakowań kwestionowanego produktu,

* dotyczy: wykrycia tlenu etylenu w produkcie PressCAL R MD92.5 Granulat numer partii 20H/CG/141 użytego do wyprodukowania suplementów diety :

- wycofano 1 opakowanie produktu Calcium z Witaminą C o smaku pomarańczowym, tabletki musujące, nr partii: 012052QZ (termin przyd. 05.12.2022) ze sklepu sieci Rossmann ,

* dotyczy: powiadomienia punktu kontaktowego z Niemiec o niezgodności AA21.6233 (iRASFF 515665) w sprawie wykrycia w próbce pn. „Big Jeff Steak Sauce – Spicy Tomato Sauce”, nr partii 048163, data minimalnej trwałości 27/02/2022 substancji konserwujących - kwasu sorbowego (976 mg/kg) i kwasu benzoowego (977 mg/kg):

- w sklepie “Action” zostały wycofane ze sprzedaży 52 sztuki produktu pn. “Gig Jeff Steak- Spicy Tomato Sauce”,

* dotyczy: powiadomienia informacyjnego w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu patuliny ($132 \pm 40 \mu\text{g}/\text{kg}$) w produkcie pn.: „Bezpośredni sok jabłkowy 100% tłoczony”, data minimalnej trwałości: 22.03.2022 :

– wycofano produkty pn.: „Bezpośredni sok jabłkowy 100% tłoczony”, z datą minimalnej trwałości: 22.03.2022 w ilości 14 szt. z sieci sklepów Dino i Biedronka,

– Wykonano 453 pomiary temperatur w zakresie kontroli zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego w 84 obiektach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

– Dokonano w 6 zakładach 7 pomiarów jakości tłuszczów smażalniczych za pomocą testu jakości tłuszczów do głębokiego smażenia. Pobrano 1 próbkę tłuszczu smażalniczego w kierunku zawartości związków polarnych, próbka kwestionowana. Przekroczona zawartość związków polarnych > 25% TPM. Wynik niezgodny z § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 września 2012 w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających, które mogą znajdować się w tłuszczach stosowanych do smażenia oraz kryteriów dla metod analitycznych stosowanych do ich określenia.

– Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych zakwestionowano i **wycofano z obrotu środki spożywcze na łączną kwotę: 6801,02 zł** w tym:

- środki spożywcze nieoznakowane – na kwotę: 732,16 zł,
- środki spożywcze niewłaściwej jakości zdrowotnej – na kwotę: - 160,00 zł,
- środki spożywcze przeterminowane – 483,86 zł,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych – 230zł,
- środki spożywcze wycofane w systemie RASFF – na kwotę: 5195,00zł.

– W 2021r. ogółem **dokonano oceny teoretycznej 20 jadłospisów dekadowych w tym 2 oceny dekadowe w oparciu o program komputerowy "WIKT 4.**

Wszystkie jadłospisy oceniono na podstawie danych: z zestawienia dekadowego, raportów magazynowych, jadłospisów żywienia całodziennego, poszczególnych posiłków, oraz w oparciu o podstawowe zasady prawidłowego układania jadłospisów. Oceniając jadłospisy kierowano się rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków

spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (również w oparciu list wspomagających ocenę żywienia w szkole (obiad szkolny) i przedszkolach pod kątem spełnienia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku oraz w oparciu o „Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie” wyd. 2020r.

W szpitalu oceniano jadłospis dekadowy w oparciu o „Arkusze oceny dekadowej jadłospisów” dla szpitali opracowany przez IŻŻ jak również w oparciu o literaturę popularno-naukową dotyczącą charakterystyki diety podstawowej.

Obliczenia wartości odżywczych jadłospisów dekadowych dokonano posługując się programem komputerowym „WIKT 4 Pro”. Poddano analizie dekadowej spożycie wyliczając w nim ogółem: wartość energetyczną, zawartość białek, tłuszczów i węglowodanów, wapnia, żelaza, fosforu, magnezu, potasu, sodu, witamin: A, E, B1, B2, B6, B12 oraz C. Oprócz wartości sumarycznych wyliczono również udział energii z białek, tłuszczów i węglowodanów.

Ocenił jadłospisy w **10 przypadkach budziły zastrzeżenia**, w tym:

- 5 jadłospisów w przedszkolach,
- 1 jadłospis w szkole,
- 1 jadłospis w szpitalu,
- 2 jadłospisy w stołówce w zakładzie specjalnym,
- 1 jadłospis w domu dziecka i młodzieży.

Stwierdzone błędy w jadłospisach w przedszkolach i szkole stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów w zakresie przestrzegania *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży z tych jednostkach*. Oceny jadłospisów wraz z zaleceniami przekazywane są do placówek oświatowo-wychowawczych. W sytuacji bardzo złej oceny przekazywane są informacje do organu założycielskiego placówki oświatowo-wychowawczej. W roku 2021 nie przekazywano informacji dot. złego sposobu żywienia w przedszkolach/szkołach do organu założycielskiego jakim jest Burmistrz Miasta i Gminy Końskie.

- W ramach **nadzoru nad żywnością prozdrowotną w tym suplementami diety** przeprowadzono:

- **8 kontroli tematycznych (w sklepach spożywczych – 5, w aptekach/sklepach zielarskich -2), skontrolowano i oceniono 8 preparatów** pod względem prawidłowości stosowania przez przedsiębiorców oznakowania; w powyższym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości,
- poddano ocenie znakowania/prezentacji i reklamy zamieszczonych na stronie internetowej nadzorowanych przedsiębiorców 8 preparatów - suplementów diety, nie stwierdzono nieprawidłowości ww. obszarze.

Ponadto na bieżąco kontrolowano suplementy diety oferowane do sprzedaży za pośrednictwem stron internetowych oraz portalu allegro przez firmy znajdujące się na terenie powiatu koneckiego.

- W roku sprawozdawczym 2021r. pobrano do badania chemicznego w ramach UK/M 3 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością tj.:
  - ◆ „Talerz Bailango Bio 35%” - w kierunku migracji specyficznej formaldehydu do 30g/; kwasu octowego – próbka niekwestionowana,
  - ◆ „Kubek ceramiczny” - w kierunku migracji ołowiu i kadmu - próbka niekwestionowana,
  - ◆ „Łopatka kuchenna” - w kierunku PAAs - suma pierwszorzędnych amin aromatycznych – próbka niekwestionowana.
- W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania fizyko-chemicznego i mikrobiologicznego ogółem **174 próbki**. Nie pobierano próbek kosmetyków.
2 próbki kwestionowane: 1 próbka - przekroczenie związków polarnych w tłuszczu smażalniczym; 1 próbka w kierunku GMO kwestionowana za znakowanie.

Wzmoczony nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego:

W 2021r. na terenie powiatu koneckiego w zakresie wzmoczonego nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych zlokalizowanych na targowiskach i bazarach pod kątem możliwości nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa w związku z poważną sytuacją związaną z możliwością niekontrolowanego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń przez nielegalne

wprowadzanie do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego i dzików, skontrolowano następujące obiekty:

- 23 obiektów żywienia zbiorowego,
- 15 sklepów spożywczych.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w w/w zakresie:

- niewłaściwe przechowywanie odpadów, odpady nie usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych,
- brak w dokumentacji GHP/GMP umowy z firmą obierającą zużyty tłuszcz smażalniczy, brak potwierdzeń z odbioru zużytego tłuszczu smażalniczego,
- w urządzeniu mrozącym stwierdzono mięso zapakowane w woreczki foliowe, bez znakowania (mięso wieprzowe, wołowe, drobiowe). Stwierdzono brak identyfikowalności zamrożonych mięs, nie przedłożono dokumentacji, która pozwala na odtworzenie drogi produktu i jego identyfikację.
- nioznakowane wędliny o zmienionych cechach organoleptycznych (znacznie wysuszona powierzchnia wędlin, niespecyficzny zapach),
- w urządzeniu mrozącym stwierdzono różne gatunki mięs (wieprzowina, mięso drobiowe, mięso wołowe, podroby) zapakowane w woreczki jednorazowego użytku bez oznakowania. Stwierdzono brak identyfikowalności zamrożonych mięs i wędlin – nie przedłożono dokumentacji, która pozwala na odtworzenie drogi produktu i jego identyfikację,
- w urządzeniu chłodniczym w zamykanej komorze stwierdzono różnego rodzaju wędliny i przetwory mięsne bez oznakowania (częściowo wyschnięte, część zapleśniała, o nieswoistym zapachu co świadczy, że przez dłuższy czas były przechowywane w komorze chłodniczej. Ww. odpady złożone w sąsiedztwie produktów pełnowartościowych,
- brak w dokumentacji HACCP procedury w zakresie zagospodarowania odpadów pokonsumpcyjnych.
- niewłaściwe usytuowanie kontenera zewnętrznego na odpady komunalne - na wprost pieca konwekcyjno-parowego(ok. 1,5m odległości),

Podczas ww. kontroli za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 5 mandatów na kwotę 3300zł. Ponadto wydano 3 decyzje merytoryczne oraz 5 decyzji płatniczych.

W 2021 r. do PSSE w Końskich wpłynęło **7 interwencji konsumentów**. Przeprowadzone w obiektach kontrole potwierdziły zasadność 4 wniesionych interwencji,

2 interwencje okazały się bezzasadne, 1 interwencja nie dotyczyła obiektu żywnościowego a opakowania produktu i jego zawartości.

Interwencje potwierdzone – 4 (2 sklepy spożywcze, 2 małe gastronomie) dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego przedmiotowych obiektów, stwierdzone nieprawidłowości:

- zły stan sanitarny w pomieszczeniach zakładu,
- nieprawidłowo złożone środki spożywcze, tj. złożone w pomieszczeniu socjalnym w sali konsumpcyjnej,
- w zmywalni naczyń czyste naczynia stołowe nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- urządzenia chłodnicze w kuchni i przy stanowisku przygotowywania pizzy brudne, brak zachowanej segregacji asortymentowej,
- blat technologiczny do przygotowywania pizzy brudny,
- brak odzieży ochronnej u personelu na stanowisku „pizzermena”,
- brudne półki i regały, na których złożone były środki spożywcze,
- ściany i sufit w sali sprzedaży i w pomieszczeniu magazynowym z odpryskami farby, z zaciekami, popękane, brudne,
- blat lady chłodniczej zniszczony, z odpryskami farby, brak gładkiej powierzchni łatwowymywalnej, co utrudnia zachowanie odpowiednich warunków higienicznych (przeprowadzanie skutecznych procesów mycia i dezynfekcji),
- mydło antybakteryjne po terminie ważności,
- w ladzie chłodniczej stwierdzono nieoznakowane wędliny o zmienionych cechach organoleptycznych,
- przeterminowane środki spożywcze przechowywane na regałach i półkach na sali sprzedaży oraz część produktów nabiałowych w urządzeniu chłodniczym,
- w urządzeniu mrozącym pod mrożonkami warzywnymi i garmazem mrożonym, złożone różne gatunki mięsa zapakowane w woreczki jednorazowe nieoznakowane (w woreczkach z mięsem zamieszczono jedynie ceny surowców mięsa). Brak faktur zakupowych na zamrożone gatunki mięs, które były trudne do zidentyfikowania jeśli chodzi o rodzaj mięsa i jego elementy gastronomiczne (np. mięso wieprzowe- schab).
- zbyt duża ilość środków spożywczych w pomieszczeniach sklepu w stosunku do powierzchni obiektu,
- podłogi we wszystkich pomieszczeniach brudne,
- brudne urządzenia chłodnicze z wędlinami,
- nieczynna umywalka do mycia rąk w pomieszczeniu przy WC,

- wędliny bez oznakowania, częściowo wyschnięte, część zapleśniała,
- brak odzieży ochronnej i maseczki ochronnej podczas obsługi klienta,
- nieczynny zlew do mycia warzyw,
- w pomieszczeniach zakładu złożony zbędny sprzęt,
- brak mydła antybakteryjnego i środków do dezynfekcji powierzchni,
- brak dokumentacji HACCP w dniu kontroli oraz brak kontroli wewnętrznej w zakładzie.

Interwencje niepotwierdzone – 2 (2 sklepy spożywcze, 1 mała gastronomia), dotyczyły:

1. Interwencja zgłoszona przez system SEPIS dotyczyła podawania zepsutego mięsa do pizzy w Pizzerii. Przeprowadzono kontrolę tematyczną interwencyjną podczas której nie stwierdzono środków spożywczych przeterminowanych, nieoznakowanych, nieprawidłowo przechowywanych. Właścicielka okazała do wglądu faktury potwierdzające zakup środków spożywczych stosowanych do produkcji pizzy. Wszystkie surowce w zakładzie były w terminach ważności.

2. Interwencja zgłoszona osobiście po PSSE w Końskich dot. sklepów firmowych piekarniczo cukierniczych. Sporządzono protokół przyjęcia interwencji. Skarga dotyczyła:

- braku odzieży ochronnej u personelu sklepu,
- braku zachowanych warunków higienicznych przy sprzedaży wyrobów piekarniczo - cukierniczych.

Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne kompleksowe w obiektach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie.

Ponadto: do PSSE w Końskich wpłynęła jedna interwencja pisemna imienna z załączonym pustym opakowaniem po kapuście kiszanej z załączonym woreczkiem z zawartością zdrewniałych części, Wnoszący prosił o zbadanie załączonej zdrewniałej części, którą znalazł w zakupionym produkcie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w odpowiedzi na pismo interwencyjne poinformował na piśmie, że nie wykonuje badań laboratoryjnych próbek żywnościowych w związku z brakiem zaplecza laboratoryjnego, ponadto próbkę można zbadać jedynie w całości, brak było zawartości opakowania, a jedynie tylko zdrewniała część. Brak dokładnych informacji o zakupionym produkcie „kiszona kapusta”, brak daty przydatności do spożycia, brak paragonu potwierdzającego zakup produktu. Do opakowania kapusty były dołączone w oddzielnym opakowaniu z tworzywa sztucznego zdrewniałe części, które mogą pochodzić np. z produktu z tzw. głąba z kapusty. Laboratorium może zbadać produkt w całości.

X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

PPIS w Końskich sprawuje działalność oświatową i promocję zdrowia. Bardzo ważnym elementem w zakresie promowania zdrowego stylu życia i wszelkich kampanii prozdrowotnych jest współpraca międzyinstytucjonalna, tj. z samorządami lokalnymi i placówkami oświatowymi, co umożliwia przeprowadzenie wielu działań.

W 2021 r. realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe. W realizacji powyższych zadań współpracowano z organizacjami, instytucjami oraz placówkami szkolnymi, m.in:

- Samorząd lokalny – wspieranie inicjatyw prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- Przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe – realizacja programów prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej, inne inicjatywy dot. działania placówek oświatowo-wychowawczych (przekazywanie materiałów, poradnictwo i instruktaże, itp.);
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą (przekazywanie materiałów edukacyjnych).

PSSE w Końskich w ramach promocji zdrowia w roku 2021 realizowała **10 interwencji programowych** (6 programów krajowych i 4 programy wojewódzkie) oraz wzięła udział w **interwencjach nieprogramowych**.

W ramach promocji zdrowia w roku 2021 realizowano **programy krajowe**:

1. „Trzymaj Formę!” - celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w opraciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowano w 8 szkołach podstawowych, ogółem w programie wzięło udział 752 osoby, w tym 574 uczniów i 133 rodziców oraz 25 nauczycieli.

2. Ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli „Skąd się biorą produkty ekologiczne” - celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowano w 16 placówkach oświatowych, ogółem w programie wzięło udział 535 osób, w tym 375 dzieci i 80 rodziców oraz 20 nauczycieli.

3. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej: „Czyste powietrze wokół nas” - główne cele programu to: wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na

dym tytoniowy; zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowano w 14 placówkach oświatowych, ogółem w programie wzięło udział 482 osoby, w tym 296 dzieci i 91 rodziców oraz 16 nauczycieli.

4. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkoły podstawowej: „Bieg po zdrowie” - główne cele programu: opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży; pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego; zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowano w 13 szkołach podstawowych, ogółem w programie wzięło udział 489 osób, w tym 255 uczniów i 140 rodziców oraz 14 nauczycieli.

5. „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS” – ogółem działaniami objęto 727 osób. W ramach profilaktyki HIV/AIDS przeprowadzono następujące działania:

przeprowadzono dystrybucję ulotek i broszur (135 sztuk) nt. HIV/AIDS na obozach i koloniach zorganizowanych na terenie powiatu koneckiego;

przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (482 ulotki i broszury);

rozesłano pismo do 10 szkół ponadpodstawowych o konkursie na komiks dot. problematyki HIV/AIDS;

zamieszczono informacje na stronie internetowej PSSE Końskie na temat profilaktyki HIV/AIDS oraz konkursu na komiks – 100 odbiorców.

6. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. Program skierowany jest do uczniów ze szkół ponadpodstawowych, jego celem jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, w tym środków zastępczych) przez młodzież. W roku szkolnym 2020/2021 program był realizowany w 8 szkołach ponadpodstawowych, ogółem w programie wzięło udział 857 osób, w tym 804 uczniów i 36 rodziców oraz 7 nauczycieli.

W ramach promocji zdrowia w roku 2021 realizowano programy wojewódzkie:

1. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych: „Nie pal przy mnie, proszę” – celem programu jest poszerzenie informacji na temat zdrowia, uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związanego z biernym

paleniem oraz wykształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowano w 15 szkołach podstawowych, ogółem w programie wzięło udział 1086 osób, w tym 643 uczniów i 342 rodziców oraz 27 nauczycieli.

2. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej: „Znajdź właściwe rozwiązanie” – celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej oraz kształtowania postaw asertywnych związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowano w 15 szkołach podstawowych, ogółem w programie wzięło udział 1434 osoby, w tym 1070 uczniów i 266 rodziców oraz 25 nauczycieli.

3. „Znamie! Znam je?” - organizatorami programu są: Fundacja Gwiazda Nadziei oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna. Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat czerniaka. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowano w 4 szkołach ponadpodstawowych, ogółem w programie wzięło udział 256 osób, w tym 231 uczniów oraz 5 nauczycieli.

4. „Wybierz życie, pierwszy krok” - organizatorami programu są: Fundacja MSD dla Zdrowia Kobiet oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna. Program poświęcony jest profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Głównym celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowano w 4 szkołach ponadpodstawowych, ogółem w programie wzięło udział 482 osoby, w tym 289 uczniów i 154 rodziców oraz 23 nauczycieli.

W ramach promocji zdrowia w roku 2021 realizowano **interwencje nieprogramowe:**

1. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego - ogółem działaniami objęto 2826 osób. W ramach akcji letniej „Zdrowe i bezpieczne wakacje 2021” przygotowano i rozprowadzono materiały edukacyjne: poradnik „Zdrowe i bezpieczne wakacje”, „Patent na bezpieczne wakacje” oraz ulotki, które zawierały informacje dotyczące HIV/AIDS, profilaktyki uzależnień (palenie tytoniu, alkoholizm, narkomania i dopalacze), opalania i promieniowania UV – 1680 sztuk (przekazano na kolonie, półkolonie i obozy). W tegorocznym okresie wakacyjnym na terenie powiatu koneckiego zorganizowano 56 kolonii, półkolonii i obozów, w których w sumie wzięło udział 2709 uczestników. Materiały oświatowe skierowane były do dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie powiatu koneckiego, tj. w: Sielpi Wielkiej, Czarnieckiej Górze, Baryczy, Wiośnie, Małachowie, Kawęczynie, Duraczowie i zostały dostarczone na wszystkie wyżej wymienione kolonie, półkolonie i obozy dzięki współpracy pracowników sekcji PZiOZ ze Stanowiskiem ds. Pracy Higieny Dzieci i Młodzieży.

W PSSE w Końskich przygotowano gazetkę z informacjami na temat Bezpieczeństwa podczas

wypoczynku letniego. Gazetka zawierała informacje min. na temat profilaktyki palenia tytoniu, używania substancji psychoaktywnych, promieniowania UV, profilaktyki antynowotworowej, profilaktyki chorób odkleszczowych oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej - 100 odbiorców.

2. Profilaktyka antytytoniowa – ogółem działaniami objęto 1766 osób. Działania wykonane w ramach interwencji:

- zorganizowano i przeprowadzono 2 spotkania edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej w Technikum Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Stąporkowie. Podczas spotkania wykorzystano prezentację multimedialną, omawiano skutki zdrowotne czynnego oraz biernego palenia tytoniu. W spotkaniach uczestniczyło 40 osób.

Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia:

- zorganizowano i przeprowadzono 2 spotkania edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej w Szkole Podstawowej Nr 1 w Końskich, wzięło w nich udział 36 osób;
- przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat profilaktyki antytytoniowej do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (1590 ulotek);
- zamieszczono informacje na stronie internetowej PSSE Końskie dotyczącą Obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia – 100 odbiorców.

3. Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych

Działania profilaktyczne miały na celu rozpowszechnienie podstawowych informacji wśród mieszkańców powiatu koneckiego o zagrożeniach związanych z nowymi środkami psychoaktywnymi pojawiającymi się na rynku narkotykowym (działaniami objęto ogółem 3114 osób). W ramach profilaktyki narkotyków i środków zastępczych zrealizowano następujące działania:

- dystrybuowano ulotki i broszury do 2709 odbiorców: uczestników kolonii i obozów letnich;
- dystrybuowano ulotki i broszury z Kampanii: „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!” do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (365 sztuk);
- zorganizowano i przeprowadzono 2 spotkania edukacyjne dotyczące profilaktyki używania narkotyków, w tym środków zastępczych w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Stąporkowie, wzięło w nich udział 40 osób.

4. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

- zamieszczono informacje na stronie internetowej PSSE Końskie na temat Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach – 100 odbiorców;
- dystrybuowano ulotki i broszury na temat antybiotyków do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (560 sztuk);

5. Interwencje wynikające z aktualnej sytuacji epidemicznej.

W 2021 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Końskich podjęli szereg działań w związku z profilaktyką chorób zakaźnych. Dystrybuowano ulotki dotyczące grypy do ośrodków zdrowia (ogółem 600 odbiorców). Dystrybuowano materiały edukacyjne dotyczące koronawirusa SARS-CoV-2 i szczepień p/COVID-19 do placówek oświatowych, zakładów pracy, podmiotów leczniczych, środków transportu publicznego, udzielano porad, przeprowadzono setki rozmów telefonicznych (ogółem 25285 odbiorców).

Podsumowanie

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Końskich znajduje się **2317** obiektów. W 2021r. przeprowadzono ogółem **16652** kontroli i wizytacji, wydano **222** decyzje ogółem, w tym **168** merytorycznych i **54** płatniczych, **13** postanowień, nałożono **14** mandatów na kwotę **5590 zł**, nałożono **1** karę pieniężną na **1500 zł**.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, z kąpielisk i basenów pobrano ogółem **345** próbek do badań, w tym **171** próbek wody i **174** próbki żywności.

Przeprowadzono **1001** badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów, tj. **146** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych, które oceniono w 14 placówkach, łącznie w 146 oddziałach klasowych oraz **855** ocen ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych, które oceniono w 11 placówkach, łącznie 855 stanowisk. Wykonano również **2565** oznaczeń fizycznych, tj. w 11 placówkach w 64 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla 855 stanowisk pracy.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Końskich w roku 2021 było działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, oraz chemikaliami.

Państwowa Inspekcja Sanitarna działająca na terenie powiatu koneckiego w roku 2021 kontynuowała wykonywanie działań nadzorowanych określonych *ustawą z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, jaką m. in.: jest choroba szczególnie niebezpieczna i wysoce zakaźna COVID-19 wywoływana przez SARS-CoV-2 i chorób zawodowych.

Realizacja przyjętych w 2021 roku głównych kierunków działania, służyła **zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego** i była wynikiem przyjętych przez Polskę i Unię Europejską strategii w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego, jak również występujących zagrożeń.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2021 realizował działania w zakresie zapobiegania szerzeniu się wirusa, zwalczania koronawirusa SARS-CoV-2 powodującego chorobę COVID-19, ze względu na trwający od dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Działania kontrolne zgodnie z harmonogramem kontroli wykonywane były w ograniczonym zakresie, z zachowaniem rygoru sanitarnego. Ponadto prowadzone były wzmożone wizytacje obiektów w zakresie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych.

W ramach realizacji działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19 prowadzono m.in. kontrole obiektów handlowych, usługowych, branży gastronomicznej, placówek oświatowych, stacji paliw, itd. W zakresie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 przeprowadzono **1431** kontroli obiektów na terenie powiatu koneckiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich realizował zadania w ramach **zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej**, np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF), prowadził monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny oraz ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (wdrożenia i dokumentowania zasad Dobrej Praktyki Higienicznej - GHP i Dobrej Praktyki Produkcyjnej - GMP, będących podstawą do wdrażania zasad systemu HACCP).

Wykonanie zadań polegało na **sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej**. Zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej. Doskonalono procedury identyfikacji i szacowania skali zagrożeń sanitarno – epidemiologicznych. Ważnym zadaniem realizowanym przez Inspekcję Sanitarną było zapobieganie zagrożeniom sanitarnym oraz likwidacja skutków ich zaistnienia.

W dalszym ciągu **kontynuowano współpracę** z przedstawicielami jednostek samorządowych gmin i miast, z innymi inspekcjami i służbami, rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi o pokrewnym zakresie zadaniowym. W ramach współpracy precyzowano kompetencje i odpowiedzialność za stan sanitarny powiatu.

W opracowaniu umieszczono dane statystyczne, oceny i analizy dotyczące wielu obszarów zdrowia publicznego, w tym sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych, warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz jakości wody do spożycia, zagrożeń związanych z wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, jak również kwestie bezpieczeństwa

sanitarnego w placówkach oświatowo - wychowawczych, pomiotach wykonujących działalność leczniczą, a także innych obiektach i miejscach użyteczności publicznej.

Działania w sytuacjach kryzysowych

W zakresie działań w sytuacjach kryzysowych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 w 2021 r. na terenie powiatu koneckiego liczba zarejestrowanych przypadków dodatniego wyniku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 mieściła się w przedziale od 3000 do 5000, liczba pacjentów którzy wyzdrowieli mieściła się w przedziale od 2000 do 4000, liczba zgonów z powodu COVID-19 mieściła się w przedziale od 200 do 400, liczba osób objętych obowiązkową kwarantanną mieściła się w przedziale od 11000 do 12000, liczba osób objętych nadzorem epidemiologicznym mieściła się w przedziale od 20 do 50, liczba pacjentów hospitalizowanych z powodu zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 mieściła się w przedziale od 300 do 500, liczba przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych mieściła się w przedziale od 14000 do 16000, liczba kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania epidemii COVID-19 mieściła się w przedziale od 1000 do 3000, liczba osób, którym zlecono badania w kierunku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 przed przyjęciem do zakładu opieki długoterminowej mieściła się w przedziale od 5 do 20, liczba zarejestrowanych i opracowywanych ognisk zakażeń COVID-19 mieściła się w przedziale od 5 do 20.

Działalność przeciwepidemiczna

W ramach realizacji działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19 prowadzono m.in. kontrole zakładów pracy, obiektów usługowych, branży gastronomicznej, placówek oświatowych, stacji paliw, itd. **W zakresie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 przeprowadzono 1431 kontroli obiektów na terenie powiatu koneckiego.**

W 2021 r. w związku z trwającym stanem epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wywołanym zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2 działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich skoncentrowana była na zwalczaniu zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

Zadania wykonywane w czasie Pandemii COVID-19 w 2021 r. przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Końskich to:

- przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych, ustalanie osób z kontaktu, ocena

- analizy ryzyka zakażenia,
- uzyskiwanie informacji potrzebnych do opracowania wywiadów epidemiologicznych, np. nr telefonu pacjenta,
  - analiza i weryfikacja zgłoszeń pisemnych i telefonicznych wpływających do PSSE w Końskich,
  - wprowadzanie danych osób objętych kwarantanną, izolacją lub hospitalizacją do systemu EWP oraz SEPIS,
  - udzielanie informacji na temat czasu trwania kwarantanny i izolacji domowej podczas rozmów telefonicznych z pacjentami,
  - udzielanie informacji na temat kwarantanny instytucjonalnej,
  - konsultacje z lekarzami na temat sposobu postępowania z pacjentami podejrzanymi o zakażenie lub zakażonymi SARS-CoV-2,
  - zapoznawanie się i analiza rozporządzeń, wytycznych, algorytmów postępowania i innych aktów prawnych związanych z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19,
  - udzielanie porad i informacji z zakresu zagadnień przeciwepidemicznych oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej,
  - udzielanie instruktażu dotyczącego odbywania kwarantanny oraz weryfikowanie informacji potrzebnych do systemu Ewidencji Wjazdu do Polski osobom objętym obowiązkową kwarantanną,
  - przesyłanie zaleceń i wytycznych instytucji nadrzędnych (GIS, MZ) do nadzorowanych podmiotów,
  - udzielanie informacji dot. świadczeń chorobowych dla osób objętych obowiązkową kwarantanną,
  - udzielanie informacji dot. wyników badań w kierunku zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2,
  - udzielanie informacji dot. postępowania w czasie epidemii COVID-19 oraz informacji w przypadku kontaktu z osobą zakażoną koronawirusem lub postępowania w przypadku zakażenia lub choroby COVID-19,
  - współpraca z jednostkami zewnętrznymi np: Policja, podmioty lecznicze, szpitale, Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej,
  - prowadzenie rejestru przypadków zachorowań na COVID-19,
  - przekazywanie osób do kwarantanny do innych PSSE,
  - weryfikacja wyników,
  - przesyłanie informacji do innych PSSE o zmianie miejsca kwarantanny osób

kwarantannowanych,

- opracowywanie i przysyłanie tabel, rejestrów i zestawień wymaganych w sprawozdawczości pandemii COVID-19,
- udzielanie informacji dot. punktów badań w kierunku wykrywania zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2,
- weryfikacja i skracanie daty kwarantanny w EWP,
- opracowywanie i przysyłanie tabeli z osobami do wymazów w kierunku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 do WSSE,
- zlecenie badań w kierunku wykrywania materiału genetycznego koronawirusa SARS-CoV-2 w systemie EWP,
- opracowywanie ognisk zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2,
- obsługa systemu SEPIS.

Na terenie powiatu koneckiego w 2021 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych **podlegało 12051 dzieci i młodzieży do lat 19**. Pracownicy Sekcji Przeciwepidemicznej PIS w Końskich prowadzą nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Na terenie powiatu koneckiego znajduje się **13 punktów szczepień**, w których w 2021 r. **przeprowadzono 8 kontroli**. Wykonawstwo szczepień przebiega zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymane jest na dobrym poziomie. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetów zabiegowych i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek udokumentowane procedurami. Pielęgniarki wykonujące szczepienia posiadają kurs immunoprofilaktyki. Wykonawstwo szczepień w powiecie koneckim należy ocenić jako dobre, od lat utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia dla Polski.

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie koneckim opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich. Dokonana na tej podstawie ocena wskazuje, że konieczność skupienia aktywności podmiotów leczniczych na leczeniu zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 spowodowała spadek zgłaszalności innych jednostek chorobowych.

Dane za rok 2021, zostały porównane z danymi za rok 2020 oraz w niektórych chorobach z danymi za ostatnie kilka lat.

Do PSSE w Końskich wpłynęło **3522** (rok 2020 - 2542 przypadki) przypadków zgłoszeń podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne. Łącznie w 2021 r. przeprowadzono **14 293 dochodzeń epidemiologicznych**, w związku ze zgłoszeniem podejrzeń

zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne (rok 2020 - 11144 dochodzeń epidemiologicznych).

Grypa oraz zachorowania grypopodobne, w okresie przed pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, była jedną z jednostek chorobowych odznaczającą się najwyższym wskaźnikiem zapadalności wśród chorób zakaźnych występujących w Polsce. W 2021 roku nie zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę (w 2020 r. – zgłoszono **157** przypadków zachorowań na grypę i choroby grypopodobne, niepotwierdzonych laboratoryjnie).

Spadek zachorowań na grypę związany jest prawdopodobnie z wprowadzonymi środkami ostrożności: dystansem społecznym, myciem i dezynfekcją rąk, stosowaniem maseczek, zamknięciem szkół i sklepów, izolacją.

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są szczepienia ochronne. Dostępne szczepionki p/grypie zawierają antygeny wirusa grypy wywołującego zachorowania potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Ponieważ poziom odporności zabezpieczający przed zachorowaniem osiąga się dopiero po upływie około 2 tygodni od dnia szczepienia, najskuteczniejsze jest poddanie się szczepieniom przed rozpoczęciem sezonowego wzrostu zachorowań na grypę.

W roku 2021 zarejestrowano 1 przypadek **Wirusowego zapalenia wątroby typu A**. Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A) jest wysoce zakaźną chorobą wywołowaną przez wirus zapalenia wątroby typu A (hepatitis A virus, HAV). Schorzenie charakteryzuje się stanem zapalnym i powiększeniem narządu. HAV jest jedną z wielu przyczyn powodujących zapalenie wątroby (hepatitis). Znane są co najmniej 4 inne wirusy hepatotropowe, które także wywołują zapalenie wątroby: B, C, D, E. WZW A szerzy się przez bezpośredni kontakt z osobami zakażonymi, a także zanieczyszczoną wodę i żywność. Chociaż przebieg WZW A może być w niektórych przypadkach ciężki, to choroba kończy się wyleczeniem i nie przechodzi w stan przewlekły, jak w przypadku zakażenia innymi wirusami. Aby uniknąć ciężkiego zakażenia WZW typu A warto przyjąć szczepienia ochronne przeciw w/w patogenowi. Szczepienia przeciw WZW A są szczepieniami zalecanymi, szczególnie dla osób wyjeżdżających do krajów o wysokiej endemiczności zachorowań (ponieważ większość naszego społeczeństwa nie nabyła odporności w sposób naturalny ze względu na niewielką liczbę zachorowań w Polsce).

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną zakażeniem prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się przypadki gruźlicy pozapłucnej. Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich w 2021 roku zgłoszono 20 **przypadków** zachorowań na gruźlicę płuc, w tym 1 przypadek gruźlicy pozapłucnej (gruźlica układu moczowego).

W 2021 r. zarejestrowano **1 przypadek choroby wywołane przez Streptococcus pneumoniae**. Patogen **Streptococcus pneumoniae** występuje na całym świecie, szerzy się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego lub nosiciela. Dostępna jest skuteczna szczepionka zapobiegająca zakażeniom wywołanym przez patogen **Streptococcus pneumoniae**. Jest ona bezpłatna dla dzieci urodzonych po 31.12.2016 r., a dla osób nieszczepionych jest szczepionką zalecaną i odpłatną. Wprowadzono od 2017 roku szczepienia wszystkich niemowląt powinny w ciągu kilku lat przynieść znaczącą poprawę sytuacji epidemiologicznej zachorowań nie tylko wśród populacji szczepionej, ale również u osób w starszym wieku stanowiących kolejną grupę o zwiększonym ryzyku występowania inwazyjnej choroby pneumokokowej.

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy w 2021 r. **narażeniem na wściekliznę**, przeprowadzono **62 dochodzenia epidemiologiczne** z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym **7 przypadków** pokąsania przez kota, **1 przypadek** pokąsania przez szczura i **54 przypadków** pokąsań przez psy. Do **szczepień p/wściekliznie** zakwalifikowano **9 osób** (w 2020 r. - 8 osób).

Pozostałe jednostki chorobowe wykazują tendencję spadkową .

W 2021 r. nie notowano zachorowań choroby meningokokowej, odry, wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, wirusowego zapalenia mózgu i opon mózgowych, zatruc pestycydami, zatruc grzybami.

Ogniska zatrucia/zakażenia pokarmowego nie rejestrowano.

Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

PPIS w Końskich nadzoruje **167 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**, w tym: **43 podmioty lecznicze** – 2 szpitale, 3 inne niż szpitale, 38 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **124 praktyki zawodowe** prowadzące działalność leczniczą.

W 2021 r. skontrolowano ogółem przez przedstawicieli PPIS w Końskich **36 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**, w tym 21 podmiotów leczniczych, 15 praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

W roku sprawozdawczym ogółem **przeprowadzono 45 kontroli podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza**, w tym: 30 kontroli podmiotów leczniczych i 15 kontroli praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

Decyzji administracyjnych nie wydano, zaleceń nie udzielono.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury medyczne, mające na celu minimalizację zakażeń.

Zaopatrzenie placówek leczniczych w środki dezynfekcyjne, w zakresie ilości i asortymentu jest wystarczające.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Państwowa Inspekcja Sanitarna nadal prowadziła na bieżąco **monitoring jakości wody do spożycia**.

W 2021 r. PPIS w Końskich objął nadzorem sanitarnym **22 urządzenia wodociągowe**, w tym **18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę** i **4 podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia** w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej.

Skontrolowano **100%** urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji PSSE w Końskich.

W 2021 r. zostało wszczęte postępowanie administracyjne w związku z **pogorszeniem się jakości wody w 3 wodociągach** zbiorowego zaopatrzenia w wodę i **1 innym** podmiocie.

Stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody (obecność bakterii grupy coli) z wodociągów: Mnin gm. Słupia Konecka, Przyłogi gm. Smyków, Koliszowy HUZAR.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał **3 decyzje** stwierdzające **brak przydatności wody do spożycia** z ww. wodociągów, nakazano m.in. niezwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie wody z przedmiotowych wodociągów do jakości odpowiadającej wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r.

Stwierdzono nieprawidłowy skład fizykochemiczny wody w 1 wodociągu Dęba gm. Ruda Maleniecka

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał **1 decyzję** stwierdzającą **warunkową przydatność wody do spożycia** w wodociągu Dęba ze względu na **ponadnormatywne wartości żelaza i mętności**.

Na koniec roku sprawozdawczego 2021 oceniono, że jakość wody z większości wodociągów nadzorowanych przez PPIS w Końskich odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

Stan sanitarno – techniczny nadzorowanych urządzeń wodnych, tj. kąpieliska i pływalni odpowiadał wymaganiom sanitarnym.

W sezonie letnim 2021 r. na terenie powiatu koneckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nadzorem objął **1 kąpielisko w Sielpi Wielkiej** na zbiorniku wodnym w Sielpi o długości linii brzegowej 50 m.

Do PPIS w Końskich wpłynął **1 projekt uchwały Rady Miejskiej w Końskich** w sprawie wykazu kąpielisk na terenie gminy Końskie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich po dokonaniu uzgodnień, zaopiniował projekt pozytywnie.

Organizator kąpieliska – **Ośrodek Sportu i Rekreacji m. Końskie Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą w Końskich ul. kpt. Stońskiego 3**, podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpielisku, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska, który zrealizowano zgodnie z ustaleniami; oznakowanie kąpieliska tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku; badanie próbek wody z kąpieliska w laboratorium PIS w Skarżysku – Kamiennej i przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbek wody pobranych w ramach kontroli urzędowej (przed sezonem **w ramach kontroli urzędowej** pobrano do badania **1 próbkę wody**) i wewnętrznej (w sezonie **w ramach kontroli wewnętrznej** pobrano do badania **3 próbki wody**) z kąpieliska w Sielpi, dokonał **4 bieżące oceny jakości wody i 1 sezonową ocenę jakości wody** stwierdzając **przydatność wody do kąpieleli**. Nie zanotowano wystąpienia krótkotrwałych zanieczyszczeń ani sytuacji wyjątkowych będących wydarzeniem lub splotem wydarzeń mających wpływ na jakość wody w kąpielisku. Stan sanitarny zbiornika w Sielpi i jego otoczenia nie budził zastrzeżeń.

W nadzorowanym kąpielisku **jakość wody odpowiadała wymaganiom**, PPIS w Końskich informował na bieżąco o jakości wody w kąpielisku poprzez zainteresowany urząd i instytucje oraz środki masowego przekazu.

W sezonie letnim 2021 r. kąpielisko wyposażono w 2 sanitariaty kontenerowe, skanalizowane. Sanitariaty podzielone są na część damską i męską, w części męskiej znajdują się 3 pisuary, 1 oczko wc i umywalka do mycia rąk, w części damskiej znajdują się 3 oczka wc oraz umywalka do mycia rąk, z wodą bieżącą, zimną z wod. Końskie oraz ciepłą z przepływowych ogrzewaczy wody.

Ponadto na przystanku rowerowym Green Velo znajdującym się w lesie przy plaży naprzeciwko parkingu strzeżonego jest 1 sanitariat skanalizowany, pozostałą infrastrukturę przystanku stanowią: parking dla rowerów, miejsce odpoczynku dla rowerzystów (zadaszona wiata, stół, ławki) nawierzchnia przystanku utwardzona kostką brukową.

Przed sezonem letnim 2021 r. w dalszym ciągu prowadzone były prace związane z rewitalizacją zbiornika wodnego oraz terenu plaży i kąpieliska w Sielpi tj. oczyszczanie i odmulanie czaszy zbiornika wodnego, drenowanie i osuszanie dna, formowanie skarp wokół zbiornika.

W sezonie letnim 2021 r. na terenie powiatu koneckiego funkcjonowały 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w Radoszycach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich zaopiniował pozytywnie projekt uchwały Rady Miejskiej w Radoszycach. W sezonie letnim 2021 r. na zbiorniku retencyjnym Radoszyce utworzono dwa miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli pod nazwą:

- „Plaża nr 1” – długość linii brzegowej 150m od strony zachodniej zbiornika,
- „Plaża nr 2” – długość linii brzegowej 177m od strony północnej zbiornika,

Czas trwania sezonu kąpielowego w miejscach wykorzystywanym okazjonalnie do kąpieli na zbiorniku retencyjnym Radoszyce:

- ”Plaża nr 1”, trwał od 02.07.2021r. do 31.07.2021r;
- ”Plaża nr 2”, trwał od 01.08.2021r. do 30.08.2021r.

Organizator MOWDK – Gmina Radoszyce, w sezonie letnim 2021 r. prowadził kontrolę wewnętrzną jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli wg harmonogramu pobierania próbek wody uzgodnionego z PPIS w Końskich, z częstotliwością określoną w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2021r. poz. 2233 z późn. zmianami), tj. **nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż 1 próbki w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania MOWDK**, systematycznie, wizualnie monitorował wodę w pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystne wpływających na jej jakość i stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób, za prowadzenie przedmiotowych czynności w trakcie sezonu odpowiedzialnymi byli ratownicy. **Pobrano ogółem 4 próbki wody z przedmiotowych miejsc do kąpieli.**

Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne MOWDK.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody pobranych **w ramach kontroli** wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę, wydał **4 bieżące oceny jakości wody** stwierdzające przydatność wody do kąpieli, komunikaty na bieżąco przekazywano do wiadomości zarządcy oraz jednostkom samorządowym i Komendantowi Komisariatu Policji.

W sezonie letnim 2021 obiekty funkcjonowały zgodnie z zaleceniami NIZP-PZH dla kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce.

W sezonie letnim 2021 r. podobnie jak w okresie wcześniejszym nie uruchomiono miejsca wykorzystywanego do kąpieli w Stąporkowie przy ul. Miłej.

Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **2 pływalnie**: Pływalnia Miejska w Końskich i Pływalnia Kryta przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze. W 2021 r. przeprowadzono **2 kontrole** stanu sanitarnego pływalni, **2 kontrole** jakości wody z pływalni, pobrano **15 próbek wody** do badania w tym **2 próbki wody** doprowadzanej do pływalni.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich przeprowadziła **kontrole jakości ciepłej wody użytkowej** w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* w podmiotach leczniczych (2 szpitale, 1 hospicjum i 1 inny podmiot), budynkach zamieszkania zbiorowego (2 hotelach, 2 motelach i 3 obiektach pomocy społecznej, 2 pływalniach) – pobrano ogółem **44 próbki wody**.

Jakość wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z 1 obiektu (obiekt pomocy społecznej), gdzie w 2 próbkach ciepłej wody, stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii Legionella sp. - „średnie” **skażenie ciepłej wody w instalacji wewnętrznej ciepłej wody**.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał ogółem **1 decyzję administracyjną** (obiekt pomocy społecznej), nakazującą bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu jakości wody ciepłej użytkowej w instalacjach wewnętrznych do wartości zgodnych z rozporządzeniem.

W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów, stwierdzono, że jakość wody ciepłej spełnia wymagania sanitarne.

Ponadto kontrola jakości wody na pływalni przeprowadzona w ramach nadzoru sanitarnego wykazała obecność bakterii Legionella sp. w nieckach basenowych oraz wodzie wprowadzanej do niecek basenowych z systemu cyrkulacji. Powyższe przekroczenie miało charakter krótkotrwały. W wyniku działań naprawczych podjętych przez zarządcę pływalni jakość wody basenowej doprowadzono do składu mikrobiologicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. poz. 2016 z późn. zm.), co potwierdziły wyniki badania jakości wody basenowej w kierunku Legionella sp. przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych.

Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystern i innych zbiorników magazynujących wodę w środkach transportu w dalszym ciągu jest niezadowalające pomimo pewnej poprawy w tym zakresie tj. wyposażenia części przedsiębiorstw wodociągowych w atestowane zbiorniki przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą pitną, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia.

W sezonie letnim 2021 r. w miejscowości turystyczno – wypoczynkowej Sielpia w porównaniu do wcześniejszego okresu nadal pozostaje utrudniony dostęp do toalet publicznych, z uwagi na zmniejszenie ich liczby, niski standard pomieszczeń i ich wyposażenia. W obiektach w stosunku do lat ubiegłych mniejsza też była liczba umywalk do mycia rąk oraz kabin ustępowych. Toalety nie posiadały pomieszczeń/miejsc do przechowywania zapasu środków czystościowych, artykułów jednorazowego użytku i sprzętu do utrzymania czystości.

Zarządca dla potrzeb kąpieliska zapewnił 2 sanitariaty przenośne, kontenerowe, skanalizowane, podzielone są na część damską i męską, w części męskiej znajdowały się 3 pisuary, 1 oczko wc i umywalka do mycia rąk, w części damskiej znajdowały się 3 oczka wc, 1 umywalka z wodą bieżącą, zimną z wodociągu Końskie oraz ciepłą z przepływowych ogrzewaczy wody. Dla porównania w sezonie letnim 2019r. w Sielpi dostępne były 2 sanitariaty w których znajdowało się 8 oczek ustępowych, 4 umywalki z wodą bieżącą, zimną i ciepłą, natomiast w 2018r. 3 sanitariaty, w których znajdowało się 12 oczek ustępowych, 6 pisuarów, 4 umywalki z wodą bieżącą, zimną i ciepłą, w obiektach zapewnione były miejsca do przechowywania środków czystościowych, artykułów jednorazowego użytku i sprzętu do sprzątnia.

W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich na terenie powiatu koneckiego **liczba toalet dostępnych publicznie w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczająca**, a odpowiednia liczba toalet dostępnych publicznie jest jednym z elementów, które mają wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego.

W dalszym ciągu na terenie powiatu nie w pełni uporządkowana jest gospodarka ściekowa.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działania nadzorowe o charakterze profilaktyki inwestycyjnej dotyczyły kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach, takich jak: obiekty żywienia – żywnościowe, obiekty oświaty, zakłady pracy oraz braku ponadnormatywnego oddziaływania obiektów na środowisko, w tym zdrowie ludzi.

W 2021 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny zajął **116 stanowisk** (postanowienia dot. uzgodnienia przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach; opinie sanitarne dot. dokumentacji projektowej; opinie sanitarne w drodze postanowień o konieczności wykonania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu; pozwolenia w drodze decyzji na użytkowanie obiektu budowlanego; zaopiniowane projektu studium i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; uzgodnienia dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji do prognozy oddziaływania na środowisko; uzgodnienia wydane w innej formie; uzgodnienie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko), których celem było zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania, oraz wydał **13 decyzji płatniczych** i przeprowadził **13 wizji lokalnych. Wydano w I instancji 1 decyzję merytoryczną.**

Nadzór nad warunkami środowiska pracy

Realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy poprzez nadzór oraz kontrolę przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy, w tym w zakresie nadzoru nad stosowaniem substancji i preparatów chemicznych, szkodliwych czynników biologicznych, czynników rakotwórczych i mutagennych.

W 2021 r. w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się 515 zakładów pracy, w których było zatrudnionych 9522 pracowników. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 476 firm, co stanowi 92% wszystkich nadzorowanych zakładów. Przeprowadzono 110 kontroli w 87 zakładach zatrudniających 2975 pracowników (w 2020 r. - 100 kontroli w 75 zakładach zatrudniających 2122 osób).

W nadzorowanych zakładach nie stwierdzono przekroczeń NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy. (W 2020r. odpowiednio: 494 zakłady zatrudniające 8499 pracowników, 72 osoby (1,2 %) pracowały w przekroczeniach NDS i NDN w 12 zakładach).

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 6 decyzji merytorycznych, 4 decyzje płatnicze (w

2020 r. odpowiednio 10 decyzji merytorycznych, 10 płatniczych).

W ramach nadzoru nad warunkami pracy wydano 14 nakazów:

- brak instrukcji bhp/stanowiskowych – 4,
- pomieszczenia do przechowywania chemikaliów – 4,
- aktualizacji spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin – 1,
- zapewnienie właściwych środków ochrony indywidualnej dla pracowników – 3,
- wstrzymanie stosowania produktu biobójczego – 1,
- przedłożenie dokumentów potwierdzających zwrot lub zniszczenie produktu biobójczego -1.

Stwierdzono, że pracodawcy poprawili warunki pracy, poprzez wygospodarowanie i odpowiednie dostosowanie pomieszczeń do przechowywania chemikaliów i ich stosowania, a także zakup właściwych środków ochrony indywidualnej dla pracowników stosujących na stanowiskach pracy substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Przeprowadzono **22 kontrole** w ramach **nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi oraz prekursorami**.

Wydano 4 decyzje w ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi.

Przeprowadzono **15 kontroli** w ramach **nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3**.

Przeprowadzono **39 kontroli** w ramach **nadzoru nad produktami biobójczymi**.

Wydano **1 decyzję dotyczącą wstrzymania** stosowania produktu biobójczego oraz przedłożenia do wglądu dokumentów potwierdzających zwrot lub zniszczenie tego produktu.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących **szkodliwych czynników biologicznych** przeprowadzono ogółem **4 kontrole** w **4 zakładach pracy** (nadleśnictwo, oczyszczalnie ścieków). Nie wydano decyzji.

W bieżącym roku **nie przeprowadzano kontroli** w zakresie występowania **czynników rakotwórczych i mutagennych**.

Sekcja prowadzi **elektroniczną bazę danych informacji o czynnikach rakotwórczych** występujących w środowisku pracy i przesyła do centralnego rejestru czynników rakotwórczych w Łodzi.

Przeprowadzono **12 kontroli** w ramach nadzoru w zakresie **wprowadzania do obrotu detergentów**. Nie wydano decyzji.

Przeprowadzono **12 kontroli** w ramach nadzoru w zakresie **wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych**. Nie wydano decyzji.

W 2021 r. do PPIS w Końskich **27 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych**, wydano

8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2020r. odpowiednio wpłynęło 25 zgłoszeń, wydano 22 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Najczęściej stwierdzane w latach 2018 - 2021 choroby zawodowe to: pylice płuc, borelioza, zespół cieśni w obrębie nadgarstka.

Stwierdzone w roku 2021 choroby zawodowe to: **pylice płuc (6 przypadków co stanowi 75% przypadków), borelioza (1 przypadek, co stanowi 12,5%), nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi (1 przypadek, co stanowi 12,5%).**

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach, w Łodzi i w Płocku Oddział w Radomiu w zakresie chorób zawodowych.

Nadzór nad nowymi narkotykami („dopalaczami”)

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania w celu ochrony zdrowia ludzi także w obszarze przeciwdziałania zagrożeniom życia lub zdrowia stwarzanych przez nowe narkotyki, tzw. „dopalacze”, w skład których wchodzi nowe substancje psychoaktywne.

Kompetencje w zakresie kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* określa znowelizowana *ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*.

Zgodnie z *art. 4 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy również kontrola przestrzegania przepisów *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii*, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie;

Minister Zdrowia realizując postanowienia *art. 44c ust. 13 w/w ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, rozporządzeniem z dnia 6 marca 2019 r. (Dz. U., poz. 490)*, określił wykaz **18 podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań mających na celu ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym.**

Na terenie powiatu koneckiego w 2021 roku nie funkcjonowały rozpoznane podmioty

w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków.

W ramach monitoringu obecności na rynku nowych narkotyków w ubiegłym roku podczas przeprowadzania bieżących kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów, które mogłyby być „dopalaczami”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na brak funkcjonujących oraz podejrzanych podmiotów gospodarczych o produkcję lub wprowadzanie do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie prowadził wspólnych kontroli z Policją lub Służbą Celną, jak również nie przejmował spraw w powyższym zakresie.

W 2021 roku współpracowano ze Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Końskich w zakresie zgłaszania przypadków zatrucia „dopalaczami”. W roku sprawozdawczym nie odnotowano przedmiotowych zgłoszeń.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2021 r. **skontrolowano 70 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 57 placówek wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono w nich łącznie 127 kontroli.**

Wydano 2 decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego dla 2 obiektów (szkoły podstawowe), dotyczące uzupełnienia ubytków w ogrodzeniach terenów placówek.

Ponadto wydano: **3 decyzje** zmieniające termin wykonania zarządzeń.

W roku 2021 nie zakończono żadnych postępowań administracyjnych. Obecnie toczą się 2 postępowania wszczęte przez PPIS w Końskich przed 2021 rokiem oraz 3 postępowania wszczęte przez ŚPWIS i dotyczą obiektów, których organem prowadzącym jest Powiat Konecki, przekazanych w 2020r. zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pod nadzór PSSE Końskie.

W 2021 roku do PPIS w Końskich wpłynęły 2 interwencje:

1. Interwencja nadesłana drogą mailową, dot. podejrzenia przez osobę zgłaszającą wystąpienia biegunki i wymiotów u dzieci w szkole. Uzyskano informacje z Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego o braku zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej oraz zgłoszenia wyniku badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych dotyczących biegunek i/lub wymiotów na terenie miejscowości okolicznych szkoły oraz przeprowadzono rozmowę telefoniczną z dyrektorem szkoły. Po przeanalizowaniu wszystkich zebranych informacji, ustalono, że na terenie szkoły nie doszło do żadnego zakażenia; interwencja nie potwierdziła się.
2. Interwencja nadesłana drogą mailową, dot. podejrzenia przez osobę zgłaszającą „grasowania wirusa CRSV w przedszkolu”, tzn. według zgłaszającego jeden chłopiec był w szpitalu i wykryto u niego wirus, a lekarze przypuszczają, że inne dzieci też go mają.

Uzyskano informacje z Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego o braku zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej oraz zgłoszenia wyniku badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych dotyczących zakażenia wirusem RSV na terenie okolicznych miejscowości. Przeprowadzono rozmowę telefoniczną z dyrektorem placówki i uzyskano informacje o frekwencji na poziomie 50% utrzymującej się od ok. miesiąca (wrzesień, październik) oraz o braku objawów chorobowych u dzieci obecnych na zajęciach; interwencja nie potwierdziła się.

W 2021 roku wydawane były opinie dla szkół o czasowym zawieszeniu zajęć i przejściu w tryb pracy zdalnej spowodowane wystąpieniem zakażeń wirusem SARS-CoV-2, wywołującym chorobę COVID-19 wśród personelu i uczniów na terenie placówek oświatowo-wychowawczych. W całym 2021 roku opinie wydawane były w formie papierowej lub ustnej, łącznie wydano 99 opinii, w tym: 98 pozytywnych (wyrażających zgodę na przejście w tryb pracy zdalnej części lub całej placówki) i 1 negatywną.

Przeprowadzono **1001 badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów**, tj. **146 badań** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych i **855 badań** - oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymaganiami ergonomii.

W placówkach nauczania i wychowania oraz wypoczynku stwierdza się, że zdecydowana większość placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki. Stwierdza się dalszą **poprawę w zakresie:** wymiany umeblowania i wyposażenia placówek w certyfikaty; poprawy oznakowania i dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów; zapewnienia środków higieny w sanitariatach; zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć z WF, przeprowadzania termomodernizacji budynków; podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku.

Stwierdzone problemy w placówkach nauczania i wychowania

Nadal istniejącym **problemem jest brak opieki medycznej (pielęgniarki)** szczególnie w przedszkolach i szkołach na wsiach. We wszystkich placówkach **brak jest opieki lekarza i lekarza stomatologa. Brak gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej. W żadnym skontrolowanym przedszkolu nie zapewniono opieki medycznej.**

Na 14 skontrolowanych szkół 4 posiadało urządzone gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, w 10 zapewniono pomieszczenia zastępcze na terenie placówki.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów jednodaniowych przygotowywanych na miejscu lub dostarczanych w formie cateringu; niewielki odsetek szkół oferuje obiady dwudaniowe. Nadal można zaobserwować małe zainteresowanie

uczniów obiadami pełnopłatnymi. Tylko dwie szkoły organizują śniadania szkolne, natomiast napoje wydawane są w ramach programu „Nowy program dla szkół- warzywa, owoce i produkt mleczny” dla uczniów klas I-V szkół podstawowych.

Brak wystarczającej infrastruktury do zajęć wf szczególnie w szkołach wiejskich. W wielu szkołach zajęcia z wf prowadzone są na korytarzach.

Występują **braki wentylacji mechanicznej** w sanitariatach dla dzieci.

W dalszym ciągu istnieje mała ilość placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i produktów kosmetycznych

W 2021 r. z 954 obiektów objętych nadzorem znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowano 200 obiektów, tj.: 20,96%

Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności jak również produkcję pierwotną.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie **252 kontrole i rekontrole sanitarne**,
- wydano **128 decyzji administracyjnych (w tym: 100 decyzji merytorycznych oraz 28 decyzji płatniczych)**
- nałożono **11 mandatów karnych na łączną kwotę 5500 zł.**

Najczęściej **stwierdzone nieprawidłowości** w nadzorowanych obiektach w 2021 r. dotyczyły następujących obszarów:

1. W zakresie zarządzania zakładem, kontrolą wewnętrzną i systemami zarządzania bezpieczeństwem żywności w tym prawidłowość procedur i ich realizacja (GHP, GMP, HACCP):

- nie przeprowadzono badania lodów zgodnie z harmonogramem badania gotowego wyrobu w dokumentacji HACCP,
- brak realizacji postanowień procedury dot. szkoleń pracowników,
- brak katalogu wyrobów gotowych z wykazem składników i alergenami wchodzącymi w skład produkowanych wyrobów,
- brak dokumentacji HACCP, brak weryfikacji dokumentacji HACCP,
- nie uaktualniano dokumentacji HACCP np.: w związku ze zmianą procesu technologicznego czy wprowadzeniem usług cateringowych,

- brak rejestru przychodu i rozchodu substancji dodatkowych stosowanych w zakładzie,
- brak zapisów w ramach kontroli właścicielskiej zgodnie z dokumentacją HACCP (tj.: zapisów dot. mycia i dezynfekcji jaj, powierzchni itp., przyjęcia środków spożywczych, szkoleń pracowników, temperatury i wilgotności w magazynie surowców – brak termometru i higrometru),
- brak procedury rozdziału czasowego w zakresie obróbki wstępnej mięsa,
- błędnie określono alergeny w jadłospisie, który został opracowany w ramach cateringu do szkół podstawowych,
- podczas kontroli stwierdzano np.: zamrożone mięso, pierogi, kluski śląskie itp. zapakowane w woreczki bez znakowania (brak daty przygotowania/zamrożenia, opisu rodzaju mięsa/półproduktu; brak w dokumentacji procedury w zakresie przechowywania gotowych mrożonych wyrobów oraz badań właścielskich w zakresie przechowywania ww. wyrobów), polewy do lodów podgrzewane w beamarze nie oznakowane datą przelania – brak możliwości określenia terminu przydatności polew,
- przeterminowane środki spożywcze, nieoznakowane wyroby mięsno-wędliniarskie o zmienionych cechach organoleptycznych oraz zamrożone, nieoznakowane różne gatunki mięs,

2. W zakresie stanu techniczno-sanitarnego zakładu:

- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny sufitu w hali produkcyjnej, ścian w magazynie mąki, blatu produkcyjnego wykonanego z drewna, blatu lody chłodniczej,
- skorodowane półki w urządzeniach chłodniczych,
- odpady pokonsumpcyjne usuwane w nieprawidłowy sposób,

3. W zakresie higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży:

- drobny sprzęt pomocniczy, sprzęt produkcyjny - niezabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem, złożone np. pod zlewozmywakiem,
- brak bieżącej, ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk oraz przy stanowisku do mycia drobnego sprzętu, brak środka do dezynfekcji rąk, mydło antybakteryjne po terminie przydatności,
- środki spożywcze wymagające przechowywania w warunkach chłodniczych złożone na półce w temperaturze pokojowej, przerwany ciąg chłodniczy dla środków spożywczych wymagających szczególnych warunków przechowywania,
- brak odzieży ochronnej oraz orzeczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych pracownika,
- brak zachowanej segregacji asortymentowej w urządzeniu chłodniczym, półprodukty nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- półprodukty przechowywane w opakowaniach nie przeznaczonych do kontaktu z żywnością,

- opakowania i materiały przeznaczone od kontaktu z żywnością np.: opakowania tekturowe na ciasta, opakowania styropianowe jednorazowego użytku służące do wydawania posiłków na wynos nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem tj.: złożone bezpośrednio na podłodze, w pomieszczeniu obróbki wstępnej mięsa,
- ilość artykułów spożywczych oferowana do sprzedaży detalicznej w pomieszczeniach sklepu za mała w stosunku do powierzchni sklepu,
- brak warunków do sprzedaży świeżych warzyw i owoców,
- brak higienicznych warunków rozważania i sprzedaży artykułów spożywczych brudnych i czystych,
- „wyłoczki” po jajach spożywczych oraz kontener zewnętrzny na odpady komunalne złożone przy pomieszczeniu produkcyjnym,
- zbędny, nieużywany sprzęt (skorodowane blaszki, drobny sprzęt AGD, puste słoiki, puste wiaderka po surowcach) złożony w pomieszczeniu obróbki wstępnej mięsa oraz w magazynie artykułów sypkich,
- surowce złożone bezpośrednio na podłodze,
- pomieszczenia zakładu wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem np.: zmywalnia naczyń wykorzystywana jako pomieszczenie magazynowe dla zbędnego sprzętu,
- procesy technologiczne w zakresie obróbki wstępnej mięsa (rozbijanie mięsa) odbywały się przy stanowisku do mycia drobnego sprzętu.

Analizując ustalenia kontrolne z lat ubiegłych stwierdza się, że stan w zakresie sanitarno – higienicznym w obiektach będących pod nadzorem PPIS w Końskich jest na zadowalającym poziomie.

Działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i produktów kosmetycznych:

- ➔ W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych i na trasach turystycznych w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 17 obiektów. Za nieprawidłowości sanitarno-higieniczne nałożono w 6 obiektach mandaty karne na łączną kwotę 1700 zł.
- ➔ Przeprowadzono 13 kontroli obiektów wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w trakcie trwania w/w wypoczynku. Podczas jednej kontroli stwierdzono nieprawidłowości , za które nałożono mandat karny w wysokości 500zł.

→ W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w 2021r. w związku z 125 powiadomieniami alarmowymi (podjęte 20) oraz 78 powiadomieniami informacyjnymi (podjęte 14) przeprowadzono ogółem 24 kontrole i 116 rozmów telefonicznych (brak powiadomień news w 2021r.). Wycofano z rynku niebezpieczne produkty w ramach następujących powiadomień:

* dot. powiadomienia informacyjnego w sprawie produktów marki „Monster” i „Burn”.
dystrybutor: Coca-Cola HBC Polska Sp. z o. o., w których stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu glikolu propylenowego E1520:

→ wycofano 20 sztuk produktu pn. „Monster Lewis Hamilton 44” o pojemności o 500 ml., z datą minimalnej trwałości do spożycia: 11.2022,

→ oraz 11 sztuk produktu t.: Burn Zero Peach (Fury) 250ml., z datą minimalnej trwałości do spożycia: 11.2022.

* dot. powiadomienia informacyjnego w sprawie wycofania produktu pn.: Napój alkoholowy Seagram's Gin 0,7 litra o numerze partii: LZ 21011371, ze względu na zgłoszenie konsumenta dotyczące obecności kawałka szkła w butelce produktu, producent: Wyborowa S. A., ul. Janikowska 23, 61-070, Poznań, Zakład Produkcyjny ul. Jedności 59, 65-018 Zielona Góra:

→ wycofano 4 szt. zakwestionowanego produktu pn. Napój alkoholowy „Seagram's Gin 0,7 litra” o numerze partii: LZ 21011371.

* dot. powiadomienia informacyjnego Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w sprawie wykrycia zadeklarowanej substancji alergennej – dwutlenku siarki i siarczynów (327 ± 22 oraz 280 ± 19 mg/kg) w produkcji pn. Rodzynki sultańskie Cook Basic 1,5 kg, numer partii: 2049030615, data minimalnej trwałości: 03.12.2021 oraz numer partii: 2050090435, data minimalnej trwałości: 06.12.2021, kraj pochodzenia: Chile:

→ wycofano 1 sztukę ww. środka spożywczego.

* dot. powiadomienia alarmowego w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu deoksyniwalenolu (DON) (1820 ± 400 µg/kg) w produkcji pn. Makaron razowy świderki z mąki z pszenicy durum La Campagna, numer partii: 25.03.2024/05P/1/002 L084 21/V20/1, data minimalnej trwałości: 25.03.2024 oraz powiadomienia uzupełniającego nr 2021.07 z dnia 09.08.2021r. dot. makaronów razowych: świderki, pióra i spaghetti z mąki z pszenicy durum w tym Makaron pełnoziarnisty Pol-Mak świderki 400g oraz Makaron pełnoziarnisty Pol-Mak pióra 400g:

➔ wycofano 20 opakowań kwestionowanego makaronu tj.: Makaron razowy Makarony Polskie spaghetti 400g o nr partii 08.04.2024/07D/1/003 L.99.21/D16/1

* dot. uzupełnienia powiadomienia alarmowego zgłoszonego przez SCP Francji, w sprawie wykrycia tlenu etylenu na poziomie przekraczającym NDP w substancji dodatkowej Lygomme firmy Cargill, którego odbiorcą była firma Froneri Polska sp. z o. o. w Mielcu, ul. Wojska Polskiego 3 (lody Milka, Augusto):

➔ wycofano ogółem 268 szt. lodów „Milka” o różnych smakach tj.: wanilia, craunch, oraz lodów z formy Augusto o smaku toffi/cappuccino, multipack Ice Monster,

* dotyczy: powiadomienia alarmowego w związku z wykryciem obecności Salmonella w 1 z 5 próbek produktu pn. Sezam łuskany á 500g, oznakowanego nr partii L210791V858 i datą minimalnej trwałości 30.09.2022, kraj pochodzenia: Somalia:

➔ wycofano 40 sztuk opakowań sezamu Kreso 500g nr partii L 210791V858 z datą minimalnej trwałości 30.09.2022 z sieci sklepów Dino,

* dotyczy: powiadomienia alarmowego w sprawie zanieczyszczenia tlenkiem etylenu suplementów diety MASPEX „POLSKI LEK” Sp. z o. o., ul. Chopina 10, 34 – 100 Wadowice (molekin osteo):

– wycofano 9 sztuk preparatu – suplementu diety pn. „Molekin Osteo” o nr serii 265566 oraz 119 sztuk o numerze serii 270023,

* dotyczy: powiadomienia informacyjnego produktu ALTOM® DESIGN, Bądź Eko pn. Organic kubek z włókna bambusowego 35-ml, numer partii: KZ/20/423, kod kresowy 5907508175078:

– wycofano z Centrum Hurtowo-Detalicznego następujące produkty: 9 sztuk Organic Talerz z włókna bambusowego śr. 19,5 cm, 1 sztuka Organic Miska okrągła z włókna bambusowego śr. 14,5 cm, 4 sztuki Organic Miska z włókna bambusowego śr. 24,5 cm, 4 sztuki Organic Taca z włókna bambusowego okrągła 30x30x4,5 cm, 2 sztuki Organic kpl. do sałaty z włókna bambusowego.

* dotyczy: zgłoszeń w sprawie nieprawidłowo oznakowanych środków spożywczych pn. „Long Chips – chipsy z puree ziemniaczanego z bazylią” o nr partii 3628 i dacie minimalnej trwałości: 12/06/2022, „Long Chips – chipsy z puree ziemniaczanego z papryką i majerankiem” o nr partii 3629 i dacie minimalnej trwałości: 12/06/2022, „Long Chips – chipsy z puree ziemniaczanego

o smaku sera i zielonej cebulki”, o nr partii 3633 i dacie minimalnej trwałości:16/06/2021:

– wycofano 6 sztuk Long Chips – chipsy z puree ziemniaczanego o smaku sera i zielonej cebulki”, 75g, o nr partii 3633 i dacie minimalnej trwałości:16/06/2021

* dotyczy: stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu - glifosatu w produkcie pn. „Kasza gryczana palona” 500 g, nr partii: 12 2021 A6, data minimalnej trwałości: 12.2021:

– wycofano z hurtowni 120 sztuk produktu pn.:„Kasza gryczana palona” o gramaturze 500 gr., nr partii: 12 2021A6, data minimalnej trwałość: 12.2021 oraz 28 sztuk kwestionowanej kaszy gryczanej ze sklepów spożywczych,

* dotyczy: powiadomienia informacyjnego produktu pn. „Kubek z melaminy z nadrukiem”, kod kreskowy 8719987884450 wyprodukowanego w Chinach, dostarczonego przez podmiot Action Service & Distributie, Netherlands:

– wycofano 18 sztuk kwestionowanych kubków melaminowych w sklepie “Action”. Ponadto podczas kontroli w sklepie “Action”, stwierdzono na sali sprzedaży na regale następujące materiały do kontaktu z żywnością z melaminy z widocznymi w strukturze włóknami koloru brązowego tj.:

- dzbanek z melaminy z nadrukiem 1,5l (różne warianty nadruku) w ilości 34 sztuki,
- kubek z pokrywką z melaminy z nadrukiem w ilości 2 sztuki,
- talerz z melaminy z nadrukiem średnica 25cm (różne warianty nadruku) w ilości 17 sztuk,
- kubek z melaminy 9cm (różne kolory) w ilości 16 sztuk,
- miska z melaminy średnica 14,5cm (różne kolory) w ilości 35 sztuk,
- miska z melaminy z nadrukiem 14cm (różne warianty nadruku) w ilości 31 sztuk,
- talerz z melaminy średnica 25cm (różne kolory) w ilości 14 sztuk,
- miska z melaminy średnica 24cm (różne kolory) w ilości 20 sztuk,
- taca Diamond z melaminy 43x32cm (różne kolory) w ilości 13 sztuk,
- sztućce do sałatek Diamond z melaminy (różne kolory) w ilości 7 sztuk,
- sztućce Diamond z melaminy 10 cm (różne kolory) w ilości 31 sztuki,
- kubek Diamond z melaminy 10cm (różne kolory) w ilości 14 sztuk,

- talerz Diamond melamina 24 cm (różne kolory) w ilości 48 sztuk,
- misa Diamond melamina 14 cm (różne kolory) w ilości 27 sztuk.

Ww. materiały zostały wycofane ze sprzedaży i zabezpieczone w magazynie ze względu na widoczne w strukturze wyrobów włókna koloru brązowego. Wycofane wyroby wizualnie nie odbiegały od Kubka z melaminy z nadrukiem, kod kreskowy 8719987884450 wyprodukowanego w Chinach objętego powiadomieniem informacyjnym nr 2021.06 z dnia 12.07.2021r tj.: struktura wyrobu z włóknem bambusowym.

* dotyczy: powiadomień informacyjnych w sprawie stwierdzenia w obrocie wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonanych z tworzyw sztucznych zawierających mielony lub sproszkowany bambus:

- wycofano 1 szt. produktu „SMIKI Zestaw JEDNOROŻEC” zawierający mielony/sproszkowany bambus,

* dotyczy: powiadomienia alarmowego w sprawie mączki chleba świętojańskiego (E410) zanieczyszczonej tlenkiem etylenu, pochodzącej z Turcji i dystrybuowanej przez niemiecką firmę C.E. Roeper GmbH (dot. produkcji produktów rybnych w firmie THAI UNION, 84-250 Gniewino, Strzebielinko 22) - produkt pn. „Szprot w sosie pomidorowym 170g King Oscar”, producent: THAI UNION POLAND Sp. z o.o., Strzebielinko 22, 84-250 Gniewino:

- ogółem wycofano ze sklepów sieci Dino na terenie powiatu koneckiego 179 sztuk opakowań kwestionowanego produktu,

* dotyczy: wykrycia tlenu etylenu w produkcie PressCAL R MD92.5 Granulat numer partii 20H/CG/141 użytego do wyprodukowania suplementów diety :

- wycofano 1 opakowanie produktu Calcium z Witaminą C o smaku pomarańczowym, tabletki musujące, nr partii: 012052QZ (termin przyd. 05.12.2022) ze sklepu sieci Rossmann ,

* dotyczy: powiadomienia punktu kontaktowego z Niemiec o niezgodności AA21.6233 (iRASFF 515665) w sprawie wykrycia w próbce pn. „Big Jeff Steak Sauce – Spicy Tomato Sauce”, nr partii 048163, data minimalnej trwałości 27/02/2022 substancji konserwujących - kwasu sorbowego (976 mg/kg) i kwasu benzoowego (977 mg/kg):

- w sklepie “Action” zostały wycofane ze sprzedaży 52 sztuki produktu pn. “Gig Jeff Steak- Spicy Tomato Sauce”,

* dotyczy: powiadomienia informacyjnego w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu patuliny ($132 \pm 40 \mu\text{g}/\text{kg}$) w produkcie pn.: „Bezpośredni sok jabłkowy 100% tłoczony”, data minimalnej trwałości: 22.03.2022 :

wycofano produkty pn.: „Bezpośredni sok jabłkowy 100% tłoczony”, z datą minimalnej trwałości: 22.03.2022 w ilości 14 szt. z sieci sklepów Dino i Biedronka,

- Wykonano 453 pomiary temperatur w zakresie kontroli zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego w 84 obiektach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.
- Dokonano w 6 zakładach 7 pomiarów jakości tłuszczów smażalniczych za pomocą testu jakości tłuszczów do głębokiego smażenia. Pobrano 1 próbkę tłuszczu smażalniczego w kierunku zawartości związków polarnych, próbka kwestionowana. Przekroczona zawartość związków polarnych > 25% TPM. Wynik niezgodny z § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 września 2012 w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających, które mogą znajdować się w tłuszczach stosowanych do smażenia oraz kryteriów dla metod analitycznych stosowanych do ich określenia.
- Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych zakwestionowano i **wycofano z obrotu środki spożywcze na łączną kwotę: 6801,02 zł** w tym:
  - środki spożywcze nieoznakowane – na kwotę: 732,16 zł,
  - środki spożywcze niewłaściwej jakości zdrowotnej – na kwotę: - 160,00 zł,
  - środki spożywcze przeterminowane – 483,86 zł,
  - nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych – 230zł,
  - środki spożywcze wycofane w systemie RASFF – na kwotę: 5195,00zł.
- W 2021r. ogółem **dokonano oceny teoretycznej 20 jadłospisów dekadowych w tym 2 oceny dekadowe w oparciu o program komputerowy "WIKT 4.**

Oceniłone jadłospisy w **10 przypadkach budziły zastrzeżenia**, w tym:
5 jadłospisów w przedszkolach, 1 jadłospis w szkole, 1 jadłospis w szpitalu, 2 jadłospisy w stołówce w zakładzie specjalnym, 1 jadłospis w domu dziecka i młodzieży.

Stwierdzone błędy w jadłospisach w przedszkolach i szkole stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów w zakresie przestrzegania *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży z tych jednostkach*. Oceny jadłospisów wraz z zaleceniami przekazywane są do placówek oświatowo-wychowawczych. W sytuacji bardzo złej oceny przekazywane są informacje do organu założycielskiego placówki oświatowo-wychowawczej. W roku 2021 nie przekazywano informacji dot. złego sposobu żywienia w przedszkolach/szkołach do organu założycielskiego jakim jest Burmistrz Miasta i Gminy Końskie.

- W ramach **nadzoru nad żywnością prozdrowotną w tym suplementami diety** przeprowadzono:
- **8 kontroli tematycznych (w sklepach spożywczych – 5, w aptekach/sklepach zielarskich -2), skontrolowano i oceniono 8 preparatów** pod względem prawidłowości stosowania przez przedsiębiorców oznakowania; w powyższym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości,
- poddano ocenie znakowania/prezentacji i reklamy zamieszczonych na stronie internetowej nadzorowanych przedsiębiorców 8 preparatów - suplementów diety, nie stwierdzono nieprawidłowości ww. obszarze.

Ponadto na bieżąco kontrolowano suplementy diety oferowane do sprzedaży za pośrednictwem stron internetowych oraz portalu allegro przez firmy znajdujące się na terenie powiatu koneckiego.

- W roku sprawozdawczym 2021r. pobrano do badania chemicznego w ramach UK/M 3 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością tj.:
- „Talerz Bailango Bio 35%” - w kierunku migracji specyficznej formaldehydu do 30g/; kwasu octowego – próbka niekwestionowana,
- „Kubek ceramiczny” - w kierunku migracji ołowiu i kadmu - próbka niekwestionowana,
- „Łopatka kuchenna” - w kierunku PAAs - suma pierwszorzędnych amin aromatycznych – próbka niekwestionowana.

– W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania fizyko-chemicznego i mikrobiologicznego ogółem **174 próbki**. Nie pobierano próbek kosmetyków.

2 próbki kwestionowane: 1 próbka - przekroczenie związków polarnych w tłuszczu smażalniczym; 1 próbka w kierunku GMO kwestionowana za znakowanie.

W 2021r. na terenie powiatu koneckiego w zakresie wzmożonego nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych zlokalizowanych na targowiskach i bazarach pod kątem możliwości nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa w związku z poważną sytuacją związaną z możliwością niekontrolowanego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń przez nielegalne wprowadzanie do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego i dzików, skontrolowano następujące obiekty:

- 23 obiektów żywienia zbiorowego,
- 15 sklepów spożywczych.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w w/w zakresie:

- niewłaściwe przechowywanie odpadów, odpady nie usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych,
- brak w dokumentacji GHP/GMP umowy z firmą obierającą zużyty tłuszcz smażalniczy, brak potwierdzeń z odbioru zużytego tłuszczu smażalniczego,
- w urządzeniu mrożącym stwierdzono mięso zapakowane w woreczki foliowe, bez znakowania (mięso wieprzowe, wołowe, drobiowe). Stwierdzono brak identyfikowalności zamrożonych mięs – nie przedłożono dokumentacji, która pozwala na odtworzenie drogi produktu i jego identyfikację.
- nieoznakowane wędliny o zmienionych cechach organoleptycznych (znacznie wysuszona powierzchnia wędlin, niespecyficzny zapach),
- w urządzeniu mrożącym stwierdzono różne gatunki mięs (wieprzowina, mięso drobiowe, mięso wołowe, podroby) zapakowane w woreczki jednorazowego użytku bez oznakowania. Stwierdzono brak identyfikowalności zamrożonych mięs i wędlin – nie przedłożono dokumentacji, która pozwala na odtworzenie drogi produktu i jego identyfikację,
- w urządzeniu chłodniczym w zamykanej komorze stwierdzono różnego rodzaju wędlin i przetworów mięsnych bez oznakowania (częściowo wyschnięte, część zapleśniała, o nieswoistym zapachu co świadczy, że przez dłuższy czas były przechowywane w komorze chłodniczej. Ww. odpady złożone w sąsiedztwie produktów pełnowartościowych,

- brak w dokumentacji HACCP procedury w zakresie zagospodarowania odpadów pokonsumpcyjnych.
- niewłaściwe usytuowanie kontenera zewnętrznego na odpady komunalne - na wprost pieca konwekcyjno-parowego(ok. 1,5m odległości),

Podczas ww. kontroli za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 5 mandatów na kwotę 3300zł. Ponadto wydano 3 decyzje merytoryczne oraz 5 decyzji płatniczych.

W 2021 r. do PSSE w Końskich wpłynęło **7 interwencji konsumentów**. Przeprowadzone w obiektach kontrole potwierdziły zasadność 4 wniesionych interwencji, 2 interwencje okazały się bezzasadne, 1 interwencja nie dotyczyła obiektu żywnościowego a opakowania produktu i jego zawartości.

– **Interwencje potwierdzone – 4 (2 sklepy spożywcze, 2 małe gastronomie) dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego przedmiotowych obiektów, stwierdzone nieprawidłowości:**

- zły stan sanitarny w pomieszczeniach zakładu,
- nieprawidłowo złożone środki spożywcze, tj. złożone w pomieszczeniu socjalnym w sali konsumpcyjnej,
- w zmywalni naczyń czyste naczynia stołowe nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- urządzenia chłodnicze w kuchni i przy stanowisku przygotowywania pizzy brudne, brak zachowanej segregacji asortymentowej,
- blat technologiczny do przygotowywania pizzy brudny,
- brak odzieży ochronnej u personelu na stanowisku „pizzermana”,
- brudne półki i regały, na których złożone były środki spożywcze,
- ściany i sufit w sali sprzedaży i w pomieszczeniu magazynowym z odpryskami farby, z zaciekami, popękane, brudne,
- blat lady chłodniczej zniszczony, z odpryskami farby, brak gładkiej powierzchni łatwozmywalnej, co utrudnia zachowanie odpowiednich warunków higienicznych (przeprowadzanie skutecznych procesów mycia i dezynfekcji),
- mydło antybakteryjne po terminie ważności,
- w ladzie chłodniczej stwierdzono nieoznakowane wędliny o zmienionych cechach organoleptycznych,
- przeterminowane środki spożywcze przechowywane na regałach i półkach na sali sprzedaży oraz część produktów nabiałowych w urządzeniu chłodniczym,

- w urządzeniu mrozącym pod mrożonkami warzywnymi i garmazem mrożonym, złożone różne gatunki mięsa zapakowane w woreczki jednorazowe nieoznakowane (w woreczkach z mięsem zamieszczono jedynie ceny surowców mięsa). Brak faktur zakupowych na zamrożone gatunki mięs, które były trudne do zidentyfikowania jeśli chodzi o rodzaj mięsa i jego elementy gastronomiczne (np. mięso wieprzowe- schab).
  - zbyt duża ilość środków spożywczych w pomieszczeniach sklepu w stosunku do powierzchni obiektu,
  - podłogi we wszystkich pomieszczeniach brudne,
  - brudne urządzenia chłodnicze z wędlinami,
  - nieczynna umywalka do mycia rak w pomieszczeniu przy WC,
  - wędliny bez oznakowania, częściowo wyschnięte, część zapleśniała,
  - brak odzieży ochronnej i maseczki ochronnej podczas obsługi klienta,
  - nieczynny zlew do mycia warzyw,
  - w pomieszczeniach zakładu złożony zbędny sprzęt,
  - brak mydła antybakteryjnego i środków do dezynfekcji powierzchni,
  - brak dokumentacji HACCP w dniu kontroli oraz brak kontroli wewnętrznej w zakładzie.
- **Interwencje niepotwierdzone – 2 (2 sklepy spożywcze, 1 mała gastronomia), dotyczyły:**
1. Interwencja zgłoszona przez system SEPIS dotyczyła podawania zepsutego mięsa do pizzy w Pizzerii. Przeprowadzono kontrolę tematyczną interwencyjną podczas której nie stwierdzono środków spożywczych przeterminowanych, nieoznakowanych, nieprawidłowo przechowywanych. Właścicielka okazała do wglądu faktury potwierdzające zakup środków spożywczych stosowanych do produkcji pizzy. Wszystkie surowce w zakładzie były w terminach ważności.
  2. Interwencja zgłoszona osobiście po PSSE w Końskich dot. sklepów firmowych piekarniczo cukierniczych. Sporządzono protokół przyjęcia interwencji. Skarga dotyczyła:
    - braku odzieży ochronnej u personelu sklepu,
    - braku zachowanych warunków higienicznych przy sprzedaży wyrobów piekarniczo - cukierniczych.
- Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne kompleksowe w obiektach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie.
- Ponadto: do PSSE w Końskich wpłynęła jedna interwencja pisemna imienna z załączonym pustym opakowaniem po kapuście kiszonej z załączonym woreczkiem z zawartością zdrewniałych cząstek, Wnoszący prosił o zbadanie załączonej zdrewniałej części, którą

znalazł w zakupionym produkcie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w odpowiedzi na pismo interwencyjne poinformował na piśmie, że nie wykonuje badań laboratoryjnych próbek żywnościowych w związku z brakiem zaplecza laboratoryjnego, ponadto próbkę można zbadać jedynie w całości, brak było zawartości opakowania, a jedynie tylko zdrewniała część. Brak dokładnych informacji o zakupionym produkcie „kiszona kapusta”, brak daty przydatności do spożycia, brak paragonu potwierdzającego zakup produktu. Do opakowania kapusty były dołączone w oddzielnym opakowaniu z tworzywa sztucznego zdrewniałe cząstki, które mogą pochodzić np. z produktu z tzw. głąba z kapusty.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni ważną rolę w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej. To dzięki tym zadaniom Inspekcja Sanitarna przestaje się już kojarzyć jedynie z kontrolami w obiektach. Pomimo tego, że mamy już XXI wiek, nadal w naszym społeczeństwie istnieje potrzeba popularyzowania zasad higieny, racjonalnego żywienia, zdrowego stylu życia, szczepień ochronnych, czy metod zapobiegania chorobom zakaźnym. I taką właśnie misję edukacji zdrowotnej realizuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z **Narodowego Programu Zdrowia** oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

PPIS w Końskich na szeroką skalę **sprawuje działalność oświatową i promocję zdrowia**. Bardzo ważnym elementem w zakresie promowania zdrowego stylu życia i wszelkich kampanii prozdrowotnych jest **współpraca międzyinstytucjonalna**, tj. z samorządami lokalnymi i innymi jednostkami, co umożliwi przeprowadzenie wielu działań.

W 2021 r. realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe. W realizacji powyższych zadań współpracowano z organizacjami, instytucjami oraz placówkami szkolnymi, m.in:

- Samorząd lokalny – wspieranie inicjatyw prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- Przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe – realizacja programów prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej, inne inicjatywy dot. działania placówek oświatowo-wychowawczych (przekazywanie materiałów, poradnictwo i instruktaże, itp.);
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą (przekazywanie materiałów edukacyjnych).

W każdym roku sprawozdawczym realizowane są programy i kampanie zdrowotne, o zasięgu krajowym, a także wojewódzkim i powiatowym.

PSSE w Końskich w ramach promocji zdrowia w roku 2021 realizowała **10 interwencji**

programowych (6 programów krajowych i 4 programy wojewódzkie) oraz wzięła udział w **interwencjach nieprogramowych**.

W ramach promocji zdrowia w roku 2021 realizowano **programy krajowe**, m.in.: „Trzymaj Formę!”; Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej: „Czyste powietrze wokół nas”; Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkoły podstawowej: „Bieg po zdrowie”; „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”; Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”; Ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. **Programy wojewódzkie**, m.in.: Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych: „Nie pal przy mnie, proszę”; Program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej: „Znajdź właściwe rozwiązanie”; „Znamię! Znam je?”; „Wybierz życie, pierwszy krok” - poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV).

Wzięto udział w **różnych interwencjach nieprogramowych**, m.in.: Akcja zimowa i letnia „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje”; Profilaktyka nowotworów; Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych; Profilaktyka antytytoniowa; Interwencje wynikające z aktualnej sytuacji epidemicznej, Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, tj. w 2021 roku podjęto szereg działań w związku z profilaktyką chorób zakaźnych. Dystrybuowano ulotki dotyczące grypy do ośrodków zdrowia (ogółem 600 odbiorców). Dystrybuowano materiały edukacyjne dotyczące koronawirusa SARS-CoV-2 i szczepień p/COVID-19 do placówek oświatowych, zakładów pracy, podmiotów leczniczych, środków transportu publicznego, udzielano porad, przeprowadzono setki rozmów telefonicznych (ogółem 25285 odbiorców).

W wyniku działalności Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich wzrasta świadomość społeczeństwa odnośnie zagadnień sanitarno – epidemiologicznych. Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego, uwzględniającą zarówno istniejące jak również mogące pojawić się zagrożenia.

Konieczne jest jednakże prowadzenie wzmożonego nadzoru i zintensyfikowanych działań w następnych latach w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, tj.:

- rozszerzenie ofert edukacyjnych, biorąc pod uwagę problemy lokalne, w szczególności występowanie chorób cywilizacyjnych, spowodowanych czynnikami środowiskowymi i społecznymi oraz systematyczne wspierania działań promujących zdrowie na terenie powiatu koneckiego;

- promowanie zdrowego stylu życia, intensyfikacja działań związanych ze szkodliwymi czynnikami środowiskowymi i społecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem działań w zakresie profilaktyki antynikotynowej, zakażeń HIV, AIDS, zwalczania narkomanii i stosowania środków psychoaktywnych.

Przedstawiając dane dotyczące działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa na terenie powiatu koneckiego zrealizowanych w 2021 r. należy zwrócić szczególną uwagę na zaangażowanie pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w szerzenie wiedzy o czynnikach ryzyka, kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych, podnoszenie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach zdrowotnych związanych m.in. z podróżami i sposobach zapobiegania tym zagrożeniom, tak istotne w dobie globalizacji zagrożeń i występowania światowych epidemii/pandemii, np. stanu epidemii wywołanego zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2.

Skuteczna walka z koronawirusem SARS-CoV-2 jest możliwa dzięki przestrzeganiu podstawowych zasad postępowania związanych z bezpieczeństwem zdrowotnym obywateli (m.in. stosowanie środków ochronnych: osłona ust i nosa, rękawiczki jednorazowe lub dezynfekcja rąk, dystans społeczny).